

2004/25/CE, 2007/36/CE, 2014/59/UE et (UE) 2017/1132

Dépôt : M. Pierre Gramegna, Ministre des Finances, le 20.12.2021

7934 - *Projet de loi déterminant le régime des sanctions applicables en cas de violation des dispositions du règlement (UE) 2021/782 du Parlement européen et du Conseil du 29 avril 2021 sur les droits et obligations des voyageurs ferroviaires (re-fonte)*

Dépôt : M. François Bausch, Ministre de la Mobilité et des Travaux publics, le 20.12.2021

7935 - *Projet de loi portant modification de :*

1° la loi modifiée du 19 décembre 2020 ayant pour objet la mise en place d'une contribution temporaire de l'État aux coûts non couverts de certaines entreprises ;

2° la loi modifiée du 19 décembre 2020 ayant pour objet la mise en place d'une nouvelle aide de relance

Dépôt : M. Lex Delles, Ministre des Classes moyennes, le 21.12.2021

7936 - *Projet de loi portant modification :*

1° de la loi modifiée du 17 juillet 2020 sur les mesures de lutte contre la pandémie Covid-19 ;

2° de la loi modifiée du 19 décembre 2020 ayant pour objet la mise en place d'une contribution temporaire de l'État aux coûts non couverts de certaines entreprises ;

3° de la loi modifiée du 19 décembre 2020 ayant pour objet la mise en place d'une nouvelle aide de relance

Dépôt : Mme Paulette Lenert, Ministre de la Santé, le 22.12.2021

3) Le projet de loi suivant a été retiré du rôle des affaires :

6795 - *Projet de loi portant modification de la loi du 13 décembre 1989 portant organisation des professions d'architecte et d'ingénieur-conseil*

Dépôt : M. Étienne Schneider, Ministre de l'Économie, le 20.03.2021

Retrait du rôle des affaires : 17.12.2021

4) Les demandes de pétition suivantes ont été déposées :

2154 - *Demande de pétition publique : Autoriser les chauffeurs de bus à ne pas laisser monter les gens qui ne respectent pas le port du masque*

Dépôt : Cheryl Moreira, le 13.12.2021

2155 - *Demande de pétition publique : Suppression de la double imposition dès le 1er jour de télétravail pour les salariés frontaliers du secteur public*

Dépôt : Odile Vinot Préfontaine, le 15.12.2021

2156 - *Demande de pétition ordinaire : Pétition ordinaire concernant le vaccin Nuvaxovid*

Dépôt : Isabelle Scholzen, le 15.12.2021

2157 - *Demande de pétition publique : Accorder un congé postnatal de 24 semaines pour la mère et 24 semaines pour le père avec indemnité pécuniaire de 100 % du régime actuel pendant ce congé postnatal*

Dépôt : Diana Toth, le 19.12.2021

2158 - *Demande de pétition publique : Pour la tenue d'États généraux de la santé*

Dépôt : Laetitia Kimmel, le 22.12.2021

2159 - *Demande de pétition publique : Arrêt immédiat des mesures discriminatoires 2G et 2G+ concernant le Covid-19. Proposition d'un projet de loi pour un accès aux lieux publics pour tous*

Dépôt : Zerui Lopes, le 22.12.2021

2160 - *Demande de pétition publique : Keng Maske während Schoulstonnen am Klassesall*

Dépôt : Linda Klaes, le 22.12.2021

(Tous les documents peuvent être consultés à l'Administration parlementaire.)

3. Ordre du jour

Den Ordre du jour, esou wéi d'Presidentekonferenz e virschléit, ass lech zougestallt ginn. Ass d'Chamber mat dësem Ordre du jour averstanen?

(Assentiment)

Dann ass et esou decidéiert.

Le saviez-vous ?

LÉGISLATURE

La législature est la période pour laquelle sont élus les députés. Elle a en principe une durée de cinq ans à moins qu'il n'y ait d'élections anticipées.

4. 7936 - Projet de loi portant modification : 1° de la loi modifiée du 17 juillet 2020 sur les mesures de lutte contre la pandémie Covid-19 ;

2° de la loi modifiée du 19 décembre 2020 ayant pour objet la mise en place d'une contribution temporaire de l'État aux coûts non couverts de certaines entreprises ;

3° de la loi modifiée du 19 décembre 2020 ayant pour objet la mise en place d'une nouvelle aide de relance

Op eisem Ordre du jour vun de Moie steet de Projet de loi 7936, eng Ofännerung vum Gesetz iwwert d'Afféierung vun enger Rei vu Mesuren am Kader vun der Covid-19-Pandemie. D'Riedezäit ass nom Modell 1 festgeluecht. An ech géif direkt dem Rapporteur vum Projet de loi, dem honorabelen Här Mars Di Bartolomeo, d'Wuert ginn. Här Di Bartolomeo, Dir hutt d'Wuert.

Rapport de la Commission de la Santé et des Sports

■ **M. Mars Di Bartolomeo** (*LSAP*), *rapporteur*.- Merci, Här President. Ech hat scho gefaart, ech hätt dee falschen Text.

Här President, Dir Dammen an Dir Hären, léif Kollegen an Kolleeen, virun enger Woch hunn ech hei drop higewisen, datt am Kampf géint de Virus, deen eis elo zanter bal zwee Joer plot, krank mécht oder souguer stierwe léisst, näischt honnertprozenteg sécher ass an datt mer eis permanent un d'Situation um Terrain mussen upassen. Ech hat awer net geduecht, datt dat esou schnell misst geschéien an datt ech eng 25. Kéier just virun de Feierdeeg misst, genee wéi Dir, erëm untrieden. Ech hat mech op e puer roueg Deeg gefreet, mee wéi schonns d'lescht Joer, op den Dag genee, ass et aneschtens komm, well de Virus keng Vakanz kennt a keng Vakanz mécht. A sot elo net, dat wär en Zitat vum neie Bundeskanzler: Mir hunn dat schonn d'lescht Joer kënne feststellen an dat ass och dëst Joer nach de Fall.

Fir déi zweete Kéier sinn eis Fester zum Joresenn net esou normal, wéi mer se kannt hunn a wéi mer eis se gewënscht hunn. Mee déi ganz Situation, déi mer dem Verwandlungskëschtle, deen de Virus ass, verdanken, ass net normal. An och wa mer säit dem Ufank vun der Kris an Ongewëssheet liewen - Ongewëssheet schéngt déi nei Normalitéit ze sinn - wësse mer, datt mer net wierlos géint-iwwer der Pandemie sinn. D'Impfen, d'Boostere sinn eng wierksam Waff, kee Wonnerméttel, kee Fräifaartschäin, mee dee wuel wichtigste Schlëssel, fir aus der Kris erauszekommen. Zesummen!

Doniewent gëlle weider déi elementar Virsiichtsmoosnamen, déi mer all kennen, mee leider mat der Zäit heiansdo vernoléisseg. Jo, mir si midd, och emol platt, mee wat ass dat am Verglach zu deenen, déi zënter bal zwee Joer onermiddlech un der viischer Front fir eis Gesondheet kämpfen? An ech mengen, et ass just am Moment dee richtige Moment, fir u si ze denken, wa mer kritiséieren a wa mer eis bekloen. Dat ass näischt am Verglach zu dem Gesondheetspersonal, den Dokteren, déi bis zum Gehnichtsduerhalen a fir eis suergen! Mir sinn hinnen duerch eist Verhalen, duerch eist responsabelt Verhalen e Merci schëlleg.

■ **Une voix**.- Très bien!

■ **M. Mars Di Bartolomeo** (*LSAP*), *rapporteur*.- Jo, mir sinn also midd, mee mir wäerten eis wieren. Mir wäerten eis wieren als Gemeinschaft, a genee dat ass d'Zil vun dësem Gesetz: dem Virus esou wéineg Ugrëffspunkte wéi méiglech ze bidden, Masseveranstaltungen vermeiden, impfen, impfen, booster, testen, testen an de gesonde Mënscheverstand asetzen. Dat sinn déi bescht Géigeméttel géint esou en hannerhåltege Géigner wéi deen, dee mer kennen oder och net kennen, well e sech dauernd verännert.

Déi aktuell Situation um Terrain weist, datt d'Infektionszuelen eng gewësse Stabilitéit hunn, wann och op engem héijen Niveau. Dat gëllt leider och fir d'Hospitalisatiounen, wou laut dem leschte Wochenplan vun der Santé d'Zuel vu 55 op 58 Neiadmissionen vu Covidpatienten eropgaangen ass.

Dofir ass et op der Intensivstation liicht besser, wou mer vun 23 op 22 zrëckgaange sinn. Ech kennen elo net déi lescht Chiffere vun haut, mee déi wäerte mer och nach gewuer ginn. Hei fält virun allem op, datt vun deenen 22 Patienten op der Intensivstation der 16 net geimpft sinn.

Opgrond vun dësen Zuelen ass d'Phas 3 fir d'Spideeler ausgeléist ginn. Dat heescht, datt den Ament d'chirurgesch Agrëffer, déi net dréngend sinn, kënne verluecht ginn. Mat de Mesuren, déi d'lescht Woch decidéiert gi sinn, wier d'Situation deemno nach eenegermoossen ënner Kontroll gewiescht, wann elo net en neie Krankmécher mat aller Force géif ronderëm sech schloen, dee sougenannten Omikron, well virun enger Woch war nach alles a bëssen aneschtens wéi haut. Kuckt ronderëm lech, da gesitt Der, mat wat fir enger Muecht deen neie Virus oder déi Variant zouschléit. Dës Variant, iwwert déi nach laang net alles gewosst ass, soll bis zu

zëngmol méi ustiechend si wéi déi bis elo dominéierend Delta-Variant. A Länner ronderëm eis ginn nei Rekordwäerter un Infektiounen erreecht, déi gréisstendeels op déi nei Variant zrëckgefuert ginn.

Deemno hu mir zwou Méiglechkeeten: Entweder mir kucken no a waarden, wat geschitt, mam Risiko, datt d'Kand am Pëtz lant, oder mir handelen elo preventiv, fir domadder dat Schlëmmst ze verhënnern. Op d'Gefor hin, datt drop higewise gëtt, datt ee scho beim leschte Gesetz, dat just eng Woch al ass, hätt kënne méi wäit goen, op d'Gefor hin, datt een dat virgeworf kritt, ass awer Näischtmaache keng Option!

■ **Une voix**.- Très bien!

■ **M. Mars Di Bartolomeo** (*LSAP*), *rapporteur*.- „Hätten an hate waren aarme Staaten“, wéi mer dat hei zu Lëtzebuerg soen, an herno ass ee virdrun nach ëmmer vill méi intelligent gewiescht an et wousst een alles virdrun, awer eréischt herno!

Näischtmaache war also keng Option, soss hätte mer riskéiert, eis Spideeler an hir Mataarbechter mat enger Explosioun un Neiinfektiounen definitiv ze iwwerfuere. Dofir dës Adaptatiounen esou kuerz no deem leschte Covidgesetz, fir eis esou extreem Moosnamen ze erspueren, wéi mer se elo an deene leschten Deeg an deene Länner ronderëm eis gesinn hunn.

Dat ass also d'Zil vun deem neie Gesetzesprojet, deen eng Rei vu gréisseren Upassunge virgesäit:

Éischtens d'Afféierung vun 2G+. Konkreet heescht dat, datt d'Sécherheetsnetz ronderëm de Covid-Check-Regime nach eemol méi staark zesumme-gestreckt gëtt. Konnte bis elo Clienten a Restaurants oder Cafée goen, wa se en Impffertifikat oder e Genesungszertifikat virweise konnten, sou geet dat elo net méi duer. Zousätzlech ass elo och nach d'Realiséiere vun engem Schnelltest op der Plaz noutwendeg.

Alternativ kann een och e PCR-Test oder en zertifizierte Schnelltest virweisen, dee gëlteg ass. Ech wëll allerdéngs drun erënneren, datt d'Gëltegkeet jo mam leschte Gesetz beim PCR-Test vun 72 op 48 Stonnen erofgesat ginn ass a beim zertifizierte Schnelltest vun 48 op 24 Stonnen. Also am Kloe-text: Wann een e valabele PCR- oder zertifizierte Schnelltest huet an déi 2G huet, braucht een op der Plaz net nach en zousätzleche Schnelltest ze maachen. Huet ee keen esou en Test, muss de Schnelltest derbäigemaach ginn op der Plaz.

Fir déi Leit, déi en Impfrappell kruten, also geboostert sinn, gëllt déi Testpflicht net, dëst well ee gesäit, datt de Booster e Schutz vun iwwer 70 % géint-iwwer dem Omikron opweises huet. Dat si keng 100 %, mee et ass e wierksame Schutz virun engem schwéiere Verlaf vun der Krankheet. Dofir mäin Appell: Loosst lech booster! Ech preziséieren och, datt d'Personal aus dem Horeca net ënnert den 2G+ fält, mee datt fir si den 3G gëllt.

Eng zweet gréisser Ännerung betrëfft den Horeca. Caféen, Restaurants an esou weider mussen um spëtstens 23.00 Auer owes hir Dieren zoumaachen.

Da gëtt et och Neierunge betreffend d'Rassemblement. Hei ass d'Kategorie vu Manifestatiounen mat tëschent 11 a 50 Persounen op tëschent 11 an 20 erofgesat ginn. Treffe sech tëschent 11 an 20 Persounen, da gëllen zwou Konditiounen: d'Maskepflicht an d'Anhale vun engem Mindestofstand vun zwee Meter. Rassemblement mat tëschent 21 an 200 Persounen ënnert de Regime vun 2G+ gesat ginn. Och hei gëllt fir Leit, déi geboostert sinn, datt se keen Test musse virweisen. Et gëtt och d'Méiglechkeet, eng Manifestatioun tëschent 21 an 200 Persounen ofzehalen ouni 2G+. Mee da mussen dës dräi Konditiounen agehale ginn: eng Mask droen, e Mindestofstand vun zwee Meter anhalen an iwwer Sëtzplaze verfügen.

Am Prinzip ass all Manifestatioun mat iwwer 200 Persounen verbueden, et sief dann, et gëtt e Protocole sanitaire vun der Direktioun vun der Santé validéiert. Also do ass dee Protokoll, dee „safety protocol“ noutwendeg.

Ausnamen dozou gëtt et an dräi Fäll: Dat ass wann eng Demonstratioun, eng Manifestatioun - „liberté de manifester“ - organiséiert gëtt, wann e Maart do-bausse stattfënnert oder nach am ëffentlechen Transport. Hei gëllt just eng Maskepflicht. Mee opgepasst: Déi ass just anzehalen! Am neien Text sinn och Strofbestëmmunge virgesinn, wann dat net agehale gëtt. Dat heescht: Manifestéieren heescht net, all Schutzmoosname vergiessen. De Minimum ass eng Mask droen, net ze verwiesele mam Vermummen, wëll ech hei ënnersträichen!

■ **Une voix**.- Très bien!

■ **M. Mars Di Bartolomeo** (*LSAP*), *rapporteur*.- A bei Demonstratiounen gëllt déi Maskepflicht vun 20 bis 200 an och iwwer 200, also doriwwer eraus.

Och d'Schoule si vun dësem Text betrëff. Hei gëtt erëm eng Maskepflicht agefuert, dëst fir d'Schüler ab dem zweeten Zyklus. Vun dëser Maskepflicht sinn och d'Enseignantë souwéi soss Schoulpersonal concernéiert.

Den 2G+ gëllt och fir sportlech a kulturell Aktivitéiten, dëst ab dem Moment, wou méi wéi zéng Leit un enger sportlecher oder kultureller Aktivitéit deel-huelen. D'Ausname fir Jonker tëschent 12 Joer an 2 Méint an 19 Joer bleiwe bestoen. Fir si gëllt den 3G. Dëse Regime gëllt och fir Leit, déi haaptberufflech am Sport oder an der Kultur, zum Beispill als Jugendtrainer oder als Dirigent vun enger Musek, tätég sinn. Fir si gëllt den 3G.

Zum Schluss gëtt et och nach Ännerunge betreffend d'Contributioun vum Staat fir déi Käschten, déi net „couverts“ sinn, déi net ofgeséichert sinn, vu betraffene Betriber, ënner anerem aus dem Horeca-Sektor. Hei gëllt als Referenzperiod d'Joer 2019.

Och verbessert ginn d'Modalitéiten, fir d'Aide de relance auszerechnen. Hei gëtt de Montant pro Mount a pro Salarié oder Independant op 1.250 Euro eropgesat, géint 1.000 Euro virdrun, dëst fir Entrepreneuren, déi fir dës Hëllef enligibel sinn, a fir hinnen ze hëllef, déi Kris hei ze iwwerstoen.

Nun zu den Aarbechten an der Kommissioun. Alt erëm eng Kéier huet den Text d'Kommissioun aneschtens verlooss, wéi en erakomm ass. Dozou muss ech awer soen, datt de Staatsrot hei weesentlech matgeholf huet. An der Kommissioun war d'Diskussioun opkomm - fir kuerz dorop anze-go - ob een am Kader vum 2G+ niewent de Selbsttester op der Plaz net och kéint PCR-Tester an zertifizierte Tester unerkennen, déi vu geimpften oder geheelte Leit gemaach gi sinn. Abee, de Staatsrot huet dat d'selwecht gesi wéi mir an eis eng Textpropos gemaach, déi mer iwwerholl hunn, soudatt mer zu deem Resultat komm sinn, dat ech lech virdru virgedroen hunn.

Kappzerbrieches huet eis an der Kommissioun och d'Fro ronderëm d'Oplage bei Demonstratiounen a Baussemäert an am ëffentlechen Transport bereet. Mee och do konnte mer mam Staatsrot a mat der Regierung déi Solutioun fannen, déi ech lech virdru virgestallt hunn.

An der Kommissioun ass och d'Fro opgeworf ginn, wéi d'Gesetz an de Kinoen applizéiert gëtt. Do ass zrëckbehal ginn, datt d'Regierung fir déi néideg Klarifikatiounen suergt.

Zu der Prozedur, an da kommen ech zum Schluss, well ech och scho meng Riedezäit amgaange sinn ze iwwerschreiden: Den Depot vum Text war den 22. Dezember. D'Kommissioun huet dee selwechten Dag hir Aarbechten opgehall. Den Avis vum Staatsrot ass een Dag méi spët komm, den 23. Dezember. D'Kommissioun huet den Avis direkt analyséiert an d'Propositiounen vum Staatsrot iwwerholl. De Rapport vun der Kommissioun gouf de Moie majoritär ugehall.

E Resümee vun de weideren Avisen ass am schrëftleche Rapport ze fannen. Dëst sinn d'Avisen vum Collège médical, vun der Datschutzkommissioun, vun der Chambre de Commerce, vun der Salariatskummer a vun der Chambre des Métiers. Bemierkenswäert ass, datt de Collège médical sech kloer fir eng allgemeng Impfpflicht ausgeschwat huet.

Wann de Projet haut vun der Chamber verabschitt gëtt an d'Dispens vum zweete Vott vum Staatsrot kritt, dann trëtt e muer, Samschdeg, bei Dagesufank a Kraaft.

Zum Schluss e Merci un all déi Leit, déi aus dem Congé zrëckkomm sinn, déi hei matugepaakt hunn, déi och e puer roueg Deeg verdéngt hätten, mee déi awer alleguer matugepaakt hunn, schnell, gutt geschafft hunn. Merci fir déi exzellent Zesummen-aarbecht vun deene verschiddenen Institutiounen - Regierung, Chamber, Conseil d'État - an och deene berodenden Instanzen, déi erëm eng Kéier ganz séier hir Avisen ofgeliewert hunn. An et bleift mir nach just jiddwerengem ze soen: Passt gutt op lech op, sidd virsiichteg, maacht dat Beschte aus de Feierdeeg a bleift gesond! An lech, Här President, soen ech Merci fir Är Gedold!

■ **Une voix**.- Très bien!

■ **M. Fernand Etgen**, *Président*.- An ech soen dem Här Rapporteur Mars Di Bartolomeo villmools Merci fir säi wéi gewinnt prezise Rapport.

Ech ginn dann d'Wuert un den éischten ageschriwene Riedner, den honorabelen Här Claude Wiseler. Här Wiseler, Dir hutt d'Wuert.

Discussion générale

■ **M. Claude Wiseler** (*CSV*).- Villmools merci, Här President. Ech wëll mech all de Mercien unschléissen, déi eise Präsidéint elo just gesot huet. Et ass effektiv exzeptionell, wat d'Personal hei an der Chamber, an de Fraktiounen geschafft huet, well d'Delaen, déi mer haten, waren nach méi kuerz wéi déi vun deene Gesetzestexter virdrun. An ech soen dem President och Merci fir déi geleschten Aarbecht. Dat war net ëmmer evident, dat Ganzt.

Här President, mir kënnen net esou weiderfueren. Mir kënnen net weiderfueren, all puer Méint eis Gesellschaft ëmmer op en Neits anzegrenzen, anezspären, Restaurants zouzemaachen ëm eng gewëssen Zäit, Kultur a Sport anzeschränken, Schou-

len a Schüler schwiereg Konditiounen ze imposéieren. De Leit kënnen mer net éiweg esou eppes opdrängen, well dat huet Risiken, net nëmmen ekonomescher, mee och ekonomescher. Et huet psychologesch Risiko fir jiddweree vun eis, fir eise soziologeschen Zesummenhalt, fir d'psychologeschen an d'schouleschen Entwécklung vun eise Kanner, fir eis Gesellschaft, déi vill gudden Wëlle beweist, mee wou mer vill individuelle Schued hannerloossen. Et huet Konsequenzen fir d'mental Gesondheet vun eiser Gesellschaft. An eis Gesellschaft, ech soen dat ganz kloer, muss lues a lues erëm hir Fräiheet erëmkréien. Mir müssen erëm kënnen normal liewen, normal matenee Kontakt hunn.

Mir wëlle keen neie Lockdown. Mir wëllen och net all zwee oder all véier oder all sechs Méint erëm nei aschneidend Restriktiounsmaassnahmen. Esou kann et net weidergoen. Mir gesinn, dass all déi preventiv Maassnahmen eis eleng net zum Zil féieren. Mir gesinn, dass just e gemeinsamen Effort vun eiser Solidargemeinschaft eis kann zum Zil féieren.

Dofir plädéiere mir fir d'Aféierung vun enger allgemenger Impfflicht ...

■ **Une voix.** - Très bien!

■ **M. Claude Wiseler (CSV).** - ... a géifen elo - elo! - gären iwwer d'Modalitéiten an d'prakteschen Ëmsetzung schwätzen. Dës Aféierung kann an Etappen, an engem Stufeplang sinn, mat Prioritéiten fir exposéiert Beruffer, zum Beispill d'Gesondheitsberuffer, zum Beispill d'Fleegerberuffer, mat Prioritéiten fir verschidden Altersgruppen. D'Regierung soll hei kuerzfristeg e Konzept virleeën, iwwer d'Modalitéiten an d'Konsequenzen brauche mer elo eng Diskussioun.

■ **Plusieurs voix.** - Très bien!

■ **M. Claude Wiseler (CSV).** - Mir dierfe keng Zäit verléieren. Mir wëllen net de 15. Januar déi Diskussioun ufänken. Mir brauchen de 15. Januar e Konzept dofir hei um Dësch.

■ **Plusieurs voix.** - Très bien!

■ **M. Claude Wiseler (CSV).** - A an dat Konzept, dass soll och beinhalten: éischten, dass genuch Impfstoff do ass, fir esou eng Impfflicht an d'Realitéit ëmzesetzen, zweetens, dass d'Leit och kënnen de Choix vun hiren Impfstoffen kréien. Mir wëssen, dass nei Impfstoffen wäerten op de Maart kommen. Den Novavax, wat en Dopingstoff ass, bréngt eng Rei Perspektive fir verschidde Leit, déi dorop gewaart hunn. An drëtten mussen mer och d'Reegele vun den Ausnahmen virgesinn, dass brauch nach e weineg Aarbecht.

Mir hu laang gemengt, mir kéinten derlaanscht kommen. Mir sinn elo iwwerzeegt, dass dat net de Fall ass. Mir haten Diskussiounen bei eis an der Fraktioun iwwer déi eethesche Aspekter vun esou enger Maassnam. Eis Argumenter sinn déi selwecht wéi déi, déi mer an dem Avis vum 8. Dezember vum Nationalen Eethiksrot kënnen liesen respektiv déi och an der Commission nationale des droits de l'homme ugeschwat gi sinn, respektiv wéi och déi, déi den Däitschen Eethiksrot a sengem Avis ervirbréngt.

Den Nationalen Eethiksrot mécht am Avis vum 8. Dezember e kloeren Ënnerschied tëscht Impfflicht engersäits an Impfzwang op där anerer Säit, dee mer a kengem Moment wëllen. An den Eethiksrot seet ganz kloer, dass d'Impfflicht, déi aktiv an déi direkt Impfflicht fir erwuesse Leit, wa se eethesch argumentéiert ass, wa se demokratesch decidéiert ass a wa se legal encadréiert ass, absolutement a parfaitement justifiabel ass an alle Gesichtspunkten.

Den Eethiksrot justifiéiert déi Haltung an der haiteger Situatioun mat enger aussergewöhnlecher Däitlechkeet an e stellt fest, dass den Individuum eethesch net ëmmer fräi ass, sech a Gefor ze setzen, dass haaptsächlech wann de Gebrauch vun dëser Fräiheet op d'Fräiheet vun anere Konsequenzen huet. Dass gouf kloer an däitlech vum Eethiksrot esou gesot.

A weider seet en, dass de Solidaritéitsprinzip, op deem eis Gesellschaft berout, net just dora besteet, vum Wohlfahrtsstaat ze profitéieren, mee och noutgedrungenfalls Flichte mat sech bréngt. D'Solidaritéit kann net als Sens unique geduecht a geléift ginn. Och dass si kloer Aussoen.

(Interruption)

Den Däitschen Eethiksrot argumentéiert op eng ganz änlech Aart a Weis. An och de President vun der Commission consultative des droits de l'homme seet kloer, dass an dësem Fall, an deem Fall wou mer elo sinn, d'Impfflicht eng justifiéiert a legitim Beschränkung vun de Mënscherechter ass. Eng justifiéiert an eng legitim!

Mee eng Impfflicht hëlleft natierlech net immediat, dären si mer eis absolut bewosst. Si hëlleft net immediat géint déi aktuell Kris, déi elo virun der Dier steet. Hei muss reagéiert ginn, nach eng Kéier an zousätzlech zu deem, wat mer d'lescht Woch gestëmmt hunn. Dass fir eis ganz kloer.

Mir kënnen mam Prinzip vun de Maassnahmen, déi hei proposéiert ginn, liewen. Dass am Evenementiel muss gekuckt ginn, fir keng Megaspreeder-Events

ze organiséieren, ass absolutt logesch a richtig. Wann den Omikron iwwer Aerosolle geet an zéngmol méi ustiechend ass, dann ass et fir eis kloer, dass liicht et eis an, dass an Discoen, a Caféen, a Restaurants net méi an deem Mooss d'Ouverture méiglech ass, wéi se momentan ass. Déi Aschränkung liicht eis an. Dass bei gréisseren Evenementer, iwwer 20, méi strikt Reegelen an en 2G kommen, dass hu mer souwiesou schonns gefrot. Dass dobäi Schnelltester sur place gebraucht ginn, war och eng Demande vun eis. Dass ekonomesch Hëllef mussen deementspreechend adaptéiert ginn, dass liicht och jiddwerengem an an ass och an all deene Rieden, déi mer bei deene leschte Gesetzgeber gehalt hunn, vun eis, mee och vun alle Leit, vun alle Bänken hei gesot ginn.

Dass wat mer par contre absolutt net verstinn, dass ass, dass d'Regierung mécht, wéi wann dass elo alles nei wär, an dass fénnef Deeg nodeems dass mer dass viregt Gesetz gestëmmt hunn! Jo, et kommen all Dag nei Etüden eraus. An dass wäert an deene kommende Wochen och esou weidergoen. Mee d'Regierung wousst awer och schonns d'lescht Woch oder viru 14 Deeg, dass et den Omikron géif ginn, dass e weesentlech méi ustiechend wär wéi déi schonns ustiechend Delta-Variant. An dass en zwar net noutgedrungenfalls méi pathogen wär, mee dass mer duerch déi grouss Ustiechlechkeet a manner Effektivitéit vun de Vaccinen op den Omikron virun der Gefor vun enger Iwwerlaaschung vun de Spideeler géife stoen, där Gefor ware mer eis och schonn d'lescht Woch a viru 14 Deeg bewosst.

Dass war alles bekannt. A mir hätten am Fong vun der Regierung erwaart, dass déi zousätzlech Maassnahmen, déi eventuell kéinte kommen an iwwer déi mer haut schwätzen, och schonn d'lescht Woch zumindest a Perspektiv gesat gi wäeren, och wa mer se nach net applizéiert hätten. Mir hätten erwaart, dass déi Maassname schonn duerchdiskutiert hätte kënnen ginn. Mir hätten erwaart, dass déi Texter scho virbereet gewiescht wäeren. Mir hätten erwaart, dass preventiv schonn déi Texter mat all deene Concernéierten duerchgeschwat hätte kënnen ginn.

Mir hu säit Méint e Plang, e Katalog vu Maassnamen, déi gegebenefalls applizéiert kéinte ginn, déi preparéiert wäeren a wou déi noutwendeg Concertatiounen scho mat deene Concernéierte geschitt wäeren.

(Brouhaha)

Mir hu virun enger Woch nach iwwer eng Motioun vun deene Lénken heibanne geschwat, déi a sech e Stufeplang gefrot hunn. Mir hunn déi ofgewise kritt mat ëmmer deem selwechten Argument, dem Argument, dass ass: „Mir brauche méi Flexibilitéit.“ An dass ass d'Approche vun der Regierung: ëmmer méi Flexibilitéit ze hunn. Mir soen, also ech soen: Dir nennt dass Flexibilitéit. Ech nennen et Onpreparéiertheet, ech nennen et Desorganisatioun an ech nennen et iwwerstierzt Handeln!

■ **Plusieurs voix.** - Très bien!

■ **M. Claude Wiseler (CSV).** - An d'Konsequenz dovun, dass ass déi Schwierigkeet, déi mer hunn, fir eng korrekt legislativ Aarbecht ze maachen an deem Zäitraum, dee mer kréien.

An déi aner gréisser Schwierigkeet, dass ass, dass d'Leit sech net konnte virbereeden an einfach viru Fait-accompli gesat ginn, mat all deenen enorme Konsequenzen fir eenzel Leit, dass dat kann hunn. Hätte se eng Woch méi gehat, hätte se an engem Plang gewosst, dass fir eng Maassnahmen eventuell géife kommen, dann hätte se sech weesentlech anescht kënnen virbereeden, hir Preparativen anescht kënnen maachen an och vläicht eng ganz Rei Engagementer an Depensen net maache kënnen, wéi dass elo geschitt ass. Dass ass an eisen Aen eng schlecht Regierungsaarbecht, fir eis eng amateurhaft, well net uerdentlech preparéiert Regierungsaarbecht!

■ **Plusieurs voix.** - Très bien!

■ **M. Claude Wiseler (CSV).** - Wann dës Maassnahmen elo a Kraaft trieden, sinn e puer Punkte wichteg. Éischten: Mir mussen mam Boostere virkommen, aus gesondheetleche Grënn, mee och, well Avantagé fir déi Leit am Gesetz stinn, déi geboostert sinn. Dass ass haut problematesch. Et gétt, souwäit mir dass gemellt kréien, laang Waardezäiten op den Impfstatiounen, fir Rendez-vousen ze kréien. Ass et, well net genuch Impfstoff do ass? Ass et, well net genuch Leit do sinn? Et ass un der Regierung, eis dass ze soen.

Mir sinn och der Meinung, dass esou fréi wéi méiglech soll kënnen geboostert ginn. Ech weess, dass d'Regierung den Delai vu sechs Méint liicht erofgesat huet. Wann et medezinesch méiglech ass, dass nach méi fréi ze maachen, dass wäre mir der Meinung, dass soll esou schnell wéi méiglech agefouert ginn.

Mäin zweete Punkt, dass ass, dass elo eng Obligatioun vu Schnelltester fir déi, déi net geboostert sinn, agefouert gétt, also an anere Wieder och eng Dispens fir geboostert Leit.

Mir hoffen, dass déi Maassnam, dass heescht d'Dispens dovunner, wéi d'Ministesch et gesot huet, och medezinesch Grënn huet an net nëmmen en Incitatif ass, fir dass d'Leit sech solle boostere loossen, well soss ass et an eisen Aen net sënnavoll. Soss wär souguer dass Ëmgedréit sënnavoll: dass déi Leit, déi geboostert sinn, sech och nach missten teste loossen. Mir hoffen, dass déi medezinesch Grënn och esou do sinn, wéi mer dass beschriewe kruten.

An deem Kontext si mer der Meinung, dass d'Schnelltester gratis zur Verfügung sollte gestallt gi fir déi Leit, déi sech nach net konnte boostere loossen, déi sech wëlle boostere loossen, mee déi nach net konnten. An deem Sënn ginn ech och, Här President, eng Motioun hei eran.

Motion 1

D'Chamber

stellt fest, dass

- Persounen, déi nach keng Boosterimpfung kritt hunn, sech mussen teste loossen, nodeems d'Regierung decidéiert huet, d'2G+-Regel am Fräizäitberäich anzeféieren,

fuerdert d'Regierung duerfir op,

- Persounen, déi nach net konnte „geboostert“ ginn, direkt gratis Schnelltester an ausreechendem Mooss zur Verfügung ze stellen.

(s.) Claude Wiseler, Jean-Marie Halsdorf, Martine Hansen, Françoise Hetto-Gaasch, Marc Spautz.

■ **Plusieurs voix.** - Très bien!

■ **M. Fernand Etgen, Président.** - Merci, Här Wiseler.

■ **M. Claude Wiseler (CSV).** - Drëtten: Déi Bähillefe fir d'Betriben, do muss natierlech séchergestallt ginn, dass se och op déi haiteg Situatioun adaptéiert ginn. Si ginn elo verlängert. Ech mengen, dass mer müssen an deenen nächste Woche kucken, ob se all deem Rechnung droen, dass dann elo an dësem Text un Detailler anescht ass, an dass mer mussen kucken, ob se nach ëmmer adaptéiert sinn, deem Rechnung droen, dass Realitéit ass.

Véiertens: Mir brauchen och en adaptéiert Schoulkonzept fir d'Rentrée an enger Woch. Et geet net just duer, dass elo d'Maskenobligatioun agefouert gétt. Mir brauchen, a mir hunn dass schonn ëfters gefrot, déi Luftfilteren an de Klassen, mam Omikron méi wéi jee! Mir brauchen d'Koordinatioun mat de Crèche, mat de Bussen, mam Transport. Mir brauchen d'Mise en place vun engem konsequenten Homeschooling. Dass ass eng Noutwendegkeet. Mir brauchen Ulafstelle fir Elteren, wou se kënnen Informatiounen kréien. Mir brauche mobil Ekippen an de Schoule fir d'PCR-Tester. Alles dass muss an där neier Situatioun sinn. Alles dass muss an deem Konzept fir d'Schoulrentrée onbedéngt virleien, fir dass dass kann an uerdentleche Konditiounen oflafen.

Par ailleurs, dass soen ech awer och hannendrun, begrësse mer d'Decisioun vun der Regierung, déi Kanner zwëschen fénnef an zielef Joer ze impfen. Mir hunn dass och säit Längerem gefrot. Dass ass positiv, dass dass elo gemaach gétt. Mir soen awer grad esou hannendrun, dass mer feststellen, dass d'Informatiounscampagne, dass déi do Kategorie vu Kanner ugeet, déi Fénnef- bis Ziewelefjäre, net onbedéngt esou eriwuerkënt wéi dass, dass d'Realitéit ass: Well et si vill Leit, déi op e Brëf waarden, fir hire Kanner kënnen e Rendez-vous ze froen, an net wëssen, dass se dee Rendez-vous einfach mat der Nummer vun der Sécurité sociale iwwer den Internet elo kënnen ufroen. Och do muss d'Kommunikatioun prezis gemaach ginn, dass d'Leit elo net Zäit verléieren, fir déi, déi wëllen hir Kanner impfe loossen.

Fénnefte Punkt: Mir regrettéieren och munch Onkloerheet, déi nach ëmmer am Text steet. Mee dorop ginn ech net an, well ech net d'Zäit dofir hunn. Mee déi selwecht Remarken, déi ech d'leschte Kéier an der Ried gemaach hunn, gëllen zu engem groussen Deel nach ëmmer.

Als Konkusioun wëll ech soen, dass dësen Text - wéi vill anerer virdrun - weist, wéi d'Regierung an dëser Kris handelt: onpreparéiert, iwwerstierzt, spéit an ouni Konzept.

■ **Une voix.** - Très bien!

■ **M. Claude Wiseler (CSV).** - Mir kënnen hei zu Lëtzebuerg net esou weiderfueren, andeem mer dauernd op- an zoumaachen. D'Leit gi frustréiert an eis Gesellschaft leit dorënner.

Mir brauchen eng Visioun, e Wee, wéi mer an deenen nächste Méint zilstreebeg wëlle virgoen. Dozou gehéiert an eisen Aen eng allgemeng Impfflicht an dofir deposéieren ech och an dësem Kontext eng Motioun, Här President.

■ **Plusieurs voix.** - Très bien!

Motion 2

La Chambre des Députés,

considérant

- l'effet dévastateur de la pandémie ayant déjà causé plus de cinq millions de décès à travers le monde, plus de 800.000 dans l'Union européenne et plus de 900 au Luxembourg ;

- le risque accru avec l'apparition de nouveaux variants de voir nos systèmes de santé débordés et les unités de soins intensifs, respectivement les blocs opératoires, bloqués par des patients atteints par le Covid-19, empêchant ainsi d'autres malades d'être diagnostiqués et traités rapidement ;

- que les professionnels de la santé ainsi que tout le personnel soignant se trouvent en état d'alerte depuis le début de la pandémie et par conséquent ainsi fortement exposés à l'épuisement physique et moral ;

- que la situation dans nos pays voisins s'est aggravée ;

- que l'épuisement et la lassitude se font ressentir auprès de la population qui a de plus en plus de mal à suivre les modifications fréquentes de notre législation ;

- que les jeunes sont depuis de longs mois directement touchés par les aménagements nécessaires au niveau scolaire et par des relations sociales restreintes ;

- que de nombreuses entreprises se trouvent, malgré les aides substantielles de l'État, dans une situation difficile ;

- que l'utilité et l'absolue nécessité d'une large couverture vaccinale est reconnue par toute la communauté scientifique ;

- l'avis du 8 décembre de la Commission nationale d'éthique qui avance les « considérants » ci-dessus énumérés et qui conclut clairement que « L'obligation vaccinale "active/directe" pour les personnes majeures, éthiquement argumentée, démocratiquement décidée et légalement encadrée est parfaitement justifiable de tous les points de vue, et n'a pas à se servir de portes dérobées imaginaires. » ;

- qu'une obligation vaccinale générale constitue aujourd'hui une nécessité pour durablement endiguer la propagation du virus et de ses variants et pour éviter une surcharge des établissements hospitaliers ainsi que le report d'interventions non liées au Covid-19 et enfin pour réduire au minimum la mortalité liée aux infections dues au Sars-CoV-2,

invite le Gouvernement

- à préparer dès à présent la mise en place d'une obligation vaccinale générale dès l'âge de la majorité et à présenter un concept y relatif pour la mi-janvier 2022 ;

- à commencer par une vaccination obligatoire des professionnels de santé et du personnel soignant et à définir un échéancier clair pour la suite ;

- à se procurer les quantités de vaccins nécessaires pour implémenter dans un délai rapproché cette obligation vaccinale ;

- à définir les conditions cadre pour rendre l'obligation vaccinale effective ;

- à s'impliquer activement au niveau européen pour que l'obligation vaccinale devienne la norme européenne ;

- à mobiliser toutes les ressources et à user de tous les canaux de communication pour sensibiliser et informer en continu la population sur les enjeux de l'actuelle crise sanitaire et le bénéfice d'une vaccination.

(s.) Claude Wiseler, Jean-Marie Halsdorf, Martine Hansen, Françoise Hetto-Gaasch, Marc Spautz.

■ **M. Fernand Etgen, Président.** - Merci.

■ **M. Claude Wiseler (CSV).** - Mir froen an dëser Debatt, dass iwwer dës Motioun virum Gesetz ofgestëmmt gétt, well wann d'Regierung bereet ass, op dëse Wee mat eis ze goen, kënnen mer dëse Gesetzestext, dee mer haut stëmmen, als eng Etapp op deem Wee, dee mer zesumme festhalen, gesinn. Da stëmme mer dëse Gesetzestext mat. Ass dass net de Fall, ass et just eng onpreparéiert, iwwerstierzt agefouert Maassnam, wou näischt hannendrukënt a wou keng Visioun a kee Wee hannendrun opgezeechent ginn, wou kee Konzept virläit, dass wäerte mer dergéint stëmmen. Net géint déi Maassnahmen, déi mer kënnen akzeptéieren, mee géint eng Politik, déi säit Méint Zickzackkurs fiert, déi hir Kommunikatioun steeteg doniewentsetzt an déi och keng Visioun a kee Konzept fir d'Zukunft huet.

■ **Plusieurs voix.** - Très bien!

■ **M. Fernand Etgen, Président.** - Merci villmools, Här Wiseler. Nächsten ageschriwwene Riedner ass den honorabelen Här Gilles Baum.

■ **Plusieurs voix.** - Très bien!

■ **M. Fernand Etgen, Président.** - Här Baum, Dir hutt d'Wuert.

■ **M. Gilles Baum (DP).** - Merci fir d'Wuert, Här President. Kolleeginnen a Kolleegen, déi nei Virusvariant, den Omikron, ass ëm e Villfacht méi ustiechend wéi den Delta, dee mer bis elo kann hunn. An dee klappt kuerz virun de Feierdeeg un eiser Hausdier a mir müssen alles maachen, fir dem Virus d'Dieren esou mann wéi méiglech wäit opzemaachen. Dorëms geet et haut.

D'Inzidenzen an d'Erfarungen aus dem Ausland, déi schwätzen eng kloer Sprooch: Iwwerall do, wou déi nei Variant opgetaucht ass, huet et net laang gedauert, bis se sech géint alleguer déi aner Varianten duerchgesat huet. Dat trëfft mëttlerweil souwuel fir Groussbritannien, fir Portugal wéi och fir Dänemark zou. A bei eise belschen Noperen hu sech d'Ustiechunge mam Omikron iwwert de leschte Weekend verduebelt.

D'Infektioune klamme weider an d'Experte ginn de Moment dovun aus, dass sech déi nei Variant spéitstens Mëtt Januar wäert a ganz Europa duerchgesat hunn. Ech muss lech hei kee Bild molen: Et wäert och net laang daueren, bis den Omikron och hei zu Lëtzebuerg säin Onwiesen dreift. Bannent kierzter Zäit wäert hien hei och déi dominant Variant sinn. An dorobber musse mer eis astellen.

Här President, zënter Ufank vun der Kris hu mir et als Land ëmmer fäerdegbruecht, fir e gesonden Equilibër a gesonde Mëttelwee ze fannen tëschent de Fräiheeten op där enger Säit an awer och méi restriktive Mesuren op där anerer Säit. Dat ass an dat bleift de Lëtzebuurger Wee: Mir wëlle sou mann wéi méiglech, mee sou vill wéi néideg sanitär Mesuren ergäifen.

Dat setzt awer viraus, dass mer eng gewësse Reaktivitéit a Kaf mussen huelen, fir séier an effikass op nei Momenter kënnen ze reagéieren. An den Omikron ass definitiv esou een neie Moment!

Déi néideg Reaktivitéit, dat ass eis Tromp a gläich-zäiteg de Revers vun där ugestrieffer Flexibilitéit. Dofir kann ech net all Kritik zum Zäitpunkt vun dësem neie Gesetz esou stoe loossen. Déi sanitär Mesurë goufe schonn am leschte Gesetz dättelech verschäerft. Dat solle mer net klengrieden. An d'Zilsetzung vun der Regierung ass, mengen ech, kloer. Den obligatoreschen 2G am Fräizäitberäich, den 3G op der Aarbecht an och d'Verkierzung vun der Lafzäit vun den Tester, fir nëmmen dat ze nennen, sinn déi richteg an déi adequat Äntwerten op déi deemoleg an och op déi jëtzege Situatioun. Wat de Fong ugeet, sinn déi Mesurë jo och, mengen ech, vu kengem heibannen oder vun deene mannste Parteien heibanne contestéiert ginn.

Wann een elo awer zwou Wochen nom Depot vum leschte Gesetz gesäit, mat wéi enger Wucht den Omikron an Europa zouschléit, wann ee gesäit, dass d'Variant sech wéi e Laffeier verbreet, a wann ee gesäit, dass Haaptstied - London - den Noutstand mussen ausrufen, well d'Krankmeldunge bei de systeemrelevante Beruffer an den Himmel schéissen, dann däerf ee keng Zäit verléieren an da muss ee séier handelen.

Mir maachen dat net, well et am Moment hei am Land aus sanitärer Siicht onëmgänglech wär. Et goufe bis elo e Grappvoll Omikron-Fäll zu Lëtzebuerg entdeckt. Mee dat wäert awer net laang esou bleiwen. Neen, mir maachen dat, well mer déi Omikron-Well oder Omikron-Mauer, wéi se an Däitschland soen, wëllen anticipéieren a soumat de Virus scho virun der Entréesdier ausbremse wëllen.

Am Verglach zu der Delta-Variant kënn eng weider Schwierigkeet derbäi: Mir wëssen nämlech nach net richteg, mat wem mer et ze dinn hunn. Den héijen Infektiounsrisiko vum Omikron schéngt gewëss, mee bei der Virulenz, par konter, do hu mer nach kee kloert Bild.

Mir wëssen nach net eendeiteg, wéi schlëmm de Krankheetsverlaf bei der Omikron-Infektioun an der Reegel ass. Mee souguer wa sech soll erausstellen, dass de Krankheetsverlaf manner schlëmm ass, wéi dat bei de viregte Varianten de Fall war, dann heescht dat net, dass een den Omikron soll manner eescht huelen. Ganz am Géigendeel!

Och wann d'Inzidenzen duerch d'Omikron-Infektiounen a kengem Verhältnis zu den Hospitalisatioune sollte stoen, esou wäert déi héich Inzidenz awer e signifikativen Afloss op eist alldeeoglecht Liewen hunn. Wa vill Leit matenee krank ginn, da stellt dat eis a ville Beräicher viru grouss Erausforderungen, besonnesch bei systeemrelevante Beruffer. Bis elo konnte mer déi Ausfäll hei zu Lëtzebuerg mat ganz, ganz vill Méi opfänken, och well déi Berufsgruppen, wéi zum Beispill d'Gesondheetspersonal, säit iwwer zwee Joer iwwer hir Grenzen erausginn. Mir mussen alles maachen, dass si net nach weider strapazéiert ginn, well si lafe scho säit längerer Zäit op der Felg.

Dat selwecht gëllt och fir d'Pompjeeën, d'Police, d'Education an d'Educateuren. Alles systeemrelevant Beruffer, déi deelweis elo scho mat enger chronescher Penurie ze kämpfen hunn.

Här President, ech ginn hei net op all Upassung vum Gesetz an. Den Här Reporter Mars Di Bartolomeo huet dat, wéi ëmmer, virbildlech gemaach an ech wëilt em dofir hei Merci soen. Ech wëll just d'Aféierung vum 2G+ ervirhiewen. Mir wëssen, dass den Impfschutz beim Omikron manner effikass ass, ausser et ass ee scho geboostert. Et ass also en zousätzlechen Incentive, fir sech boosteren ze loossen.

Fir eng zousätzlech Sécherheet ze schafen, mussen net geboostert Leit ab muer zousätzlech e Schnelltest virweisen, fir an de Restaurant oder an de Café ze goen. Ech sinn der Meenung, dass een och hei e Mëttelwee fonnt huet, deen et erlaabt, d'Etablissementer opzeloossen. Dat war déi grouss Suerg vun de Betriber a vun eis alleguer.

Déi näämmlecht Schnelltestreegel gëllt fir Fräizäitrassemblementer. Ab enger Zuel vun zéng gëllt den 2G, ab enger Zuel vun 20 den 2G+, erëm mat enger Ausnam fir geboostert Leit.

Här President, Kolleeginnen a Kolleegen, als DP si mer eis bewosst, dass vill Betriber sech de Joreswiessel anescht virgestallt hätten. D'Preparative fir gréisser lessen, fir Baler, fir grouss Evenementer sinn op Héichtoure gelaf. Net all vun deene Manifestatioune wäerten elo kënne stattfannen. Mir begreissen dowéinst, dass d'Aidë fir d'Betriber och ugepasst respektiv bis de Februar 2022 verlängert ginn.

Wéinst dem groussen Ustiechungsrisiko vum Omikron wäert ab Januar och nees d'Maskepflicht an de Schoule gëllen. Ab enger Unzuel vun zéng Leit gëllt bei private Rassemblementer weider d'3G-Reegel, an dat trëfft och op déi meescht Familljen-iesse ronderëm d'Feierdeeg zou.

Ech wëll dofir nach eng Kéier u jiddwereen dobaussen e waarmen Appell maachen, fir virsiichteg ze sinn a virsiichteg ze bleiwen. Den Omikron ass sécher net dat, wat mir eis dëst Joer ënnert dem Chrëschtbeemche gewënscht hätten. Sidd dofir solidaresch ee mat deem aneren. Denkt un lech an un Är Léifsten. Maacht Schnelltester, fir den Ustiechungsrisiko ze miniméieren. A passt op lech op!

Här President, de Begrëff „pandemidd“ huet eis déi lescht Deeg gepräägt. Mir si pandemidd. D'Leit dobausse si pandemidd. Jiddwereen ass pandemidd! Dëst trëfft allerdéngs besonnesch op déi Leit zou, déi zanter Ufank vun der Kris un der éischter Front stinn. Ech denken hei un d'Gesondheets- an un d'Fleegepersonal. Si leeschten zanter ganz laange Méint Heroesches, net nëmme physesch, mee och mental.

An d'Gewëssheet ze hunn, dass een och dëst Joer sech muss op en haarde Wanter astellen, mécht et net méi einfach. Si schaffen un der Limitt vun hirer Belaaschtungsgrenz. An ech wëll hinnen nach eng Kéier e ganz, ganz grouse Merci soen an - ech mengen, an eis aller Numm - eisen déifste Respekt ausschwätzen!

■ **Une voix.** - Très bien!

■ **M. Gilles Baum (DP).** - Kommt, mir maachen hinnen d'Aarbecht net och nach méi schwéier!

Impfflicht: Dat Wuert ass elo hei gefall. Ech wëilt am Numm vun de Kolleeg vum der LSAP, deene Gréngen an och natierlech vun der DP eng Motioun hannerleeën, an där mer a ganz, ganz kuerzem Ofstand, am Ufank vum Joer en Débat de consultation hei ufroen, wou jiddwereen, all Partei kann hir Vuen op den Dësch leeën. Den Här Wiseler huet d'Vuë vum Eethikrot zitëiert. Dat si mat Sécherheet ganz valabeler. Ech sinn awer iwwerzeegt, dass all Partei hei och nach Argumenter op den Dësch ze leeën huet. An dofir, Här President, erlaabt mer, dës Motioun hei ze hannerleeën.

Motion 3

« *relative à l'analyse de l'opportunité d'introduire une obligation vaccinale sectorielle ou universelle »*

La Chambre des Députés,

- *considérant que la vaccination est un moyen sûr et efficace pour se protéger contre une maladie Covid-19 symptomatique et contre une évolution grave* ;

- *considérant que la vaccination est également un acte de responsabilité et de solidarité envers l'ensemble de la société* ;

- *soulignant que chaque vaccination permet d'alléger la charge qui pèse sur les hôpitaux et les professionnels de santé* ;

- *rappelant que la vaccination est le seul moyen d'atteindre une protection collective suffisante pour maîtriser durablement la pandémie et permettre un retour progressif à une vie quotidienne normale* ;

- *constatant que, malgré les efforts considérables du Gouvernement pour faciliter l'accès à la vaccination et le lancement des campagnes d'information et de sensibilisation, le taux de vaccination est encore insuffisant pour y parvenir et atteindre l'immunité collective* ;

- *vu la propagation fulgurante attendue du nouveau variant Omicron, qui présente selon l'OMS un « risque mondial très élevé »* ;

- *notant que les personnes non vaccinées ont plus de deux fois plus de risque d'être infectées que les personnes avec un schéma vaccinal complet* ;

- *notant que, pour la semaine du 13 au 19 décembre, 28 patients sur 58 hospitalisés en soins normaux n'étaient pas vaccinés (30 avaient un schéma vacci-*

*nal complet), alors que 16 patients sur 22 en soins intensifs n'étaient pas vaccinés*¹,

invite le Gouvernement

- *à continuer à suivre attentivement les développements en matière de l'obligation vaccinale dans nos pays voisins, en Europe et au niveau international* ;

- *à faire une demande pour organiser un débat de consultation portant sur les conclusions de cette analyse* ;

- *à tirer les conclusions nécessaires de ce débat de consultation afin de pouvoir lancer, le cas échéant et le plus vite possible, une procédure législative destinée à créer une base légale pour l'introduction de l'obligation vaccinale.*

(s.) Gilles Baum, Georges Engel, Marc Hansen, Carole Hartmann, Josée Lorsché.

¹ COVID-19: Rétrospective de la semaine du 13 au 19 décembre

■ **M. Fernand Etgen, Président.** - Merci, Här Baum.

■ **M. Sven Clement (Piraten).** - Ass et eng Motioun oder eng Demande?

■ **M. Gilles Baum (DP).** - Eng Motioun.

■ **M. Sven Clement (Piraten).** - Eng Motioun fir ...

■ **M. Gilles Baum (DP).** - ... en Débat de consultation.

■ **M. Sven Clement (Piraten).** - ... eppes unzefroen an der Chamber. Dofir brauch een normalerweis keng Motioun!

(*Brouhaha*)

■ **Une voix.** - Très bien!

■ **M. Gilles Baum (DP).** - D'DP-Fraktioun ...

(*Brouhaha*)

D'DP-Fraktioun wäert d'Upassung vun dësem Covidgesetz matstëmmen, well se am Hibleck op déi nei Variant noutwendeg ass. Mir mussen d'Schrauwen nach eng Kéier unzéien, fir gutt iwwert d'Feierdeeg ze kommen. A Mëtt Januar wësse mer, mat wat fir enger Wucht d'Well vum Omikron bei eis ukomm ass, an da kucke mer, ob mer zousätzlech Wellebrieche brauchen.

Här President, Kolleeginnen a Kolleegen, ech hunn nach ganz vill Zäit um Compteur. Erlaabt mer dofir, vun dëser Plaz aus e puer Wierder u meng Duechter ze riichten, an u meng Duechter stellvertrierend fir ganz, ganz, ganz vill Jonker dobaussen: Sophie, ech weess, dass de traureg bass an och rosen an enttäuscht. A wann ech haut 19 Joer hätt, da wär ech och enttäuscht. Ech wär enttäuscht, well d'Studentebaler, déi awer d'Enn vum Joer fir ganz vill Jugendlecher ausmaachen - Studentebaler si Fester, op deenen ee seng Kolleeg vum der Uni erëmgesäit, et si Fester, fir déi ee sech schick mécht, et si Fester, op déi een einfach ausgelooosen zesumme feiere geet -, well déi Fester dëst Joer erëm net stattfannen!

Dir Jugendlecher, déi ganz, ganz, ganz grouss Majoritéit vun lech huet alles gemaach: Dir hutt lech impfe gelooss. Dir hutt ganz gutt opgepasst. Dir hutt lech boostere gelooss. An ech weess, dass et schwéier ze verstoen ass fir déi jonk Leit dobaussen, dass se dëst Joer och erëm mussen op déi grouss Evenementer verzichten. Mir heibannen, alleguerten, queesch duerch d'Bänken, mussen Entscheedungen huelen zum Wuel vum Land. A mir schätzen am Moment de Risiko fir d'Gesondheet dobaussen einfach ze héich an, fir Baler kënnen ofzehale mat Dausenden an Dausende Leit. Eleng den Zürcher Bal, mengen ech, wier eng Manifestatioun gewiescht vun iwwer 4.000 Jugendleche beieneen. Et deet mer leed, mee mir kënnen dat am Moment net zouloossen.

■ **Une voix.** - Très bien!

■ **M. Gilles Baum (DP).** - Et deet mer leed, an ech soen dat, an ech riichte mech do un alleguerten déi Jonk dobaussen, mee mir heibanne musse fir all d'Deeler vun der Gesellschaft haut mat eisem Vott Verantwortung iwwerhuelen.

Och wann Der enttäuscht sidd, och wann Der vläicht rose sidd op eis - an ech weess, dass meng Duechter ganz, ganz rosen op mech ass -, bieten ech lech ëm Äert Verständnis an dëse schwierigen Zäiten. Bleift weider solidaresch! Well zesummen, alleguer zesumme komme mer derduerch!

Ech soen lech Merci fir d'Nolauschteren.

■ **Plusieurs voix.** - Très bien!

■ **M. Fernand Etgen, Président.** - Merci villmools, Här Baum. An nächsten ageschriwwene Riedner ass den honorabelen Här Georges Engel. Här Engel, Dir hutt d'Wuert.

■ **M. Georges Engel (LSAP).** - Merci, Här President. Léif Kolleeginnen a Kolleegen, merci dem Mars Di Bartolomeo fir seng Sëlwerhochzäit, déi en haut hei gefeiert huet mat dem 25. Rapport.

(*Brouhaha*)

An ech wënschen em wierklech alles Guddes a sengem private Liewen, mee ech wënschen em keng gëllen Hochzäit mat dësem Rapport, mat dem Virus.

Merci och dem Chamberspersonal, alleguer de Ministère, der Santé, dem Santéministère, dem Educations-, dem Kultur-, dem Travail-, dem Sportsministère, an ech hunn der bestëmmt nach -Ekonomie, Classes moyennes-, ech hunn der bestëmmt nach vergiess, hinnen all e grouse Merci fir hir Mataarbecht. An och de Fraktiounen e grouse Merci, dass se an dëser kuerzer Zäit awer dëse Rapport konnte fäerdegstellen.

D'Pandemie stellt eis ëmmer erëm virun Erausforderungen, op déi méi oder manner séier muss reagiert ginn. Et hätt kee geduecht, dass mir nees esou séier missten zesummekommen. Mee zënter bal zwee Joer bréngt dës Pandemie ëmmer erëm nei Entwécklung mat sech.

An Omikron, jo, dat ass den Numm, deen eis an de leschten Deeg richteg Suerge mécht. Déi nei Erkenntnisser iwwert den Omikron, eng Variant, déi zéngmol méi ustiechend ass wéi d'Delta-Variant a sech méi séier verbreet, weise leider, dass et néideg ass, séier a preventiv ze handelen an nei Moosnamen ze huelen, fir dass mer alles maachen, fir d'Situatioun an de Grëff ze kréien, fir e gesonden Equilibër ze fannen a fir eis alleguerten ze schützen.

D'lescht Woch, Dir Dammen an Dir Hären, sot ech a menger Ried, dass et nach ze vill Ongewëssheeten zu dëser Variant géif ginn. Mir wossten net, ob d'Impfung géint dës nei Variant géif wirken a wéi héich d'Ustiechungsgefor wier. Et koumen och eng Rei vu Proposen hei vun alle Bänken - net nëmme vun der Oppositionssäit, et koumen der och vun der Majoritéitsäit -, mat Masken, mat méi Tester an esou weider. An haut, bal eng Woch duerno, huet sech d'Situatioun an Europa rasant verschlëmmert. D'WHO, den ECDC, d'Covid-Taskforce gi vun enger ganz séierer Verbreedung vun den Infektiounen aus, déi exponentiell kéint sinn.

Jo, et kommen ëmmer erëm Rapporten, mee et muss ee jo och e bësse liesen, wat an de Rapporte steet. Wann d'Situatioun stabil bleift, dann ass wuel en neie Rapport erauskomm a wann dee seet, si wier stabil, da brauch ee keng nei Mesuren ze huelen. Mee wann awer no engem Vott vun engem Gesetz en neie Rapport erauskënnt an dee seet, dass d'Situatioun sech kéint exponentiell dramatesch verschlechteren, da muss och reagiert ginn. An duerfir hu mer och missen hei séier reagéieren.

An et ass och genau dës Omikron-Variant, déi am Moment d'Ursaach vun enger ganz dramatescher Erhéijung vun den Infektiounen a verschiddenen europäesche Länner ass. Dëst huet och schonns an eisen Nopeschlänner dozou gefouert, dass drastesch Moosنامه geholl goufen. Ech zitieren hei Holland, wou vum 19. Dezember un nees en nationalen Noutstand ausgeruff ginn ass.

An et huet Lëtzebuerg glécklecherweis nach net esou staark getraff, mee et ass extreem beonrougend, wann een d'Situatioun am Ausland kuckt a wann ee bedenkt, dass eis Spideeler zanter dem 14. Dezember nees an der Phas 3 sinn, dat heescht, dass opgrond vun dem groussen Undeel u Patiente mat Covid-19 an de Spideeler eng Partie vun aneren Interventiounen an Aktivitéiten ofgesot oder op spéider verluecht hu misse ginn.

Mir musse vermeiden, dass d'Situatioun och hei zu Lëtzebuerg ausaart an nees esou schlëmm gëtt wéi am leschte Wanter, an dofir ginn dës Mesuren hei par principe de précaution geholl, fir Schlëmmeres ze verhënneren.

Dës Mesuren, wéi alleguer d'preventiv Mesuren, hunn de Virdeel, dass een agéiert, ier een an eng schwierig Situatioun kënnt. Mee déi hunn awer och den Nodeel, dass een an enger Situatioun, déi momentan nach net als esou urgent ugesi gëtt a wou d'Chiffere sech nach net an esou ongerabel Héichten eropgeschrauft hunn, Mesuren hält, déi laut deene Chifferen als verfréit, onugepasst a souguer als iwwerdrifwen ugesi kënne ginn.

An dat ass jo grad den Dilemma, deen een huet, wann ee preventiv Aarbecht mécht. Den Term „Preventivparadox“, deen u sech nach e jonke Begrëff ass, well en eréischt an den 80er-Jore vun engem britteschen Epidemiolog, dem Geoffrey Rose, gepräägt gouf, beziechent deen Dilemma, dass eng preventiv Moosnam, déi fir d'Gesellschaft e groussen Notzen huet, deem Eenzelen dacks awer nëmme weíneg bréngt an esou als paradox kann empfonnt ginn, well se onwierksam schéngt. An et gëllt, wéi ëmmer bei eise Mesuren an dëser Pandemie, dat richtegt Mooss vun der Preventioun tëschent Allgemeng- oder Deelpopulationsstrategie an Héichrisikostrategie ze fannen.

Hei hu mer an dësem Haus schonn dacks driwwer diskutéiert. An et ass och schwierig, hei dat richtegt Mooss ze fannen an alle Kriticke standzehalen. Et ass nämlech keng Science exacte. A well d'Mesuren universell, also fir jiddereen do sinn, feelt dann och e Vergläichsgrupp mat engem natierleche Verlaf ouni Mesuren an esou enger Epidemie. An duerfir bleift d'Bewäertung vum Resultat och ëmmer deelweis spekulativ. Den direkten Noweis vun der Effektivitéit tëschent Preventioun an Aus-

bleiwe vun deem, wat geschitt wier, deem ass ëmmer schwierereg.

An duerfir kann een ëmmer kritiséiert ginn an et kann een ëmmer soen: „Jo, wann Der dat dote gemaach hätt oder wann Der dat doten ënnerlooss hätt, da wier et anescht gaangen.“ Dat ass alles Spekulation. Dee Phenomeen ass net nëmmen hei zu Lëtzebuerg, deem ass och an eisen Nopeschlänner. An déi hunn zum Deel vill méi dramatesch an drastesch Mesurë geholl, och ëmmer par principe de précaution, an ech wëll ganz kuerz op déi agoen.

An der Belsch, do sinn d'Zuelen déi lescht Deeg nach weider drastesch an d'Luucht gaangen, sou dass de sougenannte „Comité de concertation“ - ech hat d'lescht Kéier dovunner geschwat - weider verschäerft Moossnamen annoncéiert huet, déi ab dem 26. Dezember gëllen. An dat trotz 96 % (veuillez lire: 76 %) Impfquot. Zum Verglach: Hei zu Lëtzebuerg si mer mol net bei 70 % oder vläicht just bei 70 % vun der ganzer Populatioun, déi geimpft sinn.

D'Maskepflicht, dass d'Restaurants a Caféen um 23.00 Auer mussen zoumaachen, d'Obligatioun vum Teletravail, dass dat gemaach muss ginn, dat bleift. Mee et kënt nach derbäi, dass all Aktivitéiten a Fräizäitaktivitéiten, déi dobausse stattfannen, verbuede ginn. Sief dat Chrëschtmaert oder aner kulturell Veranstaltungen, Kinoen an all aner Fräizäitaktivitéite sinn erëm verbueden. Groussveranstaltung kënnen nëmmen ouni Zuschauer stattfannen. A bei den Evenementer, déi dobausse stattfannen, muss och de Krittär vun engem Visiteur op véier Meterkaree respektéiert ginn. An et gëtt och do recommandéiert, fir sech méi testen ze loosse an d'Kontakter anzeschränken. Dat an der Belsch.

Dann de Bléck a Frankräich: A Frankräich sinn och ab dem 15. Dezember zousätzlech Moosssname geholl ginn, fir d'Verbreedung vun der Omikron-Variant an de Grëff ze kréien. D'Discoe si bis de 6. Januar zou an all Danzaktivitéiten a Restaurant a Club sinn och verbueden. Am ëffentleche Raum sinn Treffte vu méi wéi zéng Leit verbueden, wéi och den Alkoholkonsum dobaussen. An zouenen ëffentleche Raim gëllt fir all Persoun ab eelef Joer eng Maskepflicht. Och hei gëtt am private Beräich op d'Recommandatioun gesat, d'Kontakter ze beschränken.

An an Däitschland, Dir Dammen an Dir Hären, do gëllen ab dem 28. Dezember och verschäerft Moossnamen: D'Discoen an d'Clubbe sinn zou. Groussveranstaltungen dierfe just ouni Zuschauer stattfannen. An et gëtt och eng Maskepflicht agefouert iwwerall do, wou Leit op enkem Raum zesummekommen. An dobäi gëtt et eng sektoriell Impfpflicht an Däitschland. Bis de 15. März 2022 mussen d'Salariéen a Klinicken, Altersheemer an änleche Strukturen nowiese kënnen, dass se geimpft oder geneese sinn. Iwwert d'Feierdeeg kënt och e Versammlungsverbuot op Silvester an op Neijoerschdag an och e Generalverbuot vun Demonstratiounen.

Holland ass, wéi gesot, am komplette Lockdown.

Här President, fir dass d'Situatioun net ze schlëmm ausart an d'Gesondheets- a Fleegepersonal ënner nach normale Konditiounen schaffe kann, muss mer solidaresch mat hinne sinn a preventiv handeln. Dofir och nees den Opruff u jiddereen, fir sech weider testen ze loosse, virun allem während de Feierdeeg oder ier ee soss op Plaze geet, wou méi Kontakter sinn a méi Infektiounsrisiko ass, a virun allem, wann ee mat méi vulnerabele Leit zesummekënt.

D'Situatioun an eise Spideeler ass de Moment nach eenegermoosse stabil. Mee dat ka mam Omikron ganz séier kippen. Am leschte Wochebilan vun der Santé steet dran, dass 58 Persounen, Covidpatienten, an de Soins normaux hospitaliséiert sinn. Dovunner waren der 30 ganz geimpft. Dat weist, dass et noutwendeg ass, sech och booster ze loosse. Mee et steet och dran, dass vun deenen 22 Covidpatienten, déi op der Intensivstatioun waren, der 16 net geimpft waren.

Dat sinn Zuelen, déi eng kloer Sprooch schwätzen. Dat weist, dass d'Impfung, och wann hir Wierkung vläicht net esou laang unhält, wéi dat ufanks geduecht war, awer nach ëmmer wirkt. An et dierf een och net vergiessen, dass ee vun zéng méi ass wéi ee vun dauesend, wann een d'Zuelen an de Spideeler vergläicht.

Impfe wirkt also! Deen allerbeschte Schutz géint de Coronavirus fir deen Einzelen a géint eng generell Verschlimmerung vun der Situatioun ass natierlech, sech impfen ze loosse a sech reegelméisseg a systematesch och ze testen. Duerfir nach eng Kéier den Opruff, sech impfen ze loosse, sech booster ze loosse, wann een d'Geleeënheet huet, an dat schnellstméiglech. An: testen, testen an testen!

Här President, léif Kolleeginnen a Kolleegen, dëst Gesetz, iwwert dat mer hei wäerten ofstëmme, an d'Moossnamen, déi doranner festgeschriww sinn, maache sécherlech net jiddweree frou, mee si sinn inevitabel, wann een d'Verbreedung vum Virus wëll

ofbremsen. 2G+ ass eng gutt Léisung. Déi Mesure erhéicht och den Drock, fir sech impfen ze loosse. Wéi scho sou dacks gesot: Et huet sech erweisen, dass d'Impfung aleng net duerget, fir dass mer d'Verbreedung vun den Neiinfektiounen an de Grëff kréien. Mir brauche weider Tester an ech sinn och frou, dass déi 2G+-Reegelung elo kënt an dass se och vum Horeca-Beräich ënnerstëtzt gëtt.

Ech wéilt awer gären och e puer Wieder zu de Moosssname am Horeca-Secteur soen, deem elo schonn um 23.00 Auer zoumaache muss: Fir mech ass dat sécherlech keng Léisung à long terme an eventuell och keng à moyen terme. Ech verstinn, dass d'Regierung hei en Zeeche wollt setzen - ech verstinn dat ganz gutt -, fir d'Gravitéit vun der Situatioun ze ënnersträichen, och fir ze weisen, dass d'Situatioun komplett aus dem Rudder ze lafe risquéiert, wa mer elo näischt maachen, wa mer elo net géife reagéieren.

Mee et duerf een natierlech awer och d'Fro stellen, ob dës Moosssnam e reellen Impakt och op d'Neiinfektiounen huet, zumools wann d'2G+-Reegel kënt. Jo, et ass awer richteg, an dat hu mer och ëmmer hei gesot - an dat hu mer och gesot, wéi de Couvre-feu war a wéi mer deen och hei verteidegt hunn -: No 23.00 Auer ass natierlech och e méi grouse Risiko do, dass ee sech ustécht, well d'Kontakter dann eebe méi grouss sinn.

Ech hätt mer natierlech och aner Léisunge kënnen virstellen. Mee ech verstinn awer, dass een hei huet missen e Kompromiss fannen, deem een och bereet ass matzedroen, well een nämlech e komplette Lockdown riskéiert hätt. An dee gëllt et ze vermeiden, mat all senge Kollateralschied. An dës Mesure ass dofir och fir eng Zäit sécherlech akzeptabel.

An ech verstinn och absolutt, dass net jiddwereen dës Mesurë gutt fënn. An ech kann och, wéi elo grad mäi Kolleeg, de Gilles Baum, gesot huet, de Frust verstoen, deem een huet, wann ee jonk ass - mee och net nëmmen déi Jonk -, wann ee sech gefreet huet, no bal zwee Joer de Joreswiessel erëm kënnen mat senge Frënn ze feieren. Jo, mir hunn es wierklech alleguerte sat.

An duerfir sinn ech immens dankbar, ech sinn immens dankbar fir déi verständnisvoll, rasonabel Reaktioun vun den Zürecher Studenten, déi jo an deene leschten Deeg ganz vill schonn organiséiert hunn, ganz vill opgeriicht hunn, fir Silvester zesummen ze feieren, déi awer lous an intelligent genuch sinn, fir d'Mesuren, déi elo geholl goufen, ze verstoen, an net nëmmen ze verstoen, mee och hannerst dës Mesuren ze stoen. E grouse Merci u si! A si solle fir Verschiddener vläicht och als Beispill déngen, wéi een esou eng Situatioun, an där si elo sinn, déi net einfach ass, awer och ka verständnisvoll unhuelen.

■ **Plusieurs voix.** - Très bien!

■ **M. Georges Engel (LSAP).** - Fir hinnen an och dem Horeca-Beräich ze hëllefen, ënnerstëtze mir natierlech, dass d'Hëllef fir den Horeca-Beräich erëm no uewen ugepasst ginn. A mir plädéieren och do fir eng Kulanz bei der Attributioun vun dësen Hëllef, an och eng Kulanz, wat d'Studentenassociatiounen ugeet.

Ech denken, dass den Zäitpunkt elo awer och komm ass, fir op aner wirksam Moossnamen zrëckzegräifen, fir de Virus zrëckzedrécken. Esou begrëssen ech ausdrécklech déi Testwoch virun enger Woch, déi exzellent war, bei där och ganz vill Leit matgemaach hunn an déi och dozou gefouert huet, dass dräimol méi Leit detektéiert goufen, déi positiv waren, a wou deemno konnt verhënnert ginn, dass de Virus sech weider kéint ausbreeden.

Ausserdeem muss een och soen, dass d'Situatioun hei zu Lëtzebuerg katastrophal wier, wa mer keng Impfung hätten. Och dat muss een nach eng Kéier kloer soen, fir alleguerten déi, déi mengen, d'Impfung wier nëmmen esou eppes, wat een esou misst matdroen. Neel! Wa mer déi net hätten, da wier d'Situatioun hei zu Lëtzebuerg eng Katastroph! An duerfir si mer frou, dass mer déi Impfung hunn, an duerfir mussen och esou vill wéi méiglech Leit sech impfe loosse. Et ass nämlech bewisen, dass d'Impfe positiv Auswierkungen hat an och huet. A wann ee sech och virun engem Joer eng Impfpflicht net virstelle konnt, sou huet een an dëser Pandemie eppes geléiert: dass ee sech andauernd upasse muss.

Et ass och duerfir keng Schan zouzeginn, dass een an enger Pandemie, an där d'Erfahrungswärter zimmlech, zimmlech kleng waren, seng Meenung zu verschiddene Punkten huet misse revidéieren oder missen à jour setzen.

■ **Une voix.** - Très bien!

■ **M. Georges Engel (LSAP).** - Zu dësem Moment schéngt et mir ubruecht, sech den neien Erkenntnisser vun der Wëssenschaft unzepassen, d'Evolutioun vun den Impfstoffen am A ze behalen a sech den Iwwerleeungen zu enger Impfpflicht net ze verschléissen. An dat, fir eis ganz Gesellschaft an eise Gesondheetssystem ze schützen.

An et bleiwe sécherlech nach eng Rei rechtsstaatlech oder legal Froen ze klären. Et bleiwen och nach eethesch oder moralesch Froen ze klären. An esou wéi mer bis elo alleguer d'Covidgesetzter hei am Parlament matgestëmmt hunn, sinn ech der Meenung, dass och déi dote Froen hei am Parlament musse gekläert ginn, wou all Partei, déi hei vertrueden ass, Stellung muss huelen zu deenen dote Froen. An dat solle mer esou séier wéi méiglech maachen an dann och d'Preparatioun maachen, fir d'Konklusiounen aus dësem Debat hei ze zéien.

■ **Plusieurs voix.** - Très bien!

■ **M. Georges Engel (LSAP).** - Bis elo ass et eis déi lescht 21 Méint gelongen, op déi spezifesch Situatioun hei am Land ze reagéieren, dat ëmmer mam Lëtzeburger Wee. An ech si sécher, dass dat och bei dësen neien Ännerungen, déi mer hei stëmme, de Fall wäert sinn.

An ech géif duerfir nach eng Kéier e ganz drénglechen Appell maachen, dass d'Leit am private Beräich hir Kontakter aschränken, an nach eng Kéier soen: Passt op lech an op Är Matmënschen op. Loosst lech impfen oder booster - fir déi déi schonn eng Kéier geimpft sinn - an test lech. Test lech. Test lech!

Just zesumme komme mer aus dëser Pandemie eraus. A mir mussen duerfir weider solidaresch sinn. An duerfir stëmmt d'LSAP-Fraktioun dëst Gesetz och mat.

A bis op Weideres wäert dat hei da meng lescht Ried als Deputéierten an der Chamber sinn.

(*Exclamations*)

■ **Une voix.** - Très bien!

(*Brouhaha général*)

■ **M. Fernand Etgen, Président.** - Merci villmools, Här Engel.

(*Brouhaha*)

An den nächsten ageschriwwene Riedner ass déi honorabel Madamm Josée Lorsché.

■ **Une voix.** - Här Engel! Dat geet och weider esou.

(*Interruptions*)

■ **M. Fernand Etgen, Président.** - Madamm Lorsché, Dir hutt d'Wuert.

■ **Mme Josée Lorsché (déi gréng).** - Villmools merci, Här President. Ech hoffe jo, dass et net meng lescht Ried och nach ass.

(*Hilarité*)

Ech sinn op alle Fall nach voll Energie fir weiderzeshaffen, mee ech mengen, den Här Engel als Minister och! An da wäert en awer erëm hei stoen.

Gutt. Jo, dass mer e puer Stonne virun Hellegowend e Gesetz musse modifizéieren, dat eréischt knapp eng Woch a Kraaft ass, kënnen vill Leit natierlech net novollzéien. An dat ass och verständlech.

Et ass awer och esou, dass d'Pandemie leider ëmmer op en Neits mat Iwwerraschunge verbonnen ass, a mir mussen op Iwwerraschunge gefaasst sinn, och wat den akuten Handlungsbedarf a gewëssene Situatiounen ugeet. Dofir wéilt ech och an eiem Numm alle Bedeelegten, déi an de leschten Deeg am Asaz waren, e grouse Merci ausdrécken, inklusiv de Membere vun eiser Fraktioun, déi och bereet waren, direkt hei an d'Chamber ze kommen, a sech net bekloen.

Jo, d'Entwécklung, wéi se sech zanter Kuerzem an Dänemark, an Norwegen an an England presentéiert, och an anere Länner, ass effektiv immens beonrouegend an de Grond, firwat dës Projet de loi dann och an aller Urgence deposéiert ginn ass. Quitte - dat muss ee jo zouginn - dass dat iwwerstierzt Duerchlaf vum de Prozeduren, inklusiv och der séierer Convocatioun vun der Kommissioun, et net erlaabt huet, fir a Rou iwwer eenzel Interpretatiounsdivergenzen oder eenzel Upassungen ze diskutéieren, sou sinn ech awer frou, dass mer alleguer heibannen dat selwecht Zil verfolge. Nach ëmmer!

D'Zil ass dat, dass d'Spideeler an hiert Personal virun der Iwwerbelaaschtung geschützt ginn, dass d'Behandlung vun Netcovidpatienten weiderhi garantéiert bleift, dass d'Schoule weiderhin opbleiwen an dass e weidere Lockdown mat alle Mëttele verhënnert muss ginn, och wann et an der Urgence ass.

Mat den Ännerungen, déi mer haut um besteende Gesetz virhuelen an déi de Mars Di Bartolomeo am Detail presentéiert huet - woufir ech him och elo scho wéilt villmools Merci soen -, soll dëst Zil jo kuerzfristig erreecht ginn. Dat ass eis Hoffnung. Ënnert dem Stréch geet et jo drëms, dass mer der Omikron-Well kuerzfristig e Rigel virschiben, amplaz hire Ravagen am Januar an och nach duerno hannerndru mussen ze lafen.

Ob mer d'Verbreedung vun dëser Variant awer laangfristig am Grëff behalen, wa mer net nach u weidere Schrauwen dréien oder carrement e Paradigmewiessel an der Coronapolitik alauden, ass zu dësem Moment net garantéiert. Op de Paradigmewiessel kommen ech nach eng Kéier zrëck.

Jiddwerfalls gëtt et kee Grond fir ze mengen, dass dat, wat sech momentan a Länner wéi England oder Dänemark an Norwegen ofspillt, net och zu Lëtzebuerg kann anrieden, trotz de Mesuren, déi mer mat dësem Projet de loi decidéieren. De staarken Ustig vun dëser Variant ass nämlech an alle Länner zimmlech d'selwecht an dofir muss een och zu Lëtzebuerg mat enger rasanter Entwécklung rechnen, déi d'Kaarten nei wäert mëschen. Dat ass nun emol d'Realitéit. An d'Kaarten nei wäert mësche leider zugonschte vum Virus, dee sech mat enger gewaltiger Dynamik verbreet, fir d'Wieder vun enger Virologin vum Expertenteam vun der däitscher Regierung ze gebrauchen.

Dat werft natierlech d'Fro op, wéi geféierlech dës Turbovariant dann iwwerhaapt fir de Mënsch ass. Éischtens Aschätzungen no - dat ass virdrun och gesot ginn -, déi nach keng wëssenschaftlech Basis hunn, ass de Krankheitsverlaf beim Omikron manner dramatesch wéi bei anere Varianten, déi mer scho kenne geléiert hunn. Dat kléngt op den éischte Bléck berouegend.

Allerdéngs muss ee bedenken, an dat ass de Punkt, dass déi extreem héich Ustiechungsgefor vum Omikron de positiven Effekt vun engem an der Moyenne méi schwache Verlaf nees séier zerstéiere kann. An anere Wieder: Bei enger gigantischer Zuel vun Infizéierte geet e klenge Prozentsaz vu schwéier Infizéierten an absolutten Zuelen duer, fir d'Spideeler zum Zesummebroch ze bréngen, wuel wëssend, dass och d'Spidolspersonal extreem gefäert ass.

Et geet hei net ëm d'Ziel vu Better - iwwert déi oft geschwat gëtt -, an déi d'Patiente geluecht kënnen ginn. Et geet ëm d'Personal, dat sech ëm d'Patiente muss këmmere ...

■ **Une voix.** - Ganz genau!

■ **Mme Josée Lorsché (déi gréng).** - ... an dat nach méi gefäert ass wéi aner Berufsgruppen.

Wat et heescht, Dir Dammen an Dir Hären, wa vill Personal krankheitsbedéngt ausfällt, wësse mer alleguer: Da kënnen mer Dausende Better hunn, mee da funktionéiert näischt méi!

■ **Une voix.** - Très bien!

■ **Mme Josée Lorsché (déi gréng).** - Dee Chaos muss mir verhënnere.

■ **Une voix.** - Très bien!

■ **Mme Josée Lorsché (déi gréng).** - Här President, dee warscheinlech manner schwéiere Verlaf vun enger Omikron-Infektioun därerf donieft och net zum Trugschluss féieren, dass d'Impfung iwwerflüssig gëtt. Dat wier e ganz falsche Message. Fir d'Experten ass d'Impfung nämlech carrement entscheidend. Si féiert, éischstens dozou, dass d'Delta-Infektiounen, déi jo nach massiv ënnerwee sinn, duerch konsequent Impfe gebremst ginn, éier d'Omikron-Well iwwerhaapt emol richtig zouschléit. Zweetens besteet an Expertekreesser schonn elo de Konsens, dass och d'Omikron-Infektiounen besser mat Impfung wéi ouni Impfung iwwerstane ginn. Dee soi-disant méi harmlose Verlaf ass laut de Wëssenschaftler nämlech op d'Deelimunitéit zrëckzuféieren, déi scho vill Leit duerch den 2G erreecht hunn.

Mam 2G+ leeë mer, nieft der Konditioun, geimpft ze ginn, mat dësem Projet de loi dann och nees méi Wäert op d'Teste bei all deene Persounen, déi nach net geboostert sinn. Dat erlaabt, de Virus kuerzfristig vun eise Matmënschen ewechzehalen, sollt en dann am Test och detektéiert ginn. E Mëttel, fir d'Immunsystem méi resistent géint de Virus ze maachen, sinn d'Tester allerdéngs net. Dowéinst kann ech dem Dokter Gérard Schockmel nëmme Recht ginn, wann e behaapt, dass mir eis zu Doud teste kënnen, mee dass mer domat keng Immunitéit errechen.

■ **Plusieurs voix.** - Très bien!

■ **Mme Josée Lorsché (déi gréng).** - An et misst och jiddwerengem aliichten, dass mir mam Testen absolutt guer kee Problem léisen, well d'Tester just eng Momentopnam sinn, déi schonn e puer Stonne méi spët eng aner ka sinn. Entscheedend ass a bleift fir eis, dass déi bis haut Ongeimpft esou schnell wéi méiglech geimpft ginn, dass déi eemol oder duebel Geimpft esou schnell wéi méiglech geboostert ginn, och am Kontext vun der Omikron-Variant, an dass d'Impflücken esou schnell wéi méiglech zougemaach ginn.

■ **Une voix.** - Très bien!

■ **Mme Josée Lorsché (déi gréng).** - Dir Dammen an Dir Hären, d'Impflücke spigele sech an de Statistiken zrëck, déi reegelméisseg an der Press publizéiert ginn, och um Internet. Vun dëser Statistike fille vill Leit sech awer ganz weéng concernéiert. Geet et dann awer bei hinne selwer ëm Liewen an Doud, da gesäit d'Realitéit op eemol anescht aus. Landen dës Mënschen op der Intensivstatioun a kämpfen ëm d'Iwwerliewen, mécht op eemol e grouse Regret sech breet an dann ass et oft ze spët.

Ech schwätze vun deenen iwwer 20 % Impfberechtigten, déi längst geimpft kéinte sinn, mee bewosst

op eng Impfung verzicht hunn, obwuel keng medezinnesch Géigenindikatioun virläit.

Hätte mer et mat der Pescht ze dinn, déi eis un déi däischter Zäite vun engem Mount Isolation op der Fielseninsel - „Isola“ - erënnert oder u 40 Deeg Quarantän hannert de Gittere vu Venedeg an un de sougenannte Schwaarzen Doud, wier den Ustuerm op d'Impfzentere schonn am Ufank net méi ze bremse gewiescht. Dovu sinn ech jiddwerfalls iwwerzeegt - quitte datt een haut net méi ausschléisse kann, datt och am Fall vun der Pescht Stëmme géifen haart ginn, déi dee gréisste Schwachsinn als geheimt Wesse géint d'Impfung géife verkafen a Saache géife behaapten, déi längst vun der Wëssenschaft widderluecht sinn, fir d'Mënsche vun der Impfung ofzehalen.

Ech soen dat, well de Phenomeen vun der Manipulation op de sozialen Netzwierker eis net méi egal däerf sinn. Si risquéiert, déi ganz Mënschheet a Gefor ze bréngen.

Dir Dammen an Dir Hären, schonn d'lescht Woch hunn ech et op dëser Plaz gesot: Mat der Verschäerfung vun de Moosssname versiche mer, Zäit fräizeschëppen a Rou an d'Infektiounsgeschéien ze kréien. „Vläicht kënne mer esou den Omikron-Tsunami souguer offiederden, datt et „nëmmen“ eng normal Well gëtt“, huet den Dokter Alexander Skupin vun der Taskforce geschter am „Lëtzebuerger Wort“ (veuillez lire: am „Tageblatt“) geschriwwen oder an engem Interview gesot. Ech leeën d'Betounung op „vläicht“, well grad mat deem Wuert huet den Expert duerchblécke gelooss, datt momentan eng grouss Onsécherheet an Expertekreesser besteet, wat d'Verbredung vun der Omikron-Variant ugeet.

An de Bléck an d'Ausland soll eis eng Warnung sinn. A villen auslännesche Stied sinn d'Spidolscapacitéiten, Dir wësst et, um Limit ukomm. Liewenswichtig Ernërschungen an Operatioune ginn ausgesat. Noutfallpläng ginn aktivéiert an op munche Plaze gëtt déi ganz sensibel Fro vum Triage ëmmer méi akut.

Dir Dammen an Dir Hären, an der Fro vum Triage, der Prioriséierung vun deenen engen zulaaschte vun deenen aneren, gëtt et weeder eng richtig nach eng falsch Entscheidung. All Dokter an all Fleegepersoun ass sech bewusst, datt e Mënsch e Recht op Liewen huet an op Gesondheet. Et ass och d'Vokatioun vun dëse Beruffer, fir dat Recht ze schützen a jiddwerengem eng adequat Behandlung am Spidol ze garantéieren. Wichtig ass dobäi, datt de Patienten hir Autonomie an hiert Selbstbestimmungsrecht am Mëttelpunkt stinn, onofhängeg vun hirem Zoustand a vun hirem Alter.

Fir dëst Grondrecht - a grad a Pandemiezäiten - ze garantéieren an de Problem vum Triage fréizäiteg ze verhënneren, gëtt et keng honnert Weeër. Ënnert dem Stréch gëtt et der eigentlech just zwee: Deen éischte besteet doran, datt d'Moosssnamen nach méintelaang hin- an hiergeréckelt ginn an d'Schrauwen jee no Entwécklung méi oder manner fest ugedréit ginn, bis hin zum Lockdown, dee kee wëll. Deen zweeten ass mir perséinlech, an net nëmme mir, méi sympathesch a besteet doran, datt mir eis ee fir alle Mol mat der Impfpflicht auserneesetzen.

Parallell dozou muss weiderhin alles gemaach ginn, fir nach méi Mënsche vun der absolutter Noutwendegkeet vun der Impfung ze iwwerzeegen an d'Mënsche mat an d'Boot ze kréien.

■ **Plusieurs voix.**- Très bien!

■ **Mme Josée Lorsché (déi gréng).**- D'Beispill vu Bremen, wou d'Informatiounen an zéng Sproochen zirkuléieren a wou spezialiséiert Impfteams sech an de leschte Wénkel vun de Quartieren deplacéieren, fir mat de Leit ze schwätzen - an zéng Sproochen, wéi gesot -, hunn ech d'lescht Woch méi am Detail beschriwwen. Datt 92 % vun der Bevëlkerung zu Breme fräiwëlleg geimpft sinn, ass keen Zoufall, mee d'Resultat vun enger intelligenter Strategie, un där mer eis kënnen inspiréieren.

■ **Plusieurs voix.**- Très bien!

■ **Mme Josée Lorsché (déi gréng).**- Et geet drëms, d'Angscht virun der Impfung ze huelen a Vertrauen opzebauen.

Leider, an dat muss een awer och soen, stellt sech zu Lëtzebuerg lues awer sécher eraus, datt d'Regierung mat hirer Iwwerzeegungsarbeit net méi richtig weiderkënn, quitte datt d'Efforte vun der Regierung an der Lescht wierklech grouss waren an och zu enger Rei Resultater gefouert hunn. Dat gesäit een un de Waardeschlaange virun den Impfzentereen.

■ **Plusieurs voix.**- Très bien!

■ **Mme Josée Lorsché (déi gréng).**- Mat ofwaarden an ofweie geet et jiddwerfalls net duer, well mer dee Moment riicht an d'Mauer rennen.

(Interruption)

A spéitstens wann déi Mauer sech um Horizont weist an ee schonn hir Konture gesäit, ass de Punkt erreecht, wou d'Gréitchefro gestallt muss ginn.

(Brouhaha)

Dat ass déi Fro, bei där een an enger ganz sensibler Matière Faarf bekenne muss. Faarf bekennen heescht an dësem Fall, kloer ze soen, ob bei extreem steigenden Infektiounszuele weiderhin op eng leider net ganz fruchtbar Eegeverantwortung gesat soll ginn. Domat mengen ech ganz sécher net déi Dausenden an Dausende Mënschen, déi hir Verantwortung vun Ufank un iwwerholl hunn, déi Solidaritéit gewisen hunn an e grouss Luef verdéngt hunn. Ech mengen déi kleng, mee ganz haart jäizend Minoritéit, déi sech aus der Verantwortung gezunn huet, geschlach huet an eis noutgedronge mat der Fro vun der Impfpflicht konfrontéiert, woubäi ech wëll betounen, datt Impfpflicht net mat Impfzwang ze verwiesselen ass.

■ **Plusieurs voix.**- Très bien!

■ **Mme Josée Lorsché (déi gréng).**- Als Gréng begreësi mir, datt de Premierminister, och wann en dat elo net héiert, an der Pressekonferenz vun dëser Woch kloer Wieder fonnt huet a betount huet, datt am Januar eng Decisioun muss falen.

■ **Une voix.**- Très bien!

■ **Mme Josée Lorsché (déi gréng).**- Dëser Urgence si mir eis och als Gréng bewusst an dowéinst hu mer decidéiert, eis kuerzfristeg an eisen eegene Gremien ze beroden an all Aspekter vun der Impfpflicht ze diskutéieren, eis domat auserneezenesetzen an dann natierlech och kloer Positioun ze bezéien. Fir mech perséinlech, an net nëmme fir mech, dat wëll ech betounen, steet jiddwerfalls fest, datt d'Fräiheet och ëmmer mat Gemeinschaft ze dinn huet.

■ **Plusieurs voix.**- Très bien!

■ **Mme Josée Lorsché (déi gréng).**- Jo, well e sougenannte „fräie Mënsch“ leeft ëmmer an enger Gemeinschaft. An dofir huet d'Fräiheet vum Einzelnen och ëmmer mat engem Du ze dinn, deen him vis-à-vis steet. An deem Sënn muss all Impfzögerer an Impfverweigerer sech froen, wat seng eegen Haltung bei sengem Vis-à-vis uriicht, wat säin Ego der Gesellschaft undeet a wivill Schued e mat sengem Ego an de Spideeler uriicht. Dat ass dat eent.

Dat anert ass, datt och d'Politik an der Verantwortung steet a sech net de Virwurf vun der Farläsegkeet muss siche goen. Als Politiker musse mer eis alleguer froen, net nëmmen d'Regierung, wou eis Verantwortung läit, wann d'Dokteren an d'Fleegepersonal an de Spideeler Alarm schloen, wa se emotional ausgebrannt sinn a verleet sinn, bei weidere Wellen d'Bengele bei d'Tromm ze geheien, well se et net méi packen.

Schlëmmer nach: Spéitstens wann d'Medezinner mat der Fro vun der Prioriséierung konfrontéiert ginn a Mënsche musse stierwe loossen, déi guer net misste stierwen, da brauche mer eng Vollbremsung. An déi Vollbremsung läit an den Hänn vun der Politik.

■ **Une voix.**- Très bien!

■ **Mme Josée Lorsché (déi gréng).**- D'Vollbremsung kann, wéi bei dësem Projet de loi, aus dem Deel-Lockdown, dem urgenten Deel-Lockdown fir Ongeimpfter bestoen, déi aus dem Fräizäitberäich ecartéiert ginn an nach just däerfe schaffe goen. Datt dëst laangfristeg eng glécklech Léisung ass, woen ech awer staark ze bezweifelen. Et ass eng Léisung, déi d'Gesellschaft méi wéi jee spalt, geféierlech Tendenze mat sech zitt an déi Ecartéiert frustréiert, fir net ze soen aggressiv mécht. Also just dat, wat mer wëlle verhënneren!

■ **M. Fernand Kartheiser (ADR).**- Dat ass jo awer Är Politik, Madamm Lorsché.

■ **Mme Josée Lorsché (déi gréng).**- D'Vollbremsung kann awer och dora bestoen, op d'Impfpflicht ze setzen an d'Mënschen domat nees beieneenzebréngen, a Verbindung natierlech mat de bewäerte Schutzmoosssnamen. Si huet dee grouss Virdeel, datt jiddwereen d'selwecht behandelt gëtt an datt den Deel-Lockdown fir eng gewësse Grupp vu Mënsche sech eriwwegt. A genee aus deem Grond géif d'Impfpflicht d'Gesellschaft net belaschten, op laang Siicht géif se d'Gesellschaft vu fräiheetsaschränkende Moosssnamen entlaaschten.

Dir Dammen an Dir Hären, nach hu mer Sputt, fir am Detail iwwert déi fundamental Fro vun der Impfpflicht ze diskutéieren an d'Detailer ze analyséieren. De Gilles Baum huet eng entspriechend Motioun deposéiert, déi mer natierlech begreëssen.

(Interruption)

Ech muss Är nach am Detail liesen. Ech hunn déi nach net genee gelies.

Mir befannen eis grad och an engem Léierprozess, wat d'Omikron-Variant ugeet. Mee och bei engem Léierprozess muss et munchmol schnell goen, wann een den Zuch net wëllt verpassen. An anere Wieder: Schonn elo muss iwwerluecht ginn, wéi d'Impfpflicht an der Praxis ëmgesat ka ginn, wéi eng juristesche Onkloerheete sech doraus kënnen erginn, wéi dës Onkloerheete geléist kënnen ginn a wéi eng Strofe mam Refus verbonne sinn.

Aus deem Grond plädéiere mir derfir, datt d'Regierung den Dossier schonn elo préparéiert - dat steet och grad an der Motioun, an ech mengen, et steet och an Är - , fir prett ze sinn, wann d'Vollbremsung muss agesat ginn a wa se muss gräifen. Mir sinn eis also duerchweegs eens.

Dir Dammen an Dir Hären, „zu zaghaft, zu langsam, zu eigensinnig“ huet et am Ufank vun der Pandemie geheescht, wann d'Journalisten déi feelend Zesummenaarbecht vun de Länner an der EU kritiséiert hunn. Wa mir net wëllen, datt Lëtzebuerg och eemol als „zu zaghaft, zu langsam, zu eigensinnig“ bezeechent gëtt, wann et ëm de Schutz vun der kollektiver Gesondheet an der sanitärer Sécherheet an eiem Land geet, da musse mer weiderhi mat Energie um Ball bleiwen a Courage weisen.

Merci, datt jiddwereen heibannen dozou bereet ass. An dofir ginn ech och ganz gärden den Accord zu dësem Projet de loi, dee kuerzfristeg Hëllef wäert schafen a laangfristeg muss iwwerduecht ginn. Merci.

■ **Plusieurs voix.**- Très bien!

■ **M. Fernand Etgen, Président.**- Merci villmools, Madamm Lorsché. Den nächsten ageschriwwene Riedner ass den honorabelen Här Jeff Engelen. Här Engelen, Dir hutt d'Wuert.

■ **M. Jeff Engelen (ADR).**- Merci, Här President. Dir Dammen, Dir Hären, virun e puer Deeg hate mer gemengt, mir missten d'Chrëschtwoch ouni Rapport vum Här Mars Di Bartolomeo verbréngen, mee dank der Regierung ass deem elo net esou. Si huet nach séier e Projet de loi geschriwwen, fir datt mer eis all nach eemol op Hellegowend kënnen erëmgesinn.

(Hilarité)

Jiddefalls dem Här Mars Di Bartolomeo nees e grouss Merci fir seng vill a gutt Aarbecht.

■ **M. Mars Di Bartolomeo (LSAP).**- Merci!

■ **M. Jeff Engelen (ADR).**- A mir schléissen eis och ...

(Interruption)

... all deene Mercien un, déi hien ausgericht huet un all déi Institutiounen, déi hanner esou engem Gesetz och matschaffen.

Mir froen eis awer och, wéi wäit datt dës Regierung nach wëllt goe fir ze weisen, wéi mann Respekt si virun der Chamber an dem Staatsrot an de Beruffskummeren huet. Ouni e wierklech neit Element am Covid-Dossier ass dës Woch dat Gesetz vun der leschter Woch schonn net méi gutt. D'Institutioun vum Land gi praktesch derzou gezwongen, bannent nëmmen dräi Deeg - a wann een et genau kuckt, sinn et emol quasi knapps 48 Stonnen - e Gesetz nozebesseren, dat eréischt déi lescht Woch gestëmmt gouf. Dat weist, wéi d'Regierung wierklech esou mann wéi méiglech demokratesch matdenkt.

Panik, Navigation à vue, Improvisatioun - nennt dat, wat d'Regierung mécht, wéi Der wëllt, mee nennt et wannechgelift net „regéieren“!

■ **Plusieurs voix.**- O!

■ **M. Jeff Engelen (ADR).**- Nennt et och net Preventioun, well virun enger Woch hate mer och scho vun Omikron geschwat. Nennt déi Saach einfach beim Numm: blannen Aktivismus vun enger iwwerfuerderter Regierungsekip!

■ **Plusieurs voix.**- O!

■ **M. Fernand Kartheiser (ADR).**- Très bien!

■ **M. Jeff Engelen (ADR).**- Als ADR verlaange mer, datt d'Regierung d'Institutioun vum Land respektéiert. Dës Regierung mengt, sech iwwer viles hei am Land kënnen ewechzesetzen.

Zum Inhalt vun deem neie Gesetz wëll ech och e puer Kommentarer maachen.

Et ass eng weider Verschäerfung, déi d'ADR net matdréit. Haaptaffer sinn alt nees den Horeca-Secteur, awer och vill aner Leit, déi trei no Geescht a Buschtaf vum Gesetz vun der leschter Woch wollten en Evenement organiséieren.

Fir den Horeca-Secteur ass Silvester ee vun deenen Deeg am Joer, wou si am meeschten Ëmsaz maachen. Fir eis ass et wichteg, datt elo net allze vill Leit hir Reservatiounen ofsoen. Dowéinst wëlle mer, datt weinstens fir Silvester eng Ausnam gemaach gëtt. An deem Sënn wëll ech hei en Amendement proposéieren. Wannechgelift, Här President.

Amendement 1

L'article 1er du projet de loi est amendé comme suit :

« Art. 1er. L'article 20, paragraphe 1er, de la loi modifiée du 17 juillet 2020 sur les mesures de lutte contre la pandémie Covid-19 est modifié comme suit :

1° L'alinéa 1er, première phrase, est complété par les termes « et les personnes ayant atteint l'âge de douze ans et de deux mois sont également soumis à l'obligation de présenter le résultat négatif soit d'un test autodiagnostique servant au dépistage du Sars-CoV-2 réalisé sur place, soit d'un test TAAN, soit

d'un test antigénique rapide Sars-CoV-2 en cours de validité » ;

2° À la suite de l'alinéa 1er, il est ajouté un alinéa 2 nouveau libellé comme suit :

« Toute personne ayant reçu une vaccination de rap-pel est dispensée de l'obligation de présenter le résultat négatif soit d'un test autodiagnostique servant au dépistage du Sars-CoV-2 réalisé sur place, soit d'un test TAAN, soit d'un test antigénique rapide Sars-CoV-2 en cours de validité. » ;

3° L'ancien alinéa 2, devenu l'alinéa 3 nouveau, est complété par les termes « ou s'il refuse de se soumettre à un test autodiagnostique sur place ou au cas où le résultat du test autodiagnostique est positif » ;

4° Il est inséré in fine un nouvel alinéa libellé comme suit :

« La fermeture des établissements visés à l'alinéa 1er a obligatoirement lieu au plus tard à vingt-trois heures sans dérogation possible, sauf à la St Sylvestre où l'heure de fermeture est fixée au 1er janvier 2022 à 01.00 heure. »

(s.) Jeff Engelen, Myriam Cecchetti, Fernand Kartheiser, Fred Keup, Nathalie Oberweis.

■ **M. Fernand Etgen, Président.**- Merci, Här Engelen.

(Interruption)

■ **M. Jeff Engelen (ADR).**- A fir d'Studentenorganisationen an anerer, déi wollte Fester feieren, hoffe mer, datt d'Regierung déi elo och indemniséiert. Si hunn näischt falsch gemaach. Si hu sech un d'Gesetz gehalen. Et ass d'Regierung, déi improvisibel ass, an net si.

Här President, mir sinn all Dag méi der Iwwerzeegung, datt d'ADR an der Covidkris d'Stëmm vun der Vernunft an der Moderatioun ass.

(Hilarité)

Mir hunn eng kloer, ...

(Interruptions)

... roueg, konstant a previsibel Politik.

■ **Une voix.**- Dir laacht jo selwer driwwer!

■ **M. Jeff Engelen (ADR).**- D'ADR seet Jo zu fräiwëllegen Impfungen, ...

(Interruption)

... ouni Drock an ouni Impfpflicht. Mir stelle fest, datt d'Regierung an d'CSV Schrack fir Schrack a Richtung Impfpflicht ginn. Da musse si och bereet sinn, d'Haftung bei eventuellen Impfschied ze iwwerhuelen.

(Interruption)

D'ADR seet Jo zu enger Gesellschaft, an där keen ausgeschloss gëtt, och net duerch finanziellen Drock op der Aarbechtsplaz, an an där jiddereen iwwer gratis Tester Zougang zu allen Déngschtleeschungen an alle Kulturevenementer huet. Wéi wichteg et ass, datt och keen aus dem Kulturliewen ausgeschloss gëtt, huet de bekannte Lëtzebuerger Sänger a Kënschtler Serge Tonnar an engem oppene Bréif betount. Hie verweist zu Recht op de Respekt vun de Mënscherechter. Do gehéiert jiddefalls och den Zougang zur Kultur derzou.

Mir denken och, datt kee sollt aus dem reliése Liewen ausgeschloss ginn. Kierchen a Masse sollten, mat deenen néidege Sécherheetsmoosssname wéi zum Beispill Masken an Distanzen, zu all Zäit fir jiddereen accessibel sinn.

(Brouhaha et coups de cloche par la présidence)

D'ADR seet och Jo zu enger Kultur vum Dialog a vum Mateneen ouni Hetz a Beleidigungen. D'ADR seet Jo zu enger solidarescher Gesellschaft, och bei de Krankeversécherungen. D'ADR seet Jo zur Objektivitéit, Transparenz an Eierlechteet, och iwwert d'Vir- an d'Nodeeler vun den Impfungen.

Dem leschte Rapport vun der Pharmacovigilance no sinn hei zu Lëtzebuerg zanter Ufank vun der Covidimpfcampagne am Ganzen eelef Mënschen un de Suite vun den Impfungen gestuerwen. Weider sinn e puer Honnert méi schwéier Fäll vun Niewewierkunge registréiert ginn. Och dat ass en Deel vun der Realitéit! An dat muss och an eiser Gesellschaft kënnen oppen diskutéiert ginn, geneesou wéi mer och iwwert déi Leit schwätzen, déi un oder mat dem Virus gestuerwe sinn - wat der leider vill ze vill sinn!

Här President, als ADR wëlle mer keng Gesellschaft, an där d'Leit no hirem Impfstatus auserneendividéiert ginn. Mir wëlle Sécherheet a Solidaritéit fir eist Land, an net Drock a Sträit. Duerfir proposéiere mer nieft den Impfungen déi allgemeng Benotzung vu gratis Tester. Wien en negativen Test huet, soll un all Aktivitéit kënnen deelhuelen an iwwerall Zougang hunn. D'ADR fuerdert dowéinst, datt iwwerall nees solle gratis Schnelltester agefouert ginn, déi op der Plaz kënne gemaach ginn.

D'Impfung ass e wichtegt Element am Kampf géint d'Pandemie, awer net dat eenzeg. D'Tester sinn een anert. A loosst eis net vergiessen, datt mer elo

an eng Phas erakommen, an där mer och geschwë werksam Medikamenter géint déi Krankheet kréien!

Gradesou néideg ass et, datt d'Entreprises an déi betreffen Independanten a Salariéen elo grousszügig gehollef kréien. Soulaang de Staat den normale Fonctionnement vun der Economie net erlaabt, müssen och ugemooosse Kompensatioune bezuelt ginn.

Här President, nach e Wuert zu de Masken an de Schoulen. Mir hätten eis gewënscht, datt et keng allgemeng Maskepflicht hei géif ginn, mee datt esou eng Moosnam vill méi selektiv agefouert gi wier. Dat stonnelaangt Maskendroen huet Nodeeler, och bei de méi klenge Kanner. An et ass och keng realistesche Optioun. Och ass et méi schwéier, fir d'Matière a verschiddene Fächer ze vermëttelen, wann d'Kanner hir Léierpersoun net esou däitlech verstinn, zum Beispill an de Sproochen.

Zu dëser Konkusioun kënn souguer eng nei Studie vun der Stëftung Warentest, déi seet, datt d'FFP2-Masken d'Ootmung vun de Kanner beanträchtege kënnen. Et géllt also virsiichteg ze si mat esou Masken. Mir proposéieren an dësem Beräich en intensiven Dialog mat de Gewerkschaften an den Eterenorganisatiounen, a keng Politik mam Briechen.

Här President, wat d'Gesondheetswiesen ugeet, bleiwe mer bei eiser Fuerderung, d'Zuel vun de stationären an den Intensivbetten ze erhéien. Mir soen: „Better“ heescht jo och gläichzäitig „Perso-nal“. Dat sinn dach zwou Säite vun där selwechter Medail.

Wéi wichteg dat ass, ënnersträicht och e rezente Rapport vun der ECCO, der Europäescher Kriibsortganisatioun. Si mengt, datt a ganz Europa bis zu enger Millioun Kriibserkrankunge wëinst der Covid-belaaschtung um Gesondheetssystem net konnten detektiéiert ginn. Och zu Lëtzebuerg wärend d'Suitten dovunner däitlech ze spieren, dat huet d'Fondation Cancer bestätegt. Och am onkologesche Beräich müssen ëmmer méi Agrëffer verréckelt ginn. Och diagnostesch Ënnerschungen mussen staark zrëckgefuer ginn. Hei dierf keng weider Zäit verluer goen a mir missten endlech handeln!

Ech profitéiere vun der Geleeënheet, fir all deenen aus dem Gesondheetswiesen e grouse Merci ze soen. Si leeschten an dësen Zäite wierklech Aussergewéinlech. Hiren Asaz verdéngt, datt mer eis all zesummen nach méi ustrengen, fir de Virus ze bekämpfen.

Ech hätt lech elo zum Schluss nach gären all e schéint neit Joer gewënscht, mee et weess een ni, ob een d'nächst Woch net nach muss erëm hei undanzen, fir en neit Covidgesetz ze stëmmen. Ech mengen, dann huet den Här Engel nach een Optrëtt, ier en eng Kéier Minister gétt. An deem Sënn wënschen ech lech all an och de Leit dobaussen, déi nokucken, e ganz schéint an e frou Chrëscht-dagsfest. Ech soen lech Merci fir Är Opmierksamkeet.

■ **Plusieurs voix.**- Très bien!

■ **M. Fernand Etgen, Président.**- Merci villmools, Här Engelen. Da wier et un där honorabeler Madamm Nathalie Oberweis. Madamm Oberweis, Dir hutt d'Wuert.

■ **Mme Nathalie Oberweis (déi Lénk).**- Merci, Här President. Léif Kolleginnen a Kollegeen, Här/Madamm Minister, fir d'éischt emol e Merci a Respekt all deene Leit, déi aus hirem Congé erëmkommen sinn heihinner an och un dësem Text geschafft hunn. Ech mengen, dat muss ee soen. Och wann een net onbedéngt mat allem averstanen ass, muss ee begréissen, dass ganz vill Leit sech hei geplot hunn, fir sech ganz spontan dofir ze engagéieren. Dat muss ee kloer soen. Also dofir mäi Respekt un all déi Leit, déi sech hei, och an den Administratiounen, vill Méi ginn hunn.

Jo, dass mer eis esou schnell géifen erëmgessinn, hate mer net gemengt. Ech muss lech awer éierlech soen, dass ech dat Argument vun der Regierung, wat den Omikron ugeet, net wierklech ofkafen. D'lescht Woch hu mer hei an der Debatt och schonn den Omikron thematiséiert. An och schonn déi Woche virdu war dat en Thema.

Et war bekannt, dass en x-mol méi ustiechend wär - vläicht net zéngmol, mee et war bekannt, dass en immens vill méi ustiechend wär. Dat wousste mer an deene leschte Woche schonn. Mir hu gefuerdert hei op der Bün - zu e puer -, dass de Principe de précaution géif ugewannt ginn. Ech begréissen natierlech, dass d'Regierung dee Principe de précaution och elo uwennt, mee ech menge wierklech, dass een dat d'lescht Woch och schonn hätt kënne virausgesinn.

Natierlech mécht et Sënn, muss ech och ganz éierlech soen - a mir begréissen dat och -, dass grouss Rassemblement ageschränkt ginn, zum Deel ofgesot ginn. Mee och do mengen ech wierklech: Dat hätt ee scho kënnen d'lescht Woch virausgesinn. Et war bekannt, wat géif vu grouse Rassemblement kommen: Baler, Partyen, Fester an esou virun. Dat war bekannt. Ech verstie wierklech net,

wéi een dat kann op de leschte Stëppel esou ofsoen an all déi Leit virun de Kapp stoussen, déi sech esou vill Méi ginn hunn, fir mat Benevollen zesummen all déi Fester ze organiséieren.

Et ass och net wierklech en neit Element derbäikomm. Ech hat d'Fro och gestallt: Wéi eng nei Elementer sinn derbäikomm säit leschter Woch? Et ass net wierklech en Element derbäikomm. Et ass eng Confirmatioun vun den Insecuritéiten, an deene mer si ronderëm den Omikron säit leschter Woch. Et war also gewosst. Et ass just eng Confirmatioun méi säit leschter Woch, dass et ganz vill Froen a Suerge ronderëm déi Variant gétt. Mee, wéi gesot, dat war d'lescht Woch scho bekannt.

Elo sinn also déi Organisateuren, déi op de leschte Stëppel vill müssen ofsoen, wierklech gehäit. An et muss ee kucken, wéi dann elo domadder ëmgaange gétt, vusäite vun der Regierung.

Ech si mer bewosst, dass et eng ganz schwéier Situatioun ass, och fir d'Regierung, fir Decisiounen ze huelen. Et mécht een natierlech ëmmer Feeler. Et kann een och net alles richteg maachen. Dat ass mer bewosst. An awer mengen ech wierklech, dass déi Assurance, mat där hei gesot gétt, et géif een de Principe de précaution uwenen, e weéneq ... jo, net richteg ass. E Principe de précaution wär d'lescht Woch richteg gewiescht! Dës Woch mengen ech wierklech, dass dat ze spéit kënn. D'lescht Woch wousste mer dat schonn. An deem Sënn mengen ech wierklech, dass déi Selbstzerfridenheet, mat där een dat esou seet, am Endeffekt e bësselchen - jo, wéi soll ech soen? - net wierklech authentesch ass.

Elo awer mussen vill Leit, vill Benevoller hir Eventer op de leschte Stëppel ofsoen. An ech menge wierklech, dass mer eis net dierfe wonneren, wa mer nach vill méi Leit virun de Kapp stoussen, an dass d'Leit och wierklech mengen, et géif de Geck mat hinne gemaach ginn - all déi Leit, déi esou viles engagéiert hunn elo fir d'Chrëschtdeeg, fir ronderëm d'Chrëschtdeeg, fir all déi Fester. Ech mengen, dass mer domadder wierklech déi Mefiance, déi schonn do ass, alimentéieren, dass domadder ganz vill Leit wierklech d'Gefill hunn, dass mat hinnen am Endeffekt de Geck gemaach gétt.

Et war viruszegesinn. Ech hu mat engem Restaurateur geschwat, dee mer sot, dass en elo versicht, op de leschte Stëppel Schnelltester erbäizekréien. Eh hien, hien huet bei de Classes moyennes ugeruff an e krut gesot, dass d'Schnelltester fréistens den 29. Dezember géifen ukommen. Ech weess net: Wivill waren et der? 7,5 Millioun Schnelltester, mengen ech, ware bestallt ginn - déi solle fréistens den 29. Dezember ukommen. Bis dohinner sinn also keng do fir all déi Restaurateuren, déi der elo brauchen. An e krut gesot vun de Classes moyennes, wéi en ugeruff huet: „Eh bien, da verrechent dat Äre Clienten.“ Dat kann et jo awer net sinn! Et ka jo awer net sinn, dass mer déi Leit einfach all esou am Ree stoe loossen. Dat ass déi eng Saach.

Déi aner Saach ass: eelef Auer Spärstonn am Horeca-Beräich. Firwat eelef Auer? Wéi komme mer op eelef Auer? Och déi Fro hat ech gestallt: Wat ass d'Begrënnung fir déi eelef Auer? Firwat net zwielef Auer? Firwat net eng Auer? Wa mer jo schonn den 2G respektiv den 2G+ hunn, wat jo schonn en immens séchere Regimm ass, wat schonn immens restriktiv ass, firwat dann eelef Auer?

Och do krut ech gesot: „Et gétt eigentlech keng wëssenschaftlech Begrënnung dofir“, an dass et eng pragmatesch Léisung wär. Ech verstinn och, dass ee muss pragmatesch Léisungen huelen, mee hei, ganz éierlech: Déi am Horeca hunn et schonn immens schwéier. Si hu sech wierklech scho geplot. An dofir mengen ech wierklech, dass eelef Auer eng relativ arbiträr Limit ass, wou ee wierklech hätt kënnen op de Wee goen an, wa mer schonn den 2G respektiv den 2G+ hunn, dann zwielef Auer oder eng Auer an der Nuecht hätt kënne soe fir si. Also och do froen ech mech: Ass dat wierklech néideg?

Dann an de Schoulen d'Maskepflicht, mir hu se och schonn e puermol hei ugeschwat, d'Maskepflicht an de Schoulen. Ech weess: Déi eng sinn derfir, déi aner sinn net derfir. Mir gesinn dat immens skeptesch. Och do froen ech mech: Wéi eng nei Elementer sinn derbäikomm säit der leschter Woch? D'lescht Woch huet den Educationsminister eis hei gesot, et géife keng nei Mesurë kommen, d'Kanner géife sech jo dräimol d'Woch teste loossen, ...

(Interruptions)

... et wär net néideg. Wéi eng nei Erkenntnisser hu mer säit der leschter Woch, fir dat ze änneren?! Och do gesinn ech keng nei Erkenntnisser, ausser dass d'Zuelen héich sinn. D'Kanner sinn immens infektiéis. Dat wousste mer och schonn an deene leschten dräi Wochen.

Mir stinn där Mesure do immens skeptesch géint-iwwer, well d'Kanner, wéi gesot, schonn dräimol d'Woch getest ginn, mat deene selwechte Kanner do setzen. An d'Mask ass jo wierklech just „étant assis“, net wa se opstinn, da mussen se se jo undinn.

Also och do: keng nei Erkenntnisser. Et ass einfach eng Moosnam, déi geholl gétt, et mengt ee bal, aus heiterem Himmel eraus.

Ech verstinn, dass mer mussen Mesuren huelen, verstitt mech net falsch! Ech verstinn, dass ee muss preventiv handeln, verstitt mech och do net falsch! Ech mengen, déi eng Mesurë si méi gerechtfertegt wéi déi aner. Et muss een differenzéiert drun erugeen.

Ech verstinn och, dass een net alles ka richteg maachen, et ass mer kloer. Wéi gesot, mir verstinn, dass Rassemblementen müssen ofgesot ginn, mee zum Beispill elo déi Mesure vun eelef Auer am Horeca fannen ech eng relativ arbiträr Linn, déi do an de Raum gestallt gétt. Et huet een e weéneq d'Gefill, wéi wann d'Regierung géif mat der Kaart spillen a géif hoffen, dass se am Endeffekt déi richteg Kaart gezunn huet.

Dee ganzen Hin an Hier huet natierlech als Konsequenz, dass ganz vill Bierger, Biergerinnen, Residenten net méi wierklech wëssen, éischens emol, wat dann elo vu Mesuren en place ass, vläicht och net méi wierklech der Regierung vertrauen, well jo permanent alles geännert gétt - natierlech net alles, verstitt mech net falsch, mee viles geännert gétt -, virun allem kuerz no engem leschte Vott. An dat alimentéiert natierlech och déi, déi extreem kritesch si respektiv déi schonn immens opstëppelen an deem sozial ugespaante Klima, an deem mer sinn. Dat ass Waasser op d'Mille fir all déi, déi op d'Strooss gi respektiv déi déi Mouvementer do undriewen an ustëppelen.

D'lescht Woch dann - wa mer vu Previsibilitéit schwätzen, den Här Wiseler huet et virdu gesot - sinn ech hei ausgelaacht ginn, wéi ech vun enger Zort Plang geschwat hunn. Ech sinn duergestallt ginn, wéi wann ech hei wéilt e rigide Plang proposéieren. Dat war natierlech net de Fall. Mir hunn einfach vun enger Previsibilitéit geschwat. An dat heite confirméiert nach eemol méi, dass mer eng Visioun brauchen - och wéi den Här Wiseler et gesot huet -, eng Visioun, e Wee, iergendeppes wat eis plus ou moins weist, wou et higeet, natierlech net rigid, mee flexibel, wou ee sech kann upassen un d'Situatiounen. Mee och do si mer ausgelaacht ginn!

Wa mer kritiséieren, kréie mer gesot, mir géife just kritiséieren. Wa mer eppes proposéieren, ass et och net gutt!

(Interruptions)

Wéi gesot: Previsibilitéit, do kéint een zum Beispill soen - geneesou wéi fir d'Spideeler d'Phasen 1, 2, 3, 4 -, wéini an de Schoule Maske gedroe ginn. Wéi gesot, d'lescht Woch krute mer gesot: „keng nei Mesuren“, elo op eemol: „nei Mesuren, Masken“. Wat ass de Seuil? Do gétt et kee Seuil, well et ass keen neit Element derbäikomm. Et ass dat, wat ech eigentlech gemengt hunn, dass een e bësselche weess: Wou gi mer hin an deenen ..., eng Zort Phasen u sech?

Dann nach e Punkt, un deen ech wéilt erënnere: Wou kënn den Omikron hier? Well dat ass jo de Kontext, an dee mer eis hei aschreiwene. Den Omikron kënn, Dir wësst et, aus Südafrika. An dofir: Erënnere mer eis drun, dass mer eng Pandemie nëmme weltwäit kënne bekämpfen an net national kënne bekämpfen!

Ech ka mech eigentlech just wonneren iwwert déi - an dat ass elo kee Reproche, well dat mécht jo all Land esou - national Erugeensweis, fir déi Pandemie hei ze bekämpfen, déi eng weltwäit Pandemie ass! An ech wéilt drun erënnere, dass mir schonn eng Kéier eng Motioun hei agereecht haten - dat waren deemools meng Kollegee Marc Baum an David Wagner, déi eng Motioun agereecht haten hei - zu der Suspension vun de Breveten op den Impfstoffen an dass déi Fro nach ëmmer am Raum steet

Et sinn awer e puer nei Elementer derbäikomm: natierlech eng nei Variant, déi dat erëm eng Kéier confirméiert. Den Joe Biden an de Vereenegte Staate setzt sech entre-temps och dofir an, dass déi Brevete solle suspendéiert ginn. An dofir géif ech nach eng Kéier esou eng Motioun hei eraeche, well ech mengen, et ass en neie Moment an awer ass et eng Confirmatioun vun där Fro. Mir kënnen déi Pandemie nëmme bewältegen, wa mer se all zesumme bewältegen, mat deenen anere Länner gemeinsam a mat der ganzer Weltbevölkerung am Boot an net ee géint deenen aneren!

■ **Mme Myriam Cecchetti (déi Lénk).**- Très bien!

Motion 4

La Chambre des Députés,

considérant

- que le 11 mars 2020, l'Organisation mondiale de la santé (OMS) a déclaré que la maladie liée au coronavirus 2019 (Covid-19) était une pandémie mondiale ;

- qu'une réponse efficace à la pandémie de Covid-19 exige un accès rapide à des produits médicaux abordables, y compris des kits de diagnostic, des masques médicaux, d'autres équipements de protection individuelle et des ventilateurs, ainsi qu'à

des vaccins et des médicaments pour la prévention et le traitement de patients dans une situation d'extrême nécessité ;

- que l'expansion rapide de la fabrication à l'échelle mondiale est une solution cruciale évidente pour faire en sorte que les produits médicaux soient disponibles en temps utile et soient abordables pour tous les pays dans le besoin ;

- qu'au niveau international, la lutte contre la pandémie exige un important effort de solidarité mondiale et un partage mondial sans entrave de technologies et de savoir-faire ;

- que l'Inde et l'Afrique du Sud ont introduit le 2 octobre 2020 une proposition à l'Organisation mondiale du commerce (OMC) qui produirait l'effet que les obligations de ses membres découlant de certaines dispositions de l'Accord sur les aspects des droits de propriété intellectuelle qui touchent au commerce (ADPIC) fassent l'objet d'une dérogation temporaire en ce qui concerne la prévention, l'endiguement ou le traitement de la Covid-19 ;

- que la demande de l'Inde et de l'Afrique du Sud est entre-temps soutenue par une très large majorité des États du monde, alors qu'une minorité d'États, dont les pays membres de l'Union européenne, s'y oppose ;

- que 21 mois après le début de la pandémie, les approches basées sur des licences volontaires préconisées par certains pays se sont révélées insuffisantes à l'échelle mondiale pour permettre un approvisionnement suffisant et rapide en ce qui concerne les produits en faveur de la prévention, de l'endiguement ou du traitement de la Covid-19 ;

- que les flexibilités prévues par l'accord sur les ADPIC n'ont jamais été conçues pour faire face à une crise sanitaire de cette ampleur, sans compter que de nombreux pays ne disposent pas des capacités institutionnelles nécessaires pour utiliser ces flexibilités ;

- que notamment les licences obligatoires, délivrées pays par pays, au cas par cas et produit par produit, sont inadéquates de par la lourdeur de leurs procédures à faire face à la crise mondiale actuelle ;

- que l'initiative COVAX est certes utile et importante, mais malheureusement insuffisante, étant donné que seulement 800 millions de vaccins, à l'heure actuelle, ont pu être distribués à travers l'initiative COVAX pour une population cible estimée à quatre milliards de personnes ;

- que les Gouvernements et les organismes de financement public du monde entier ont investi des sommes colossales en argent public pour soutenir la recherche-développement sur la Covid-19, en particulier en ce qui concerne les médicaments et les vaccins, et qu'au vu de la gravité de la crise mondiale, ces produits devraient être considérés comme un bien public mondial ;

- que la proposition de dérogation décrite ci-dessus représente une solution mondiale rapide, ouverte et automatique, qui permettrait une collaboration ininterrompue pour ce qui est de développer et d'intensifier la production et la fourniture des produits, et qui apporterait une réponse collective au défi mondial auquel tous les pays sont confrontés ;

- que l'administration américaine de Joe Biden est ouverte et soutient la levée des brevets depuis le mois de mai 2021 ;

- que le variant Omicron a été découvert fin novembre en Afrique du Sud, ce qui confirme encore une fois l'insécurité autour de nouveaux variants et l'urgence de l'accessibilité du vaccin dans le monde, invite le Gouvernement

- à soutenir la proposition de dérogation temporaire introduite le 2 octobre 2020 par l'Inde et l'Afrique du Sud à l'Organisation mondiale du commerce ;

- à entreprendre, au sein de l'Union européenne, toutes les initiatives possibles susceptibles d'entraîner le soutien de l'Union européenne à la proposition de dérogation temporaire introduite le 2 octobre 2020 par l'Inde et l'Afrique du Sud à l'Organisation mondiale du commerce.

(s.) Nathalie Oberweis, Myriam Cecchetti.

■ **M. Fernand Etgen, Président.**- Merci, Madamm Oberweis.

■ **Mme Nathalie Oberweis (déi Lénk).**- An nach eng Kéier en anere Punkt, och dat war schonn ugeschwat ginn: Mir mengen, dass ee wierklech misst an der Campagne de vaccination nach vill méi geziilt un d'Leit eruntrieden. Mir hunn net d'Gefill, dass dat gemaach gouf! Et ass hei rieds gaange vun deem Bremer Modell, deen ass och schonn d'lescht Woch ugeschwat ginn. Zu Brema si se wierklech geziilt an d'Quartiere gaangen, op d'Leit duergaangen. Si hunn d'Leit identifizéiert, déi resistent waren, déi sech net wullen impfe loossen. Si sinn och sproochlech a kulturell op déi Communautéiten agaangen. Och dat ass zu Lëtzebuerg eiser Meenung no net genuch geschitt. A mir mengen, éier een iwwer eng Impfpflicht schwätzt, misst ee mol nach all déi aner Kaarten ausspillen,

déi eiser Meenung no net alleguerten ausgespillt goufen, an notamment eebe wierklech eng geziilt Impfcampagne lancéieren, wou ee wierklech op d'Leit an de Quartieren duergeet an op si an hir Ängschten ageet.

■ **Mme Myriam Cecchetti** (*déi Lénk*). - Très bien!

■ **Mme Nathalie Oberweis** (*déi Lénk*). - Dann nach zwou, dräi kleng Saachen. Ech wéilt nach eng kéier den Appell maachen un déi eeler a vulnerabel Matbierger a Matbiergerinnen, déi sech net impfe gelooss hunn, dat trotzdeem ze envisagéieren, well mir wëssen alleguerten - an dat ass kloer -, dass d'Impfung e Schutz ass, e Schutz ass virun enger schwéierier Erkrankung, mee effektiv och den Drock vun de Spideeler erföhlt. Ech mengen, et ass ganz wichteg, dat kloer ze soen, dass mer deen Appell maachen.

Dofir dann och nach eng kéier merci un d'Gesondheetspersonal, virun allem un déi, déi elo och iwwert d'Feierdeeg mussen schaffen. Ganz kloer och e Gedanken un all déi, déi hir Feierdeeg mussen eleng verbréngen, déi eventuell och elo krank sinn an déi hir Feierdeeg mussen eleng verbréngen. An lech alleguerten an deenen, déi hei ganz vill geschafft hunn an deene leschten Deeg, ganz schéin a roueg Feierdeeg! Merci fir d'Nolauschteren.

■ **Mme Myriam Cecchetti** (*déi Lénk*). - Très bien!

■ **Une voix**. - Merci gläichfalls!

■ **M. Fernand Etgen**, *Président*. - Merci villmools, Madamm Oberweis. An de leschten ageschriwwene Riedner ass den honorabelen Här Sven Clement. Här Clement, Dir hutt d'Wuert.

■ **M. Sven Clement** (*Piraten*). - Merci. Här President, léif Kolleeginnen a Kolleegen, als Éischt och vu mir e grouse Merci un de Rapportier fir säin ausféierleche mëndlechen a schrëffleche Rapport, deen dës kéier ënner immensem Zäitdruck entstanen ass. Ech mengen, manner wéi 48 Stonne vum Depot vum Gesetz bis hei zum Debat, dat ass e Rekord, dee mer hoffentlech net nach eng kéier musse briechen! Woubäi, wann d'Indicateure sech verschlechteren, si mer natierlech prett. Ech mengen, dat ass dat, wat mer haut bewisen hunn.

Virun allem wëll ech awer och dem Chamberspersonal an och dem Personal aus de jeeweilege Fraktiounen a ganz besonnesch natierlech eisem Personal bei de Piraten Merci soen. Well esou vill Aarbecht kuerz virun de Chrëschtdeeg ass sécherlech net dat, wat se sech erwaart hunn, wéi se déi éischte kéier bei ee vun eis schaffe komm sinn, egal bei wie vun eis. An ech mengen, och d'Personal um Ministère hätt sech dëst Joer méi roueg Chrëschtdeeg gewënscht, wéi nach eng kéier mussen d'urgence eng Gesetzespropos ze maachen.

Mir alleguerten heibannen hate jo gehofft, dass mer net nach eemol um 24. Dezember missten hei stoen an en neit Covidgesetz stëmmen. Mir hate gehofft, wéi mer d'lescht Joer ëm dës Zäit hei stoungen, dass d'Impfung eis géif esou séier aus där Kris erausféieren, dass mer dëst Joer quasi erëm zur Normalitéit géife kommen.

Bref, mir sinn enttäuscht ginn! Ze schéi wier et gewiescht, wann d'Omikron-Variant net esou grav zougeschoen hätt, wéi mer et elo grad a ville Länner gesinn an et fäerdegeluecht och zu Lëtzebuerg progressiv kënn, och wann de leschte Rapport vum LNS jo zwou Wochen al ass.

Datt den Omikron awer iwwerhaupt haut ënner eis ass, ass och e bësse selwer verscholt. Géife mer nämlech endlech d'Patenter op den Impfstoff aussetzen, kéinte vill méi Länner selwer en Impfstoff herstellen, amplatz dass se op eis Spenden aus dem COVAX-Programm waarde mussen, Spenden, déi dann deelweis nach net emol gemaach ginn, well et anscheinend ze komplizéiert ass, 13.000 Dosen AstraZeneca iergendwou hinezschécken. Fir dann zwou Wochen drop ze liesen, dass an Thailand elo 130.000 Dosen Impfstoff geliwwert goufen! Do stellen ech mer dann awer iergendwou d'Fro, ob dat kohärent ass.

Anerersäits ass den Omikron um afrikanesche Kontinent entstanen, grad do, wou déi weïneggst Leit geimpft sinn. An déi Mënschen dohanne kënnen nâischt dofir! Well do, wou de Virus méi zirkuléiert, ass d'Probabilitéit, dass Mutatiounen zustane kommen, déi um Enn vum Krees dann erëm bei eis zrëckkommen. D'WHO huet et gesot: „Mir sinn net sécher, bis jiddweree sécher ass“, also eng Never-ending-Story.

Dofir soe mir Piraten ganz kloer: Kommt, mir setzen dëser Pandemie en Enn, andeems déi existéierend Patenter endlech ausgesat ginn! Dat hei ass eng weltwäit Noutsituatioun. Hei muss een d'Ausnam zur Regel maachen!

Här President, léif Kolleeginnen a Kolleegen, et sief awer ugemierkt, dass dëst Gesetz haut net hätt misse gestëmmt ginn, wann d'Regierung de Propose vun der Oppositoun d'lescht Woch e bësse méi Gehéier geschenkt hätt. Mee d'Regierung huet zesumme mat den Deputéierte vun der Majoritéit hir politesch Entscheedunge getraff. Mir waren op

verschiedene Punkten anerer Meenung a wéi et schéngt, hate mer zu engem gudden Deel Recht mat deene Bemierkungen.

A gleeft mer: Et mécht kee Pleséier, an dësem Fall Recht ze hunn, well d'Infektiounsgeschéien ass ze eescht, fir sech op d'Schëller ze klappen. Mir sollten zesummen no Léisunge sichen. An et war schonn d'lescht Woch ofzegesinn, wann och deemools nach net confirméiert, dass den Omikron géif ëm sech schloen. Schonn den 29. November hu mer an engem Communiqué op d'méiglech Gefor vum Omikron a Verbindung mat de Feierdeeg opmierksam gemaach. Mee d'Regierung huet dat scheinbar, zumindest bis d'lescht Woch, net esou wëllen an e Gesetz géissen.

D'Covid-19-Infektiounszuelen am Land huele weider zou. D'Etüde weisen, dass d'Wierksamkeit vun den Impfungen mat der Zäit noléisst. Ëmmer méi gefälscht Impfzertifikater kurséieren. Mir wësse méittlerweil, dass och zertiféiert Schnelltester iwwert déi obskuerst Weeër ausgestallt ginn. An den Omikron wäert och hei zu Lëtzebuerg dominant ginn.

Dofir hate mir Piraten beim leschte Vott ganz kloer gesot, dass einfach erëm méi getest muss ginn en présentiell. Et geet net méi duer, nëmmen op de CovidCheck-System ze setzen an ze hoffen, dass d'Impfung eis schnell duerch d'Pandemie bréngt. Och mat 70 % geimpfte Biergerinnen a Bierger zirkuléiert de Virus leider weider.

De Message vun der Regierung d'lescht Woch hätt eigentlech misse sinn: Bleift doheem! Huelst keng onnéideg Risiken! Haalt de Mask un! Bleift op Distanz zueneen, och wann Der geimpft sidd!

An dofir hunn ech och kee Problem mat der Spärstonn vun 23.00 Auer. Well d'Rechnung ass jo, wa mer eis alleguerten déif an d'Ae kucken, u sech ganz séier gemaach: Méi spéit féiert zu méi Promill, féiert zu manner Distanz. En einfache Calcul, wa mer éierlech matenee sinn, gi mer eis dat zou! Am Restaurant, am Bistro, och doheem: Wat et méi spéit gëtt, wat d'Distanz an d'Hemmung méi falen.

A wéi stoung virun e puer Wochen am „Lëtzeburger Land“: „Covid-Check heißt nicht Covid-frei“. Dat musse mer de Leit ze verstoe ginn! Mir sinn nach net duerch dës Pandemie a fir dat soziaalt Liewen esou gutt wéi méiglech ze erhalen, ass et dofir an eisen Aen onerlässlech, dass mer weiderhi massiv an der Populatioun testen.

De leschte Mount hate mer gefuerdert, dass de Large-Scale-Testing während de Wanterméint erëm soll opgemaach ginn, méiglecherweis mat Schnelltester, méiglecherweis mat deenen neie ganz séiere PCR-Tester vun 30 Minuten - well beim Omikron wësse mer, dass et deelweis op e puer Stonnen ukënn zwëschent dem Test an enger méiglecher Infektioun -, an och, dass geimpft Persounen erëm méi reegelméisseg getest musse ginn.

Mir Piraten sinn dofir frou, dass d'Regierung erëm wëllt op de Wee vu méi Tester goen! Mir si fir e flächendeckend Notze vu Schnelltester, fir d'Gefor vun enger Infektioun weider ze drécken a méi Infektiounen ze fannen. Well all Infektioun, déi fonnt gëtt, ass besser wéi eng Infektioun, déi net fonnt gëtt.

Mir hätten eis awer gewënscht, dass jidderee sech test an net nëmme verschidde Gruppe mat verschiddene Regimier. Wéi erkläre mer, dass mer op der Aarbecht de Leit soen: „Äre Schnelltest huet 24 Stonne Gültigkeit“, während mer an der Schoul soen: „Mir testen nëmmen dräimol d'Woch“? Am Lycée teste mer souguer nëmmen zweemol d'Woch, dovun nëmmen eemol am Presentiell. Entweder ginn do aner Tester benotzt oder ech verstinn et net! D'Education schafft nach ëmmer mat ganz anere Systemer wéi d'Allgemengheet.

Mir haten an der Schoul elo op eemol erëm eng Maskepflicht, déi an d'Gesetz kënn, woubäi mer virun aacht Deeg vum Minister gesot kruten: „Mir brauche keng Maskepflicht, well mir testen esou vill.“ Ma d'Schoul test manner wéi een, deen ab dem 15. Januar wëllt schaffe goen. An awer gouf gesot: „Nee, Maskepflicht brauche mer net.“ Elo, aacht Deeg méi spéit, ass iergendwou en Declic komm am Educationsministère: „Mir brauchen eng Maskepflicht.“

Ech verstinn, wou et hierkënn. Mir kruten d'lescht Woch d'Zuele gewisen, dass mer an der Schoul, am Fondamental deelweis Inzidenze vun 950 haten. Dat heescht, dass quasi ee vun honnert Schüler positiv war an där nämmlecher Woch. Ee vun honnert! Wa mer dat zwee Joer laang duerchmaachen, dann ass an der Schoul jiddereen eng kéier duerch d'Infektioun gaangen. Dat ass enorm! Ech verstinn also, dass awer iergendwann eng kéier den Declic komm ass a gesot gouf: „Mir maachen elo Maskepflicht.“

Impfe wirkt awer och, an dat weisen déi nämmlech Zuelen, well am Lycée zum Beispill sinn d'Infektiounszuelen dëst Joer méi niddreg wéi d'lescht Joer. An ech mengen, dass ass och e wichtige Message, an ech fannen et schued, dass d'Regierung dee Message net méi offensiv no bausse gedroen huet, déi Zuelen net kloer no bausse komunizéiert. Dat hätt kloer gewisen: Impfe wirkt.

Kuckt lech eng kéier den Ënnerscheed an den Alterstranchen un: Dir gesitt et, grafesch opbereet, an net an iergendenger Tabell.

Här President, léif Kolleeginnen a Kolleegen, d'Tat-saach, dass elo Jonker anescht behandelt gi wéi déi manner Jonk, ass an eisen Aen net richtig. D'Jugend, déi sech impfe gelooss huet, mee sech nach net boostereren däerf, gëtt bei dësem Gesetzesprojet e bëssen op d'Säit gedréckt, wat - an de Gilles Baum huet et gesot -zu Frustration féiert, well se sech bestrooft fillt.

Mir Piraten sinn der Meenung, dass ee weinst Omikron net virsiichteg genuch ka sinn. Mir hätten dofir léiwer gehat, dass de Schnelltest fir jidderee géif spillen. Och de Staatsrot wär, mengen ech, mat där Mesure d'accord gewiescht.

Onofhängeg dovun, ob ee sech elo teste muss oder net, wëll ech awer hei den Appell maachen, dass jidderee sech an deenen nächste Woche reegelméisseg selwer test, egal ob net geimpft, geheelt oder geboostert. Notzt d'Schnelltester, virun allem ier der bei Kolleegen oder d'Famill gitt, an och duerno! Jidderee soll d'Méiglecheek hunn, sech eemol den Dag selwer ze testen. Dofir mussen erëm méi Tester op der Aarbecht zur Verfügung gestallt ginn an déi zousätzlech Tester däerfen d'Salariéen net zousätzlech belastschen.

Alternativ mussen déi zousätzlech kaafte Schnelltester vum Staat un d'Betriber verdeelt ginn. Déi Schnelltester sinn nämlech onofhängeg vun engem 3G op der Aarbechtsplaz, dee mir, wéi d'lescht Woch gesot an erkläre, net wäerten ënnerstëtzen, well e „pay to work“ ass inakzeptabel, well en net sozial gerecht ass. Den Drock, deen op Persounen mat geréngem Salair gemaach gëtt, ass vill méi héich wéi deen, dee Persounen mat héije Salären erlieden.

Här President, léif Kolleeginnen a Kolleegen, de Virus war eis erëm e puer Schrëtt viraus, soudatt mer hei elo an der Urgence nobesseren. Et gëtt viles, wat mer nach net iwwert déi nei Variant wëssen. Mee eppes wësse mer: Impfe wirkt! Mee vu dass et ëmmer Leit wäert ginn, déi sech net kënnen oder wëllen impfe loossen, musse mer op d'Keïsscheiwentaktik zrëckgräifen: Keng vun de Mesuren, fir de Virus anzudämmen, ass perfekt. Dofir musse mer vill verschidden onperfekt Moosnamen iwwerteneeleen, fir esou perfekt wéi méiglech ze ginn. De sougenannte Keïsscheiwemodell weist kloer, dass testen, Masken, impfen, Distanz, lëften an Hygiène, alles zesummen de beschte Schutz bitt.

Ech widerhuelen dofir nach eng kéier mäin Appell: Bleift virsiichteg dabussen! Dot de Mask erëm un, test lech! A wann Dir nach net geimpft sidd, maacht et! Esou kënn mer jiddereen an eiser Gesellschaft schützen an esou kënn mer d'Feierdeeg an der gréisstméiglecher Sécherheet verbréngen.

Mir wäerten dëse Projet de loi haut net matstëmmen. Mee mir wëllen awer luwen, dass d'Regierung eise Fuerderung vum 2G+ respektiv dem 3G+ op d'mannst deelweis nokomm ass. Aus deem Grond hu mer dann och decidéiert, eis bei dësem Gesetz ze enthalen an net dergéint ze stëmmen. Ech wënschen lech all schéi Feierdeeg a bleift gesond. Merci.

■ **M. Marc Goergen** (*Piraten*). - Ganz gutt!

■ **M. Fernand Etgen**, *Président*. - Merci villmools, Här Clement.

D'Regierung huet d'Wuert, den Här Premier- a Staatsminister Xavier Bettel.

Prises de position du Gouvernement

■ **M. Xavier Bettel**, *Premier Ministre, Ministre d'État*. - Här President, erlaabt mer fir d'éischt, lech, stellvertriedend fir d'Administration hei an och déi ganz Leit, déi hei an deem Haus schaffen, och den Deputéierten, de Fraktiounsmataarbechter an och dem Conseil d'État e grouse Merci ze soen, dass mer et fäerdegeluecht, hei an esou kuerzer Zäit dësen Text ze stëmmen.

Mir wëssen, dass d'Omikron-Variant eis net vill Zäit léisst. Déi lescht Zuelen, déi ech elo just de Moie matgedeelt kritt hunn, si scho bei 64. Déi lescht Zuel war 5, elo 11 an haut sinn et der 64. Dat heescht, dass et wierklech awer eng Entwécklung vum Omikron ass, déi ganz séier geet.

Mir wëssen, dass en zéngmol méi ustiechend ass. Mir wëssen, dass - dofir braucht een och kee Mathematiker ze sinn -, méi Leit wäerte krank ginn. Mir wëssen och, dass éischten Etüden no, an déi sinn elo ganz rezent, den Omikron manner geféierlech schéngt ze sinn. En ass méi ustiechend, awer manner geféierlech. Déi Etüd huet och virgëschter hir Resultater presentéiert, dass a Groussbritannien 24 mat Omikron infizéiert Persounen manner hu missen hospitaliséiert ginn, wéi dat bei der Variant Delta de Fall war. Mee wann een hospitaliséiert gëtt, seet och déi selwecht Etüd, ass de Verlaf och d'selwecht an net besser.

Déi héich Unzuel vun Infektiounen wäert och méi Leit an d'Spideeler bréngen an och méi Leit wäerten dorunner stierwen. Dat ass eng Tatsaach. A mir wäerten och an eng Situatioun kommen, wa vill Leit

positiv ginn, dass och eng Rëtsch vun essenzielle Servicere kéinten ausfalen. Ech schwätze vun Dokteren, ech schwätze vun Infirmièren, déi haut an de Spideeler sinn - an erlaabt mer, déi och ze ernimmen.

Ech war nach gëschter mat der Madamm Gesondheetsministesch zesummen an d'Spideeler. Ech muss lech soen, dass d'Moral bei ville vun deene Professionellen aus der Santé net grad déi bescht ass. Virun zwee Joer waren et nach Helden. Hautdesdaags hu se Schwieeregkeeten, wa se selwer mat Leit an de Spideeler ze dinn hunn, déi, och wa se souguer op der Intensivstatioun sinn, soen: „Jo, ech hunn awer nach ëmmer keen ...“ - „Ech sinn net krank, fir mech ass et net dës Krankheet. Dat sinn alles Ligen, dat gëtt et net!“, et cetera. An ech muss soen, dass dat fir déi och ganz frustrant ass.

Fir eis ass et awer immens wichteg, Här President, dass, wa mer Mesurë proposéieren als Regierung, mer déi net einfach esou decidéieren, andeem mer soen: „Kommt, elo huele mer emol dat do!“ Ech muss lech soen, dass een d'Fräiheeten net soll einfach aschränken. Ech hunn d'Gefill, bei Verschiddene gëtt gesot: „Et ass ze spéit. Dir hätt scho solle viru Woche verschidde Restriktiounen huelen!“

Anerer hunn ... An ech sinn awer e bëssen iwwerrascht, Här President, wann ech Virriedner héieren, a virun allem de Leader vun der gréisster Oppositounspartei, well ech hu kee Wuert héieren - ech hunn nach de Moien express dem Här Wiseler seng Ried nach eng kéier nogelauschtert - iwwer Warnungen, dass den Omikron en marche wier et cetera et cetera! A wa meng Sourcé gutt sinn, da war d'Madamm Oberweis wierklech déi Persoun, déi hei an der Chamber och gesot huet - dat soll een dann och hei soen -: „Hei, passt op, do riskéiere mer awer elo nees ganz rapid mussen zesummenzekomme wéinst der Omikron-Variant.“ Dat heescht, haut si mer all iwwerrascht, wou d'lescht Woch awer ganz weïneg Leit do iwwerhaupt eppes ze soen haten.

Fir mech ass et falsch ze soen, dass all déi Informatiounen iwwert d'Omikron-Variant scho bekannt waren. Et ass faktesch falsch! Dofir hunn ech och Schwieeregkeeten, dat ze akzeptéieren, wann een hei d'Gefill gëtt, dass et besser gewiescht wier, mir hätte verschidden Informatiounen aus der Loft gegraff oder mir hätten eis einfach esou op eng Kristallkugel oder Kaffissazlieserei baséiert, fir och Fakten ze hunn.

De 15. an de 16. Dezember sinn nämlech éischt Analysen iwwert d'Wierksamkeit vun den mRNA-Vaccine mat an ouni Booster géint den Omikron erauskomm. De 17. an den 22. Dezember hu Fuerscher hir Resultater verëffentlecht, dass Omikron och héich ustiechbar ass bei Leit, déi sech scho mat enger anerer Variant ugestach haten. Den 21. Dezember hunn déi éischt brittesch Fuerscher hir Erkenntnisser iwwert déi nei Variant a Groussbritannien verëffentlecht. Hei geet et souwuel ëm d'Verbredung an och ëm de Verlaf vun der Krankheet och mat Omikron.

Och Expertegremien aus onsen Nopeschlänner hunn hir Recommendationen nom 16. Dezember verëffentlecht. Den däitschen Experterat zum Beispill huet déi den 19. Dezember presentéiert. Zu Lëtzebuerg war och de 16. an de 17. tëschent der Direction de la santé an der Taskforce eng Reunion iwwert d'Modellisation, eeben och nodeem déi nei Recommendationen vun der ECDC a vun der WHO un hir Memberstaate geschéckt gi sinn de 17. Dezember.

Jo, dat dote sinn d'Informatiounen, déi mer déi lescht Deeg kritt hunn a wou mer direkt wollte reagéieren, jo, souguer anticipéieren. D'Zuele weisen - a mir si keng Inse! -, dass de Risk besteet, dass an den nächsten Deeg awer eng Well wäert kommen, a mir hoffen a mir mussen alles maachen, dass et keen Tsunami gëtt, Här President! Dat ass de But vun deene Mesuren, déi mer wëllen huelen. Mir wëllen evitéieren, dass mer en Tsunami vum Omikron hei op Lëtzebuerg kréien, deen, ob en elo méi oder manner geféierlech ass, awer mat sech bréngt, dass dann d'Land geläämt ass an dass awer mathematesch automatesch, wann esou vill Leit matenee krank ginn, och méi Leit wäerten hospitaliséiert ginn.

Dowéinst, ech kann nëmmen nach eng kéier meng Verwonerung iwwer verschidden Aussoe widderhuelen, wéi wann hei op eng kéier elo e Pilotage à vue géif gemaach ginn oder, au contraire, mir net preparéiert wieren. Ech mengen, dass et immens wichtig ass, dass mer eebe reagéieren an och anticipéieren. An dofir, ech kann dat mat deem „Stufeplang“, Här President, huelst mer et net iwwel, ech kann et net méi héieren! Mir wësse jo pertinemment mat deem Omikron, dass mer wäerten an den nächsten Deeg ganz, ganz, ganz vill Leit positiv hunn. Ass dat dann de Krittär? Och wann den Impakt am Spidol méi kleng ass?

Dowéinst, déi Flexibilitéit, déi mer froen, ass jo au contraire, fir dass mer d'Leit net aspären, well ee Mechanismus vum Cliquet gemaach huet, dass da gesot gëtt: „A jo, mee an deem Stufeplang, do steet, ab 500 positive Fäll während enger Woch, da mussst

Der nees alles zoumaachen.“ Dee Risk wäerte mer dës Woch an d'nächst Woch hunn! Dowéinst, dee Stufeplang, ech weess net, do si verschidde Feti-schisten, déi mengen, dass just e Stufeplang hei méiglech wär. Dës Regierung wëllt net hei einfach, ...

(Interruptions diverses)

... dës Regierung ... D'CSV fillt sech viséiert. Dat weist jo och, wie sech do ugesprach fillt.

Grad dee Mechanismus géif et net erlaben, wat mer bis elo gemaach hunn, dass mer d'Fräiheeten op dee selwechten Niveau wéi d'Restriktiounen gesat hunn an net deen ee vis-à-vis vun deem anere prioriséiert hunn. An dësem Land si mer houfreg, dass d'Fräiheeten ons, der Regierung, dëser Majoritéit nach ëmmer esou wichteg sinn!

■ Plusieurs voix.- Très bien!

■ **M. Xavier Bettel**, *Premier Ministre, Ministre d'État*.- Här President, wat fir mech och nach ganz wichteg ass, dat ass, dass een elo emol weess, dass den Omikron sech iwwer Aerosollen iwwerdréit. Grouss Mënschemasse mussen verhënnert ginn. Dowéinst, ech weess, an den Här Engel an den Här Baum hunn et och gesot, et ass net flott, fir Studentebaler esou kuerzfristeg ofzesoen. An et wäert jo kee mengen, dass d'Madamm Lenert an ech an déi 15 aner Regierungskolleegen - well wa mir zwee hei stinn, do si 15 aner Regierungskolleegen, déi stonnelaang, deeglaang, nuechtelaang zesumme schaffen, fir iwwert d'Mesuren ze diskutéieren -, dass iergendee vun eis eng Freed huet, wa mer Mesuré mussen huelen!

Dat dote si Mesuren, wou mer de Pro an de Kontra setzen. Mee mir wëssen, wa 4.000 Leit zesummenkommen ouni Mask, ouni Distanz, ouni ze sëtzen, an engem zouene Raum, an dat elo, wou een no fënnef Deeg en plus riskéiert, nach net ze wëssen, dass een ugestach ginn ass, awer positiv ka sinn an awer ee weider kann ustiechen, dass mer nom 24. Dezember a 25. Dezember, dann dem 31. Dezember, dass mer de 5. oder 10. Januar en Tsunami doudsécher hei zu Lëtzebuerg hätten! Dofir wor et wichteg, och déi Restriktiounen ze hunn.

An d'Schnelltester fonctionéieren. Dat ass och eng wichteg Informatioun, déi mer kritt hunn iwwert den Omikron, déi net ze ënnerschätzen ass. A mir wëssen och, dass d'Impfung manner gutt wierkt beim Omikron; dat ass och eng Tatsaach, déi mer elo wëssen. Awer zum Beispill mam Booster si mer bal bei 70 %. Mee mir sinn net bei 100 %! Dofir, et soll kee mengen, mir géifen hei behaapten: „Wann Dir bis geboostert sidd, geschitt lech guer näischt.“ Mee Dir hutt manner Risiken! D'Mask ass och keen honnertprozenteg Schutz beim Omikron, mee 50 %. Dat heescht: Wann ee 50 % fir d'Mask huet, wann ee 70 % huet, well ee geboostert ginn ass, huet ee méi Chancen, kee schlëmme Verlaf ze hu wéi aner Leit, déi weeder eng Mask unhunn nach geimpft sinn.

Dowéinst: Loosst lech impfen! Haalt lech un d'Geste-barriären! Maacht och d'Schnelltester do, wou Der et kënnt maachen! Ech kann och just de Leit recommandéieren, wa se den Owend d'Famill gesinn an déi Leit, déi se gären hunn, dass se sollen och Schnelltester maachen. Dat ass och ganz wichteg.

An deem Kontext hu mir och 7,7 Milliounen zousätzlech Tester kaaft - ech wollt lech dat och matdeelen - an der Procédure d'urgence. Dowéinst, zu där Fro, déi och vum honorablen Här Wiseler gestallt ginn ass, ob mer déi Tester kéinten zur Verfügung stellen - oder ech weess net méi, wie se deposéiert huet -, an dass all déi Leit, déi nach net geboostert gi sinn, misste Schnelltester kréien: Nee! Déi Schnelltester solle jo elo sur place gemaach ginn, wou se och gefrot ginn!

Den 2G+ gétt jo gefrot am Café, am Restaurant, am Kino, am Theater, am Sport. An déi sollen d'Tester kréien! De But ass jo elo net, fir de Leit ze soen: „Elo maacht Der 2G doheem, wann Der en famille wëllt moies Kaffi drénken.“ De But ass, dass den 2G do gemaach gétt, wou en och gefrot gétt, an den 2G+. An dowéinst wäerten och op deene Plazen déi 7 Milliounen Tester verdeelt ginn.

Mir hunn och decidéiert, nodeems den CSMI och gesot huet, si hätten domadder kee Problem, dass och déi jonk Leit tëschent fënnef an eelef Joer sollte geimpft ginn. A just zur Informatioun: Gëschter eleng - well ech kréie gesot, dat wéisst keen, dass dat kéint goen -, gëschter eleng sinn 273 Kanner geimpft ginn. Wat vill ass! 273 Kanner hunn nieft deenen anere Fillen - well et si jo och net esou vill Fillen, déi fir d'Kanner opsinn -, mee 273 hunn der kënne geimpft ginn. Wéi gesot, mir sinn hei an enger Approche vu Precautioun vis-à-vis vun enger neier Variant.

Dann iwwert d'Impfflicht. Also ech si jo dann iwwerzeegt, Här President, dass déi Leit, déi jo awer dës Briefing, dee mer d'lescht Woch hatten ... Oder dës Woch, wéini war et? Nee, dës Woch war et. An dofir wäerte mer dann och op d'Zoustëmmung vun der CSV kënne rechnen, aus-

ser - ausser! - d'CSV seet eis elo: „Deen, deen haut net seet, en ass fir d'Impfflicht, dee läit falsch!“

Mir hunn eis engagéiert als Regierung, Här President, dass mer zesumme géife kucken, verfassungsméisseg, administrativement, Contraventioun, Avertissement, wat d'Rechter si vun deem engen, vun deem aneren, dass mer doriwwer wëlte fir Mëtt Januar en Text hunn, dass mer iwwert deen hei an der Chamber - dat hu mer schonn ugekënnegt! -, hei an der Chamber an engem Débat de consultation gären d'Mee-nung hätten an en dann direkt drop géifen deposéieren. D'Justizministesch ass amgaangen, Vergläicher ze maache mat den anere Länner, ass amgaangen ze kucken, wéi een Impakt dat hei hätt, wéi dat sanktionéiert ka ginn, dat heescht, wéi eng Strofen oder net Strofen, all déi Saachen.

Mee da kommt, mir sinn awer éierlech! Elo ze soen: „Deen, deen net mat eis averstanen ass, dass mer haut d'Impfflicht hunn, direkt ...“, an: „Dat muss elo gemaach ginn, an ouni ze diskutéieren, an et muss ee fir d'éischt mam Personnel médical, ...

(Interruptions)

... mam Personnel médical ufänken.“ Ass dat oportun, mat hinnen unzufänken a se ze stigmatiséieren? Déi Fro muss ee sech och stellen! Et steet dran.

Dir sot och, mir misste kucken, dass mer d'Impfstoffe kréien. Dat maache mer säit zwee Joer! Et ass keng Nouveautéit. D'CSV schreift, mir misste kucken, Impfstoffe ze kréien. Dat heescht, hei gëtt probéiert ze maachen, wéi wann all déi, déi haut net soen: „D'Impfflicht muss haut decidéiert ginn“, dat ouni ze wëssen, wat d'Konsequenze kënne sinn ... Wat sinn dann d'Konsequenze fir deen, deen net geimpft ass? Kritt en e Protokoll? Kritt en ...? Nee, haut. De Prinzip muss imposéiert ginn!

Dofir géif ech wierklech d'Chamber invitéieren an och zu der CSV hiner Positioun soen, wou ech mengen, dass de Majoritéitstext vill méi rasonabel ass: Kommt, mir ginn eis elo nach déi zwou, dräi Wochen, déi jo do sinn, fir zesummenzekommen, hei en Débat de consultation ze hunn an direkt drop en Text ze deposéieren, wou mer dann eis festleeën, ouni elo scho mussen ze soen: „Mir mussen mam Personnel médical ufänken“, „et muss esou an esou sinn!“ Mee kommt, mir ginn eis och déi Méiglechkeet, fir dat zesummen ze diskutéieren! An ech traue och doudsécher der Justizministesch, fir do den Text esou séier wéi méiglech da kënnen ze deposéieren, wa mer mat lech geschwat hunn.

Här President, d'Impfe wierkt. De Booster wierkt nach besser, dat ass eng Tatsaach. Een, dee gären hätt, dass mir lech soe kënnen, wéi déi nächst Wochen ausgesinn, dee géif hei Saache versprechen, déi een och net kann anhalen. Mir wëssen, dass d'Geste-barriären a besonnesch d'Masken e gewëssene Schutz bidden do, wou och Kontakter mat de Mënsche sinn.

Mir probéieren alles ze maachen, fir dass mer net an de Lockdown falen. Mir sinn eis och bewosst, dass d'Santé psychologique, psychiatrique vun de Leit e ganz, ganz wichtige Impakt huet, wann ee Krisen huet. Mir probéieren, en Equilibre ze hunn tëschent Fräiheeten a Restriktiounen. An d'Testen ass och en zousätzleche Schutz, deen net ze ënnerschätzen ass.

Ech wënschen, dass mer dës Feierdeeg ... Well ech wëll lech just drun erënneren, dass mer déi lescht Feierdeeg net konnten normal feieren, dës kéier kënne mer se e bësse méi normal feieren. An ech hoffen, dass e bësse méi Normalitéit net dozou féiert, an deenen nächste Wochen nei Problemer ze hunn. Et läit jidderengem an der Hand.

Mee mir si frou, nach an engem Land kënnen ze liewen, wou mer elo net einfach gesot hunn: „D'Kultur ass elo emol ganz zou, well déi si responsabel“ - a muer ass de Sport, muer ass et d'Educatioun -, mee wou mer kucken, dass d'Fräiheeten, d'Libertéiten, d'Rechter vun de Bierger a virun allem dat, wat hinne wichteg ass, e bëssen Normalitéit an hiren Alldag ze kréien, dass dat eis éischt Prioritéit soll bleiwen.

Ech soen lech Merci.

■ Plusieurs voix.- Très bien!

■ **M. Fernand Etgen**, *Président*.- Merci villmools dem Här Premierminister Xavier Bettel. An da ginn ech d'Wuert weider un d'Gesondheitsministesch, d'Madamm Paulette Lenert.

■ **Mme Paulette Lenert**, *Ministre de la Santé*.- Merci, Här President. Ech hunn u sech den Ausféierung vum Xavier Bettel net méi vill bäizefügen, et sief, dass ech mech uschlëisse mat Mercisoen un d'Ekippen, déi hei Aussergewöhnlech geleescht hunn an der Urgence, a kuerzer Zäit, während de Feierdeeg, souwuel bei eis am Haus wéi an der ganzer Regierung wéi och natierlech an der Chamber hei. Mir hunn hei wierklech de Rekord gebrach.

Ech brauch och kengem ze soen, dass et keng Freed ass fir keen, och net fir mech, haut hei ze stoen. Ech géif ganz gär ëm dës Zäit bei menge Kanner um Dësch sëtzen a Chrëschttag ukléng

loossen. Dat ass eis alleguerten net ginn. Et weist awer, dass mer mat deem, zu deem mer eis engagéiert hunn, säit zwee Joer Eescht maachen.

Mir hunn ons engagéiert, déi beschtméiglech Léisung esou zäitno wéi méiglech fir eist Land ze proposéieren. An deem Sënn sinn d'Fräiheeten eis och wichteg a mir iwwerleeën eis séier gutt, wéini mer Aschränkunge maachen. Villes, wat virun zwou bis dräi Wochen, wéi deen éischten Text an der Genèse war, dee kierzlech gestëmmt ginn ass, ugeholl ginn ass, dat stëmmt, viles stoung am Raum, et ware Mutmaassungen do, ass awer eréischt kierzlech bestätegt ginn. A mir waarden op Bestätegung, ier mer handelen.

Mir konnten ons dat, wann een esou wëllt, och leeschten, well eis Situatioun am Verglach zu den anere Länner relativ gutt war. Ech wëll se net klengschwätzen, mee mir haten net déi Explosiounen, déi aner Länner scho kannt hunn, soudass mer eis effektiv konnten d'Chance ginn, op d'Bestätegung ze waarden. Herno weess een ëmmer, wat bestätegt ginn ass.

Ech kann nëmme betounen, dass d'Wëssenschaft vun dësem Variant iwwerrascht ginn ass, weltwäit. Et hätt keen e fir esou ustiechend ageschat. Dofir kann ech nëmme staunen, wann hei scho kloer Visiounen ware virun enger Woch, wat dat da wierklech wär, déi Bestätegung. Eis Experten haten déi kloer Vue net. Si hunn op déi Bestätegung gewaart, esou wéi vill aner Experten och. Haut hu mer se virleien. Soubal mer dat virleien haten - ech mengen, d'Datume sinn zitéiert ginn am Detail -, hu mer ganz, ganz schnell gehandelt.

Mir sinn an enger Situatioun, wéi mer se kennen: Mir kréien engersäits vun der „Stëmm vun der Vernunft“ de blannen Aktivismus virgehait, dass mer iwwerdreien. Vun anerer Säit gëtt gesot: „Dat war jo alles scho previsibel. Et hätt een et missen éischter maachen! Et war kloer.“ Ech kann lech nëmme soen: Mir sinn d'Stëmm vun der Santé. Ech lauschteren op meng Experten. A mir hunn Erkenntnisser kritt rezent, déi hu mer ganz schnell afléisse gelooss. Dat, wouzou mir eis engagéieren, ass, eist Bescht ze maachen an dat kuerzzäiteg ze maachen.

An ech kann och nëmmen ënnersträichen, wa gesot ginn ass an der Introduktioun: „Vill Leit wëllen net méi, si kënnen net méi“, och mir wëllen net méi, och mir kënnen net méi. Et ass richtig, mir sinn epui-séiert, alleguerten. An trotzdem geheie mer d'Lä-felen net bei d'Tromm!

Ech kann nëmmen erëm bestätegen, dass mer, soulaang mer stoe kënnen, stoe bleiwen a probéieren, dës Kris ze stäipen, och wann et Feierdeeg sinn. E ganz grouse Merci u meng Leit! Et mécht keng Freed, fir d'Feierdeeg ze héieren, dass een onprofessionell ass, amateurhaft, dass een Zickzack fiert, dass een net preparéiert ass, dass ee schludreg schafft. Mir sinn et zwar gewinnt, mir héieren et ëmmer erëm. Ech kann lech soen, et deet nach ëmmer wéi! Ech weess, dass meng Leit och dat heite verfollegen.

(Interruption)

Ech wëll hinne soen ... Jo, fir lech ass et d'Wourecht. Ech kann lech just soen: Majo gutt dann, ons deet et awer wéi. Ech weess, wéi dat d'Leit treëft. Ech hunn e bësselchen e Panzer opgebaut.

(Interruptions diverses)

Ech wëll menge Leit just bestätegen, dass ech han-nert hinne stinn, dass ech stolz sinn op déi Ausdauer, déi se hunn, ...

■ Plusieurs voix.- Très bien!

■ **Mme Paulette Lenert**, *Ministre de la Santé*.- ... déi Resilienz, déi se hunn, fir bis an d'Nuecht eran ze schaffen, Nuechten duerchzeschaffen. Dat war dës kéier och nees un Programm. Dass se d'Weekender do sinn, dass se d'Feierdeeg do sinn an dass se hiert Bescht ginn! A virun allem, dass se nach d'Moral hunn. An dat hu mer um Terrain gesinn. Ech war gëschter bis zu den Treine geréiert, dass d'Leit un der Front eis Courage maachen a soen: „Kuckt, dass Der et packt!“ Ech géif och wierklech gären all deene Leit Merci soen, déi immens léif Messagë geschéckt hunn iwwert déi lescht Deeg. E ganz grouse Merci dofir! Dat deet gutt. Dat ass dat, wat eise Bensinn ass, fir dass mer et packen.

Et ass net einfach virun Enn des Joers. An ech biede jiddwereen ëm Verständnis fir déi Mesuren. Se sinn net kloer. Si sinn net ëmmer kohärent. Ech muss och feststellen, dass mer dës kéier, bei all de Leçonnen, déi mer kréien, kee Land zitéiert kritt hunn, dat et da besser mécht. Dat war bis elo ëmmer de Fall. Elo schéngt et da just hei an der Chamber munchen esou ganz kloer gewiescht ze sinn, wat ee misst maachen a wéi ee wat misst plangen.

(Brouhaha)

Mir suivéieren trotzdem déi aner Länner, och wa mer keent hei zitéiert kréien. Dat gehéiert zu eiser Aarbecht, dass mer eis inspiréieren, dass mer kucken, wat fir Iwwerleeungen iwwert d'Grenzen

eraus sinn. Dat wäerte mer och weiderhi maachen. Mir wënschen eis just, dass mer nach nei Erkenntnisser kréien, déi eis zu enger Entspannung kënne beweegen.

Nach ass e lescht Wuert och net mat Omikron geschwat. Et kommen Dag fir Dag nei Erkenntnisser. A meng Hoffnung iwwert d'Feierdeeg ass, dass sech wäert erausstellen, dass et vläicht manner pathogène ass wéi erwaart, dass mer och do vläicht eng kéier eng gutt Iwwerraschung kréien. Dat kéint ee sech och wënschen. Ech mengen, dat sollte mer eis all zesumme wënschen. An ech wënsche jiddwerengem Kraaft a Courage, fir déi heiten Zäit ze iwwerstoen. Dat ass keng schéi Perspektiv. Et ass ongewëss. An ech kann lech leider keng Kloerheet bidden iwwert déi nächst Wochen. Soubal mer méi Kloerheet hunn, wäerte mer déi kommunikéieren.

Ech géif och gären nach eng kéier drun erënneren, dass déi Grënn, déi ugefouert gi si virun enger Woch, relativ kloer waren. Verschidde Parteien hu sech enthalen, well et anscheinend vun de Leit net verstane gëtt, wat de CovidCheck ass, dass se dat musse mellen. Dausende Leit maachen dat awer.

Dann ass sech enthalte ginn, well net kloer war, wéi dat sollt fonctionéiere fir déi Leit, déi net kënne geimpft ginn. Och do - gëschter ass d'Fro gestallt ginn - hu mer mëttlerweil an deem ganz kuerzen Zäitraum awer schonn iwwer 200 Demandë kënnen traitéieren. D'Leit schéngen déi Prozeduren ze fan-nen. Dat schéngt ukomm ze sinn. Et leeft.

Dann d'Gratuitéit vun den Tester, dat ass ugeschwat ginn. Da war och ee vun de Grënn, oder och ee Grond wor net, dass mer net genuch Mesuré geholl hunn, mee ee vun de Grënn war, dass d'Leit net géife verstoen, dass d'Gesetz de 17. an net den 19. a Kraaft treëtt. Ech mengen, dass d'Leit dat verstanen hunn. Et ass eng ellen Nouvelle fir jiddwereen. Ech hunn d'Gefill, dass déi Messagen ukomm sinn, soudass déi Grënn vläicht awer e bësse superficiel waren.

Op alle Fall, mir bleift näischt anescht iwwereg, wéi eis alleguerten trotzdem Courage iwwert d'Feierdeeg ze wënschen. Passt op lech op! An ech hoffen, dass ech eng nächste kéier hei ka stoen a méi positiv Nouvelen hunn, wéi dat dës kéier de Fall ass. Ech soen lech Merci.

■ Plusieurs voix.- Très bien!

■ **M. Fernand Etgen**, *Président*.- Merci villmools der Madamm Gesondheitsministesch Paulette Lenert. D'Diskussioun ass elo ofgeschlossen.

Motions

Et ass gefrot ginn, virum Vott vum Gesetz iwwert d'Motiounen ofzestëmmen. Ass d'Chamber domadder averstanen?

(Assentiment)

Da kënne mer dat esou maachen.

Motion 1

Dann huele mer fir d'éischt d'Motioun Nummer 1, déi fuerdert, datt d'Persounen, déi nach net kënne geboostert ginn, direkt gratis Schnelltester an ausreechendem Mooss zur Verfügung gestallt kréien. Wie wëllt nach zu dëser Motioun Stellung huelen? Den Här Premierminister, wannechgelift.

■ **M. Xavier Bettel**, *Premier Ministre, Ministre d'État*.- Här President, ech sinn net den Auteur, mee ech wollt just erklären: Mir hunn iwwer 7 Milliounen Tester elo kaaft. Déi 7 Milliounen sollen dohinner kommen, wou déi Leit, déi jo an den 2G+ och kommen, se gebrauche sollen. Dat ass jo och de But: déi Leit, déi nach net geboostert sinn.

Dowéinst mengen ech, dass dës Motioun am Fong net deem entsprécht, wat wichteg ass, oder ech hu se falsch verstanen. Mee hei steet, dass d'Leit se sollen zur Verfügung kréien, wat falsch ass! Déi Tester gi jo sur place gemaach. Wat wichteg ass, ass, dass déi Leit, déi d'Tester och gemaach kréien, déi Tester zur Verfügung gestallt kréien. An do kucke mir op jidde Fall, mat deene 7 Milliounen dat och kënnen dann ze garantéieren.

■ **M. Fernand Etgen**, *Président*.- Merci villmools, Här Premierminister. Da ginn ech d'Wuert un den Här Georges Engel.

■ **M. Georges Engel** (*LSAP*).- Jo. Merci, Här President. Ech maachen et och ganz kuerz. De Premierminister huet d'Äntwert ginn. Vu dass eng ganz Rei vun Tester bestallt sinn a se och op déi Plaze kommen, wou d'Leit se brauche beim 2G+ - am Horeca-Beräich, an der Kultur an am Sport, also do, wou se mussen en zousätzlechen Test maachen -, a vu dass se se do och fir näischt zur Verfügung gestallt kréien, si mer der Meinung, dass mer dës Motioun hei sollen ofleenen.

■ **M. Fernand Etgen**, *Président*.- Merci, Här Engel. Dann huet den Här Sven Clement d'Wuert gefrot.

■ **M. Sven Clement** (*Piraten*).- Merci, Här President. Ech hu virdrun a menger Ried duergeluecht, datt mer der Meinung sinn, datt jiddweree sech soll méi testen an net nëmmen déi Netgeboostert. A mir

sinn och der Meenung, datt dat am effikasseste geet iwwert d'Aarbechtsplaz respektiv iwwert déi Plazen, wou d'Leit sech treffen. An deementsprechend sinn ech frou, datt d'Horeca dann Tester kritt.

Ech sinn awer och der Meenung, datt et méi wäit sollt goen an datt mer u sech flächendeckend méi teste sollten an déi Tester sollten notzen, fir och op der Aarbechtsplaz zum Beispill flächendeckend nach eng Kéier ze testen. D'Testwoch war jo och e gewëssene Succès. Mee ech mengen, dat kéint ee méi flächendeckend an och vläicht eng Kéier während fënnef Deeg mat fënnef Tester maachen. Dofir wäerte mir och géint dës Motioun stëmmen.

■ **M. Fernand Etgen, *Président***.- Merci, Här Clement. An ech ginn d'Wuert weider un den Här Fernand Kartheiser.

■ **M. Fernand Kartheiser (*ADR*)**.- Jo, villmools merci, Här President. Just ganz kurz. Dat heiten ass e Schrëtt an déi Richtung, déi mir preconiséieren, nämlech datt mer niewent den Impfungen och solle massiv op gratis Tester zrëckgräifen. An an deem Sënn wäerte mir déi Motioun hei matstëmmen. Merci.

■ **M. Fernand Etgen, *Président***.- Merci, Här Kartheiser. Da ginn ech d'Wuert weider un d'Madamm Nathalie Oberweis.

■ **Mme Nathalie Oberweis (*déi Lénk*)**.- Entschëllegt, ech hätt eng Fro un d'Regierung, well ech héieren, si ginn d'Tester virun un déi betrafte Strukturen. Mee bis déi Schnelltester ukommen, wat ass bis dohinner? Well anscheinend komme se fréistens den 29. Dezember un. Wat geschitt bis dohinner? Well elo si jo awer eng Rei Evenementer an do sinn, mengen ech, eng Rei Leit am Besoin, trotzdeem ze wëssen: Wat geschitt bis dohinner? Merci.

■ **M. Fernand Etgen, *Président***.- Merci, Madamm Oberweis. D'Regierung huet d'Wuert.

■ **M. Xavier Bettel, *Premier Ministre, Ministre d'État***.- Also déi, déi am Moment disponibel sinn, gi gekuckt zur Verfügung gestallt ze ginn. De Fait ass, déi 7,7 Milliounen, do kucke mer, esou séier wéi méiglech och drunzekommen. Et ass och schonn organiséiert ginn, dass déi och kënnen an den Ausstellungshalen, sauf erreur de ma part, ofgehall ginn. Oder duerch d'Chambre de Commerce, ech weess elo net méi ..., um Kierchbiere. Dat sinn déi dote Saachen, déi elo lafen am Moment.

Ech kann lech just soen, ech wor elo selwer meng Tester kafen, och fir den Owend. Dat heescht, et kritt een der nach lénks oder riets och ze kafen. An d'Regierung kuckt esou séier wéi méiglech ... Et ass jo net nei elo bannent deene leschten zwielef Stonnen, dass gesot ginn ass, dass d'Schnelltester beim 2G+ géife kommen. Ech mengen, et ass jo och scho méi laang bekannt. An ech weess, dass och eng ganz Rëtsch vu Leit sech schonn organiséiert hunn a se och sur place hunn.

■ **M. Fernand Etgen, *Président***.- Merci, Här Premierminister. An ech ginn d'Wuert nach eng Kéier zrëck un d'Madamm Oberweis.

■ **Mme Nathalie Oberweis (*déi Lénk*)**.- Jo, pardon, et deet mer wierklech leed, dass ech nohaken, mee et ass mer net ganz kloer: Wéi vill sinn der dann nach do? Dat wier vläicht déi éischt Fro. Wësst Der dat ongeféier? A wou kann ee se siche goen? Well esou, wéi ech et héieren hu vun deem Restaurateur, dee sot, hie krut eebe gesot: „Jo, Dir musst se kafe goen op Är Käschten an Dir musst Ärem Client se verrechnen.“ Ass dat esou? Dee muss dem Client se verrechnen dann?

■ **M. Xavier Bettel, *Premier Ministre, Ministre d'État***.- En attendant, jo!

■ **M. Fernand Etgen, *Président***.- Et ass keng weider Wuertmeldung méi do. Da kënnen mer elo zum Vott iwwert d'Motioun d'Nummer 1 kommen.

Vote sur la motion 1

D'Ofstëmme fänkt un. Da maache mer de Vote par procuration. De Vott ass ofgeschloss.

Dës Motioun ass bei 27 Jo-Stëmme géint 32 Nee-Stëmmen ofgeleent.

Résultat définitif après redressement : la motion 1 est rejetée par 33 voix contre 27 voix.

Ont voté oui : Mmes Diane Adehm, Nancy Arendt épouse Kemp (par Mme Octavie Modert), MM. Emile Eicher, Félix Eischen, Paul Galles, Léon Gloden, Jean-Marie Halsdorf, Mmes Martine Hansen, Françoise Hetto-Gaasch, MM. Aly Kaes, Marc Lies, Georges Mischo, Mme Octavie Modert, M. Laurent Mosar, Mme Viviane Reding (par M. Claude Wiseler), MM. Gilles Roth (par Mme Martine Hansen), Jean-Paul Schaaf, Marc Spautz, Serge Wilmes, Claude Wiseler et Michel Wolter ;

MM. Jeff Engelen, Fernand Kartheiser, Fred Keup et Roy Reding (par M. Fernand Kartheiser) ;

Mmes Myriam Cecchetti et Nathalie Oberweis.

Ont voté non : MM. Guy Arendt, André Bauler, Gilles Baum, Mme Simone Beissel, MM. Frank Colabianchi (par M. André Bauler), Fernand Etgen, Gusty Graas (par M. Max Hahn), Max Hahn, Mme Carole Hartmann, MM. Pim Knaff (par M. Claude Lamberty), Claude Lamberty et Mme Lydie Polfer ;

Mme Simone Asselborn-Bintz, M. Dan Biancalana, Mmes Tess Burton, Francine Closener, MM. Yves Cruchten, Mars Di Bartolomeo, Georges Engel, Claude Haagen, Mmes Cécile Hemmen et Lydia Mutsch ;

Mme Semiray Ahmedova, MM. Carlo Back, François Benoy, Mmes Djuna Bernard, Stéphanie Empain, Chantal Gary, M. Marc Hansen, Mme Josée Lorsché et M. Charles Margue ;

MM. Sven Clement et Marc Goergen.

Motion 2

Da kéime mer elo zur Motioun Nummer 2, déi vum Här Claude Wiseler deposéiert ass ginn. Wie wëllt nach zu dëser Motioun d'Wuert ergräifen? Den Här Fernand Kartheiser, wannechgelift.

■ **M. Fernand Kartheiser (*ADR*)**.- Jo, Här President, villmools merci. Ech hunn dem Här Wiseler selbstverständlech mat vill Interessi nogelauschtert. An ech muss awer soen, datt déi Konklusioun, zu där ech komm sinn, wéi ech seng Konklusioun héieren hunn ... E reprochéiert der Regierung, si géif en Zickzackkurs fueren. Ech sinn eigentlech der Iwwerzeegung, nodeem ech dem Här Wiseler nogelauschtert hunn, datt d'CSV op d'mannst gradesou en Zickzackkurs fiert. An ech wëll lech och soen, firwat. Ech wëll och dem Här Wiseler dat soen.

Ech hunn hei eng Motioun vun der CSV vum 18. Oktober 2021. Deemools ass net d'Impfflicht gefuerdert ginn, mee deemools ass gefuerdert ginn: «*considérant la nécessité de vacciner au moins 80 % de la population afin d'atteindre une immunité collective*», an da weider, datt sollt eng Informationscampagne gemaach ginn an datt déi sollt „net culpabilisante“ sinn. Dat ass also e Positionswissel vun der CSV ewech vun der Notion vun „immunité collective“ hin zu der Impfflicht.

(Brouhaha)

An da muss ech soen, d'CSV hat 80 % an de Raum gestallt fir d'Immunité collective. Den Haut-Commissaire à la protection nationale huet schonn am November gesot, vun deenen Iwwer-12-Järege wäeren 82 % - d'Regierung huet net dementéiert, Madamm Minister - geimpft. Do sinn awer déi derbäi, déi eeben eng éischt Impfung gehat hätten. Also kënnen mer awer elo, iwwer e Mount méi spéit, dervun ausgoen, datt mer iwwert deenen 80 % si vun deenen Eligibelen, ...

(Interruptions)

... well dat ass vun dem Haut-Commissaire à la protection nationale an d'Regierung huet him dat net falschgemaach. Op jidde Fall si mer ongeféier do, wou d'Immunité collective vun der CSV selwer ugesat ginn ass.

(Brouhaha)

Da muss een och soen, et gëtt eigentlech keng nei Elementer. Mir hu keng nei Impfstoffer. Den Novavax, dee kënn eréischt. Mee och bei der Delta- a bei der Omikron-Variant, déi zwou, déi mer an deene leschten zwee Méint haaptsächlech diskutéiert hunn, hu mer eng Effikassitéit vun den Impfstoffer. Et ass nach de Moie gesot ginn, 70 % elo beim Omikron, no den aktuellen Erkenntnisser. Dat kann natierlech änneren. Mee u sech hu mer elo net eng Situatioun, wou mer elo keng Remèden hätten. Mir kréien och Medikamenter. Dat ass jo och ganz gutt. An d'Situatioun an de Spideeler, gottseidank, ass am Abléck eenegermoosse stabill. Fir eis ass also keng richtig Ratio do derhannert.

Ech wëll och soen, bei deene grénge Kolleegen hat d'Madamm Lorsché gesot, et sollten Impflücke gestoppt ginn an esou weider - et huet eis gewonnen -, an do sollt eng legal Basis gemaach ginn - mir schwätzen herno nach driwwer bei der Motioun 3 - fir eng Impfflicht. An an der Arméi gesi mer, datt déi schonn ageféiert gëtt. Do maache mer also schonn eng Obligation légale, ier iwwerhaupt e Gesetz besteet. Dat kann een och diskutéieren.

Fir eis als ADR ass d'Linn kloer: fräiwëlleg Impfun-gen.

An ech wëll och vläicht soen, och bei verschidde-nen Avisen, déi mer an deene leschten Deeg gelies hunn, gëtt esou gemaach, als wäeren déi Begrëffer vun der Fräiheet a vun der Verantwortung Antagonismen, als géif dat net zesummegehéieren. Eist Versteesdemech vu Fräiheet ass, datt Fräiheet och ëmmer en Element vu Verantwortung a sech dréit, an net datt een, dee seet, en hätt gär seng Fräiheet, datt deen domadder seet: „Ech wëll keng Responsabilitéit.“

Also ech géif mengen, mir sollten déi Debatt ëmmer mat Serenitéit féieren, am Respekt vun deenen Einzelnen an am Respekt och vun de Prinzipien vun der Verhältnismäissegkeet a vun de Grondprinzipien an eiser Gesellschaft. An dozou gehéiert nun eemol och, datt een e Verfügungsrecht iwwer säin eegene Kierper muss hunn.

Aus all deene Grënn, och well ech gesot hunn, datt d'CSV hei awer kloer en Zickzackkurs fiert, wäerte mir dës Motioun net matstëmmen.

Ech soen lech Merci.

■ **M. Fernand Etgen, *Président***.- Merci, Här Kartheiser. Dann huet den Här Georges Engel d'Wuert gefrot.

■ **M. Georges Engel (*LSAP*)**.- Merci, Här President. Jo, an dëser Motioun gëtt jo da gefrot, eng direkt Impfflicht hei elo ze beschléissen. Et bleiwen awer nach sécherlech eng Rei vu Froen, déi een hei an dësem Parlament sollt debattéieren, notamment déi moralesch, déi eethesch, déi legal, déi penal Strofen an alles, wat hannendrun nach hänkt.

Duerfir bleiwen ech bei där Positioun, déi mir vir-drun och gesot hunn, dass et, esou wéi bei all Covidgesetz heibannen, sollt zu enger Diskussioun kommen. Déi Diskussioun, déi kann ee séier féieren, déi soll een, déi muss ee souguer séier féieren. Dat muss net de 17. Januar sinn, dat kéint och eventuell virdru sinn. Ech mengen, do muss d'Chamber kucken, fir dat esou séier wéi méiglech ze organiséieren - ech hu jo gutt schwätzen elo.

(Brouhaha et hilarité)

An dann, mengen ech, huet jiddwereen hei eng Positioun ze huelen.

Nach en Tired, dee mer och hei net kënnen akzeptéieren, dat ass „à commencer par une vaccination obligatoire des professionnels de santé“. Ech mengen, dass dat eng falsch Moosnam wier, fir déi u sech quasi ze stempelen: Elo mussen déi dann och virgezu ginn. Wann Impfflicht, da fir se alleguerten a fir alleguerte gläichzäiteg, dat ass meng perséinlech Meenung. Mee ech mengen, den Debat heibannen, dee soll dat da kloerstellen. Duerfir wäerte mir déi Motioun hei ofleenen.

■ **M. Fernand Etgen, *Président***.- Merci villmools, Här Engel. Dann huet den Här Sven Clement d'Wuert gefrot.

■ **M. Sven Clement (*Piraten*)**.- Merci, Här President. Ech mengen, datt den Debat iwwer eng Motioun net engem groussen Debat, deen dat heiten awer engendréiert, gerecht ka ginn, einfach vun der Form hier. Dat ass, mengen ech, deen éischte Constat, dee mer musse maachen. Dat heiten ass awer eppes, wat immens vill rechtlech Froen opwerft, immens vill eethesch Froen opwerft: Ass et eethesch ze verdréien, datt mir 100 % vun der Populatioun wëlle quasi obligatoresch geimpft hunn, éier an anere Länner iwwerhaupt emol 40 % erreecht sinn? Dat ass een Aspekt.

Dann ass et dee rechtlechen Aspekt. Mir hunn haut eng ganz Rëtsch oppe Froen. An ech mengen, datt mer dofir déi néideg Zäit brauchen, fir och déi Argumenter ze developpéieren, auszetauschen an e wierklechen Debat doriwwer ze hunn.

Ech fannen et an deene leschten Deeg erschreckend, wéi salopp u sech dat awer immens wichtig Thema deelweis behandelt gëtt. Woubäi ech och verstinn, datt e Collège médical quasi en Hëllefeschrei formuléiert a seet: „Mee maacht et endlech!“ Op där anerer Säit, an dat huet de Collège médical awer och drageschriwwen, ganz kloer, a säin Avis: „Mee wann Der et maacht, da fir jiddwereen“, an net, eebe grad net mat de Professionnels de santé ufänken, well déi hu genuch erdroen iwwert déi lescht Wochen a Méint an déi géifen dann erëm ofgestempelt ginn als wäeren dat déi, fir déi mer onbedéngt eng Impfflicht brauche fir weiderzekommen.

Ech mengen, datt bei deene meeschte Professionnels de santé d'Impfquot haut besser ass wéi an der genereller Populatioun. An da misste mer u sech bei anere Gruppen ufänke wéi bei hinnen. An dat weist déi ganz Komplexitéit. Mir kënnen dat doten u sech net einfach à la va-vite haut beschléissen.

Dofir wäerte mir Piraten och ganz kloer géint dës Motioun stëmmen, dovunner ofgesinn, datt sech mer hei vill ze vill Froe stellen, déi ech haut sécher net beäntwert kréien.

■ **M. Fernand Etgen, *Président***.- Merci villmools, Här Clement. An da ginn ech d'Wuert weider un d'Madamm Oberweis.

■ **Mme Nathalie Oberweis (*déi Lénk*)**.- Merci, Här President. Merci och fir dës Propositionen vun der CSV. Mir sinn awer ganz kloer net op deem dote Wee ënnerwee. Mir mengen, éier een iwwer eng Impfflicht schwätzt, wäeren nach aner Optionnen am Raum, déi mer net ausgeschöpft hunn, déi manner déif agräifend sinn.

Mir mengen och a mir wëssen alleguer, dass eventuell en neie Vaccin kënn, op deen eng Rei Leit vläicht waarden, wou eng Rei Leit wëllen op de Wee goen, dee Vaccin unzehuelen. Ech mengen, déi Hoffnung besteet. An op déi musse mer och setzen.

Da weess ech och net: Wat bréngt eng Impfflicht? Well ech si wierklech der Meenung, dass dat, wat mer elo hunn, eng indirekt Impfflicht ass. An ech weess net, wat eng wierklech Impfflicht da méi bréngt. Gëtt et iergendwellech Studien doriwwer, déi weisen, wat fir ee Pourcentage vu méi Leit susceptibel wier, sech impfen ze loosse, wann een eng direkt Impfflicht hätt? Wat seet et doriwwer aus? Ech weess dat net.

Also fir eis sti ganz vill Froen am Raum, wéi de Sven Clement et och grad gesot huet. Dofir kann ech den Ament elo net op deen dote Wee goen. Merci.

■ **M. Fernand Etgen, *Président***.- Merci, Madamm Oberweis. Wa keng weider Wuertmeldung méi do ass, kënnen mer zum Vott iwwert d'Motioun Nummer 2 kommen.

■ **M. Xavier Bettel, *Premier Ministre, Ministre d'État***.- Här President!

■ **Plusieurs voix**.- Här President!

■ **M. Fernand Etgen, *Président***.- Den Här Premier-minister wëllt nach fir d'éischt schwätzen.

■ **M. Xavier Bettel, *Premier Ministre, Ministre d'État***.- Just, well hei eng Fro gestallt ginn ass. Ech wollt just soen, den Novavax - well deen elo e puer-mol genannt ginn ass -, dee gëtt elo den éischte Quartal 2022 geliwwert. Den éischte Quartal sinn déi éischt dräi Méint. Ech ginn lech elo keng Garantie, ob et Januar oder Mäerz ass.

Mee fir mech wier et just net onwichtig, awer elo ze wëssen - well ech hu jo d'Fro gestallt -, wéi der CSV hir Positioun elo ass. Well ech wëll just soen, si hunn hei eng Motioun deposéiert, déi näischt mam Text ze dinn huet. Näischt! Näischt mam Text ze dinn huet! A si hunn awer gesot, si géifen den Text stëmmen, wann dës Motioun géif gestëmmt ginn. Dofir wier et fir mech awer just wichtig, dass ee virum Vott iwwert dësen Text weess - well d'Positiounen, déi si jo geholl ginn -, ob awer d'CSV nach ëmmer dat dote mécht oder ob een awer kann op d'CSV ziele fir deen Debat, fir déi konstruktiv Kriticken, déi och vu lénks a riets komm sinn, fir dat doten ze maachen. Et wär awer net onwichtig, éier deen dote Vott kënn.

Si kéinte souguer se zrëckzéien an déi aner matstëmmen. Mee ech wollt just - et ass net u mir, de Vott hei ze influencéieren -, ech wëll just soen, dass de Vott iwwer eng Motioun iwwer eng Impfflicht näischt ze dinn huet mat der Situation sanitaire, déi mer elo hunn a wou mer zesumme mussen agéiere ...

(Brouhaha et interruption par M. Michel Wolter)

... fir ze evitéieren, dass mer an deenen nächste Wochen nach eng Kéier e Lockdown sollte kréien.

■ **M. Michel Wolter (*CSV*)**.- Dir waart net heibannen! Dir waart net heibannen, wéi d'Madamm Lorsché geschwat huet.

■ **Une voix**.- Dach ...

■ **M. Fernand Etgen, *Président***.- Merci dem Här Premierminister. An ech ginn d'Wuert un den Auteur vun der Motioun, den Här Claude Wiseler.

(Interruption par M. Michel Wolter)

■ **M. Claude Wiseler (*CSV*)**.- Also datt d'Aféierung vun enger Impfflicht näischt mat der Situation sanitaire an Zukunft soll ze dinn hunn, datt ass awer eng Ausso, déi ech méi wéi gewot fannen!

■ **Plusieurs voix**.- Très bien!

■ **M. Claude Wiseler (*CSV*)**.- Ech hunn d'Explikatioun ginn, wat eis Positioun ass. Mir sinn der Meenung, datt eng Politik muss eppes sinn, wou haut eng Decisioun geholl gëtt a wou s de Visioun fir d'Zukunft méchs an de Wee opweis, deen s de wëlls an Zukunft goen.

Wann - fir eis - d'Regierung bereet ass, mat op esou e Wee ze goen, wéi en an eiser Motioun beschriwwen ass, a mir kënnen déi Diskussioun, déi mer haut féieren, an d'Gesetz, wat mer haut ofstëmmen, als een Deel vun deem Wee consideréieren, da kënnen mer mat deene Propositionen d'accord sinn. Wann dat net de Fall ass, wann et hei just Decisiounen sinn, déi op de Punkt haut geholl ginn, déi einfach och net Perspektiven an d'Zukunft weisen, da wäerte mer dësen Text net matstëmmen. Dat ass dat, wat ech gesot hunn, an dat ass dat, wou mer eis drun halen.

Wann ech déi Motioun kucken, déi hei elo d'Majoritéit erabruucht huet - well dat ass jo eng parallell Motioun zu eiser, dofir erlaben ech mer, direkt dorobber anzegoen -, da muss ech soen, datt déi Motioun, esou wéi ech se elo liesen, awer genau-sou ass wéi d'Politik vun der Regierung. Dat ass awer zimmlech vill Wischiwaschi ...

■ **Mme Martine Hansen (*CSV*)**.- Très bien!

(Brouhaha)

■ **M. Claude Wiseler (*CSV*)**.- ... an onprezis doranner. Mir beobachten emol attentif d'Ausland. Mir froen d'Regierung, datt se emol soll en Débat de consultation maachen, a le cas échéant kucke mer emol, esou schnell wéi méiglech ze handelen. Dat ass an eisen Aen d'Saachen no hanne geschoben, dat ass Zäit verluer. Mir wëssen net, wéini dat kënn. Dat ass op Mokuchsdag iergendwou agencéiert. Et sti keng Delaien hei dran.

Mir brauchen elo e Konzept! Mir hätte gär, datt d'Regierung soll e Konzept elaboréieren, iwwert dat mer kënnen diskutéieren an dat dann och ge-

Chambre des Députés

Compte rendu officiel

Supplément commun aux quotidiens :

Luxemburger Wort, Tageblatt, Zeitung vum Lëtzebuurger Vollek

Contenu rédactionnel :

Service du compte rendu de la Chambre des Députés
Service des relations publiques de la Chambre des Députés
Tél. 466 966-1

Saisie de texte :

Espace Médias SA, Esch-sur-Alzette

Conception et mise en page :

Espace Médias SA, Esch-sur-Alzette

Concept et coordination générale :

brain&more, agence en communication, Luxembourg

Imprimeries :

Mediahuis Luxembourg SA
60, rue des Bruyères
L-1274 Howald

Editpress SA

Belval Plaza, 7, avenue du Rock'n'Roll
L-4361 Esch-sur-Alzette

Hansen, Françoise Hetto-Gaasch, MM. Aly Kaes, Marc Lies, Georges Mischo, Mme Octavie Modert, M. Laurent Mosar, Mme Viviane Reding (par Mme Diane Adehm), MM. Gilles Roth (par Mme Martine Hansen), Jean-Paul Schaaf, Marc Spautz, Serge Wilmes, Claude Wiseler et Michel Wolter.

Ont voté non : MM. Guy Arendt, André Bauler, Gilles Baum, Mme Simone Beissel, MM. Frank Colabianchi (par M. André Bauler), Fernand Etgen, Gusty Graas (par M. Claude Lamberty), Max Hahn, Mme Carole Hartmann, MM. Pim Knaff (par M. Max Hahn), Claude Lamberty et Mme Lydie Polfer ;

Mme Simone Asselborn-Bintz, M. Dan Biancalana, Mmes Tess Burton, Francine Closener, MM. Yves Cruchten, Mars Di Bartolomeo, Georges Engel, Claude Haagen, Mmes Cécile Hemmen et Lydia Mutsch ;

Mme Semiray Ahmedova, MM. Carlo Back, François Benoy, Mmes Djuna Bernard, Stéphanie Empain, Chantal Gary, M. Marc Hansen, Mme Josée Lorsché et M. Charles Margue ;

MM. Jeff Engelen, Fernand Kartheiser, Fred Keup et Roy Reding (par M. Fernand Kartheiser) ;

MM. Sven Clement et Marc Goergen ;

Mmes Myriam Cecchetti et Nathalie Oberweis.

Motion 3

Da kéime mer zur Motioun Nummer 3. Wie wëllt nach zu dëser Motioun d'Wuert ergräifen? Den Här Sven Clement.

■ **M. Sven Clement** (*Piraten*).- Jo. Merci, Här President. Also dat dote gesäit fir mech wéi e Stunt aus, e pure Publicistunt, fir datt d'Majoritéit ka soen: „Mir hunn eppes gemaach.“ D'CSV huet eppes deposéiert: „Mir maachen elo eng Motioun!“

(Protestations et brouhaha général)

Nee, also pardon! Dir sidd ...

(Brouhaha et coups de cloche de la présidence)

Op där doter Säit (veuillez lire: op der Majoritéitssäit) vun der Chamber sëtzen, mengen ech, e puer Honnert Joer Chamberserfarung. An da komme se a se deposéieren eng Motioun, wou se d'Regierung eppes invitéieren ze maachen, wat d'Chamber quasi d'hämmlecht selwer kéint maachen. Firwat keen Débat d'orientation ufroen? Déi fënnef Ënnerschrëften hätt Der jo sécher gehat. Wann net, firwat net d'Oppositioun mat an d'Boot huelen an zesummen, als Chamber, gestärkt een Débat d'orientation froen?

Dir frot en Débat de consultation. Ech fannen et e bësse komesch, datt d'Chamber d'Regierung soll froen, fir datt mer en Debat maachen. Ma mir sinn d'Chamber! Da solle mer en Debat maachen! Da solle mer et selwer an d'Hand huelen a mir soen: „Mir maachen en Debat.“

(Interruptions et brouhaha général)

An dat wär éierlech! Anstatt datt mer hei eng Motioun stëmmen, wou mer soen: „Léif Regierung, ...

(Brouhaha et coups de cloche de la présidence)

... kommt wannechgelift mat eis diskutéieren.“

■ **Une voix**.- Falsch verstanen!

■ **M. Sven Clement** (*Piraten*).- Also pardon!

■ **Une autre voix**.- Mir kënnen mat lech alles diskutéieren.

■ **M. Sven Clement** (*Piraten*).- Mir sollten eis seriö huelen! Nee, dat heiten ass eng Motioun. Wa mer wierklech wëllen als Chamber d'Initiativ huelen, maache mer keng Motioun, da maache mer eng Demande a mir soen: „Den Debat fënnert statt.“ An d'Regierung kënn dann, wann d'Chamber se freet. A mir maachen net: „Léif Regierung, wannechgelift, frot en Débat de consultation un!“ Dat ass lächerlech. Mir stëmmen dat do net mat!

■ **M. Fernand Etgen**, *Président*.- Merci villmools, Här Clement. Den Här Fernand Kartheiser.

■ **M. Georges Engel** (*LSAP*).- Dir musst awer eng kéier Positioun huelen!

■ **M. Sven Clement** (*Piraten*).- Majo, wann d'Chamber et freet!

(Exclamations et brouhaha général)

■ **M. Fernand Etgen**, *Président*.- Här Clement, Dir hutt net méi d'Wuert!

■ **M. Sven Clement** (*Piraten*).- Den Här Engel och net!

■ **M. Fernand Etgen**, *Président*.- Wannechgelift!

■ **M. Georges Engel** (*LSAP*).- Elo gëtt e rosen. Elo muss e Positioun huelen.

■ **M. Fernand Etgen**, *Président*.- Och deen doten Toun, deen ass dëser Chamber net würdeg!

(Interruption par M. Sven Clement)

Här Kartheiser, Dir hutt d'Wuert.

■ **M. Fernand Kartheiser** (*ADR*).- Ma da soen ech lech Merci, Här President. Bréngt mer elo mol erëm d'Stëmm vun der Vernonft an der Rou, ...

■ **M. Mars Di Bartolomeo** (*LSAP*).- Voilà! Voilà!

(Brouhaha)

■ **M. Fernand Kartheiser** (*ADR*).- Voilà. ... op déi Dir schonn all gewaart hutt.

■ **M. Mars Di Bartolomeo** (*LSAP*).- Et ass näischt sécher an dëser Period, Här Kartheiser!

■ **M. Fernand Kartheiser** (*ADR*).- Ausser d'Rou an d'Vernonft bei der ADR!

(Exclamations et hilarité générale)

Ech wollt, Här President, ...

(Brouhaha et coups de cloche de la présidence)

... awer op déi Motioun hei agoen. An ech muss soen, datt ech se och an engem bestëmmte Sënn awer fir keng gutt Motioun halen. Nämlech si huet e bëssen awer scho bal eng karikatural Approche zur Demokratie. An ech wëll lech soen, firwat.

U sech hunn ech mech gefreet, zesumme mat menge Kolleegen, wéi Der am Ufank gesot hutt: „Mir wëllen eng Debatt féieren, en Débat de consultation fir ze kucken, ob mer eng Impfflicht gär hätten.“ Mee e bëssen, och no deem, wat den Här Premierminister eis erkläert huet, hu mer dat Gefill, datt d'Konklusiounen eigentlech scho gezu sinn.

An ech soen lech, och hei an där Motioun ass et jo e bëssen esou. Mir sollen dann deen Debat hei féieren, an da steet am leschten Tiret: « afin de pouvoir lancer, le cas échéant et le plus vite possible, une procédure législative destinée à créer une base légale pour l'introduction de l'obligation vaccinale. »

Dat ass, mengen ech, schonn e bëssen der Saach virgegraff. Wa mer hei eng oppen Debatt féieren, ob Jo oder Nee eng Impfflicht, da si mir déi Éischt, déi soen: „Domadder si mer gär d'accord.“ An ech géif lech dofir proposéieren, ech weess elo net, wien op Ärer Säit elo fiederféierend ass fir den Depot, mee ech géif awer dem Auteur oder den Auteurs proposéieren, fir datt mer hei och de Leit dobaussen net schonn d'Gefill ginn, datt d'Decisioun scho geholl ass, mee datt wierklech hei am Parlament kann eng oppen Diskussioun gefouert ginn, ier esou eng Konklusioun géif gezu ginn, datt mer einfach deen drëtten Tiret ewechloossen.

Ech mengen, et ass jo och kloer, wa mer eng Debatt féieren, datt mer da Konklusiounen doraus zéien an datt mer dann eng oppen an „ergebnisoffen“, wéi déi Däitsch soen, Debatt hei féieren iwwer eng méiglech Impfflicht. Ech kann lech direkt soen: D'ADR geet net op dee Wee. Awer loosst eis dach weinstens eng Diskussioun féieren, wou d'Konklusiounen net scho vu virera feststinn!

Ech soen lech Merci.

(Interruptions diverses)

■ **M. Fernand Etgen**, *Président*.- Merci, Här Kartheiser. Dann huet den Här Gilles Baum d'Wuert gefrot. Här Baum, Dir hutt d'Wuert.

■ **M. Gilles Baum** (*DP*).- Merci, Här President. Och, wéi Der et vu mir gewinnt sidd, mat der néideger Serenitéit an der néideger Rou. Et sinn eng Rei Argumenter ausgetosch ginn, och wat déi Motioun virdrun ugeet. An ech mengen, deen Debat hei - et ass mer wichteg, dat ze soen -, dee soll geschwë stattfannen. Den Här Clement seet heiansdo „aux calendes grecques“, en aneren huet gesot „Mokuchsdag“ oder „Sankt-Nimmerleins-Tag“, mee mir sollten dat doten elo wierklech séier ugoen.

An ech mengen, et ass wichteg, dass net nëmmen all Partei a Sensibilité politique, déi hei sëtzt, sech dozou kann ausdrécken, mee doriwwer eraus vläicht all eenzelnen Deputéierten, dee mengt, e sollt eppes dozou soen. Den Debat iwwert d'Aféierung vun enger Impfflicht, mengen ech, wäert ee vun deene wichtigsten Debate vun dëser ganzer Legislaturperiod ginn. Mir hunn, ech mengen, enorm vill Punkten ze klären.

Den Eethikrot, d'Positioun vum Eethikrot ass berechtigterweis vum Här Wiseler de Moien zitéiert ginn. An do sinn och a mengen Ae ganz, ganz vill richtig Aspecten dran. Mee ech mengen, wa mer eng Impfflicht aféiere fir d'Leit alleguer, da stelle sech eng Rei rechtlech, juristesche Froen, déi mer heibanne sollten debattéieren, eng Rei eethesch Froen, déi mer sollen debattéieren. Et geet ëm d'Fräiheet vum Eenzelnen, fir iwwer säi Kierper ze verfügen. Doriwwer solle mer och debattéieren. An et geet och - deemno wéi - ëm Sanktiounen, iwwert déi mer musse schwätzen.

A mir sollen dat maache mat der néideger Rou. Mir sollen eis och déi Riedezäit huelen, déi mer brauchen. Do rennt Der bei mir, an ech mengen, bei de Kolleegen, oppen Dieren an, wann Der sot: „Ma zéng Minutte gi mer wierklech net duer bei esou engem Theema.“ Ech mengen, mir wären elo gäre bereet, fir op e Wee ze goen, fir wierklech den Debat grouss ze maachen: net nëmmen ee Spriecher, mee wann d'CSV gären dräi Leit hätt, déi solle schwätzen, oder d'LSAP der vläicht véier ... Ech widderhuele mech: Dat hei riskéiert, dee wichtigsten Debat ze ginn an dëser Legislaturperiod an dat solle mer gutt preparéieren. Jiddweree soll zu Wuert kommen a mir sollen dat am Januar sou séier wéi et geet op den Ordre du jour setzen.

■ **Plusieurs voix**.- Très bien!

■ **M. Fernand Etgen**, *Président*.- Merci villmools, Här Baum.

Da kënnen mer elo zum Vott iwwert d'Motioun Nummer 3 kommen.

Vote sur la motion 3

D'Ofstëmme fänkt un. Da komme mer elo zum Vote par procuration. De Vott ass ofgeschloss.

An dës Motioun ass bei 31 Jo-Stëmme géint 29 Nee-Stëmmen ugeho.

Ont voté oui : MM. Guy Arendt, André Bauler, Gilles Baum, Mme Simone Beissel, MM. Frank Colabianchi (par M. Gilles Baum), Fernand Etgen, Gusty Graas (par M. Claude Lamberty), Max Hahn, Mme Carole Hartmann, MM. Pim Knaff (par M. Max Hahn), Claude Lamberty et Mme Lydie Polfer ;

Mme Simone Asselborn-Bintz, M. Dan Biancalana, Mmes Tess Burton, Francine Closener, MM. Yves Cruchten, Mars Di Bartolomeo, Georges Engel, Claude Haagen, Mmes Cécile Hemmen et Lydia Mutsch ;

Mme Semiray Ahmedova, MM. Carlo Back, François Benoy, Mmes Djuna Bernard, Stéphanie Empain, Chantal Gary, M. Marc Hansen, Mme Josée Lorsché et M. Charles Margue.

Ont voté non : Mmes Diane Adehm, Nancy Arendt épouse Kemp (par M. Laurent Mosar), MM. Emile Eicher, Félix Eischen, Paul Galles, Léon Gloden, Jean-Marie Halsdorf, Mmes Martine Hansen, Françoise Hetto-Gaasch, MM. Aly Kaes, Marc Lies, Georges Mischo, Mme Octavie Modert, M. Laurent Mosar, Mme Viviane Reding (par Mme Octavie Modert), MM. Gilles Roth (par M. Paul Galles), Jean-Paul Schaaf, Marc Spautz, Serge Wilmes, Claude Wiseler et Michel Wolter ;

MM. Jeff Engelen, Fernand Kartheiser, Fred Keup et Roy Reding (par M. Fernand Kartheiser) ;

MM. Sven Clement et Marc Goergen ;

Mmes Myriam Cecchetti et Nathalie Oberweis.

Motion 4

Da kéime mer zur Motioun Nummer 4, déi vun der Sensibilitéit déi Lénk deposéiert ginn ass, wou et ëm d'Proposition de dérogation geet, déi vun Indien a Südafrika un d'Organisation mondiale du commerce gaangen ass. Wëllt nach een zu där Motioun d'Wuert ergräifen? Den Här Yves Cruchten.

■ **M. Yves Cruchten** (*LSAP*).- Merci, Här President. D'Madam Oberweis hat et och beim Depot selwer gesot, et ass eigentlech eng Widerhuelung vun där Fuerderung, déi se scho gestallt haten an der Debatt, déi mer am Fréijoer haten zu deem heiten Theema, wou mer eigentlech alleguerten och driwwer geschwat hunn a gesot hunn, dass déi Fro eigentlech berechtegt ass, mee awer méi komplex ass, wéi aleng d'Breveten.

Ech hunn awer elo mol nach eng kéier séier nogekuckt, wat mir als Chamber herno am Endeffekt festgehalen haten, an ech liesen de Saz nach eng kéier vir an där Motioun, déi ugeho gouf deen Dag, do steet dran: « La Chambre des Députés invite le Gouvernement à s'engager au niveau européen et international en faveur d'une amélioration du système international des brevets, garantissant ainsi un accès universel et équitable aux vaccins, médicaments et produits pharmaceutiques en général. »

Ech mengen, dobäi sollte mer bleiwen an dofir géif ech menge Kolllege proposéieren, déi Motioun vun deene Lénken haut net matzedroen. Merci.

■ **M. Fernand Etgen**, *Président*.- Merci villmools, Här Cruchten. Da ginn ech d'Wuert weider un den honorabelen Här Sven Clement.

■ **M. Sven Clement** (*Piraten*).- Merci, Här President. Mir hunn déi Motioun deemools matgestëmmt, déi Konsens-Motioun. An ech stinn och nach ëmmer hannert deem, wat mer deemools gestëmmt hunn. An dat war sécherlech zu deem Zäitpunkt dee richtige Wee, fir de Kompromëss ze stëmmen. Ech muss awer feststellen, datt zënterhier d'Pandemie weidergaangen ass, datt och aner Länner sech nei positionéiert hunn a virun allem, datt mer et fäerdegbruecht hunn, datt zu Lëtzebuerg Vaccin ofleeft, deen hätt kënnen enzwousch anescht benotzt ginn. An och dat fannen ech dramatesch. A genau an deem Sënn, ...

■ **M. Yves Cruchten** (*LSAP*).- ... a Südafrika ass de Vaccin ofgelaf an huet missen ewechgeheit ginn.

■ **Une voix**.- Do hu mir jo näischt domat ze dinn.

(Interruption)

■ **M. Sven Clement** (*Piraten*).- Nee, also Dir wësst awer, pardon ... Ech fannen dat dramatesch. An ech sinn der Meenung, datt mer u sech misste bei där heiter Motioun elo weisen, datt mer änlech couragéis kënnen si wéi e grousst Land, wat eng Pharmaindustrie huet. An et war d'Argument och d'lescht kéier: „Mir kënnen dat hei net maachen, well mir müssen eis Pharmaindustrie protegéieren an dofir muss een dat och méi nuancéiert gesinn an ...“.

Nach eng kéier: Mir stinn hannert deem Konsens, dee mer deemools fonnt hunn. Mee ech mengen, d'Pandemie huet sech entwéckelt, ass weider-

geebenefalls duerno kann ëmgosat ginn. An dofir hale mer déi Positioun bäi, déi mer virdrun haten.

■ **Plusieurs voix**.- Très bien!

■ **M. Fernand Etgen**, *Président*.- Ech ginn d'Wuert nach eng kéier zrëck un de Premierminister.

■ **M. Xavier Bettel**, *Premier Ministre, Ministre d'État*.- Här President, ech wëll just soen, hei gëtt jo gemaach, wéi wann ech elo gesot hätt, dass eng Impfflicht elo mat der Omikron-Variant ..., de Lien gëtt hei probéiert etabléiert ze ginn, deen net do ass! Ech soe just, dass mer eng Äntwert „elo“ brauchen op dat, wat muer geschitt. Den Här Wiseler schwätzt vu Visiounen. Ech hunn d'Gefill, d'CSV wiere Visionären, well et sinn déi Eenzeg, déi säit zwee Joer wëssen, wat ëmmer a sechs Méint geschitt an dëser ganzer Kris!

■ **Une voix**.- Oo!

(Interruptions diverses)

■ **M. Xavier Bettel**, *Premier Ministre, Ministre d'État*.- Ech muss lech soen, Här President, hei, e Vott op eng Äntwert ...

(Interruption par M. Michel Wolter)

Emol eng kéier, wou den Här Wolter hei ass - et ass jo flott!

(Interruptions)

Här President, de Fait ass just: Mir hunn hei eng Kris, wou mer riskéieren, an deenen nächsten Deeg en Tsunami vu Fäll ze hunn. Dat tributär ze maache vun enger Positioun, wou d'Regierung sech engagéiert huet, am Januar heihinnerzekommen, wou d'Regierung sech engagéiert huet, déi juristesche Froe wëllen ze klären, Verfassungsfroe wëllen ze klären, schéngt hei net dat ze sinn, wat d'CSV wëll!

(Brouhaha)

D'CSV wëllt, dass hei eppes gestëmmt gëtt, wou eng Kaz am Sak ass, wou een net weess, wat d'Aboutissante sinn, wou mer och nach Leit stigmatiséieren, wou selwer concernéiert Leit froen, fir dat net ze maachen. Ech huelen dat just als Constat.

Ech soen deenen Deputéierten, déi dat heiten haut stëmmen, Merci. An deenen, déi sech enthalten, eebe well se mat deem engen a mat deem anere Punkt net averstane sinn, soen ech och Merci. Mee fir hei ze soen, dass een dergéint stëmmt, well een eng Motioun net duerchkritt, ass e Chantage, deen an dëser Situatioun inakzeptabel ass!

■ **Plusieurs voix**.- Très bien!

■ **Une voix**.- O!

(Brouhaha)

■ **M. Fernand Etgen**, *Président*.- Merci dem Här Premierminister.

Da kéime mer elo zum Vott iwwert d'Motioun Nummer 2.

Vote sur la motion 2

D'Ofstëmme fänkt un. Da maache mer de Vote par procuration. De Vott ass ofgeschloss.

An dës Motioun ass bei 21 Jo-Stëmme géint 39 Nee-Stëmmen ofgeleent.

Ont voté oui : Mmes Diane Adehm, Nancy Arendt épouse Kemp (par Mme Octavie Modert), MM. Emile Eicher, Félix Eischen, Paul Galles, Léon Gloden, Jean-Marie Halsdorf, Mmes Martine

gaangen, ass méi schlëmm ginn. Mir schwätze vun Tsunami mëttlerweil erëm. An da muss een och couragéiert Entscheedungen huelen. Ech fannen, dat hei wier eng couragéiert Entscheedung an et ass eng Entscheedung, mat där mer net aleng géife stoen. A mir géife sécherlech op der richteger Säit vun der Geschicht stoen, wa mer dat heiten haut stëmmen.

■ **M. Fernand Etgen, *Président***.- Merci villmools, Här Clement. Da ginn ech d'Wuert un den Här Claude Wiseler.

■ **M. Claude Wiseler (CSV)**.- Merci, Här President. Mir stinn nach ëmmer hannert deem, wat mer an där Konsens-Motioun vum Här Cruchten den 29. Abrëll 2021 matofgestëmmt hunn. Mir fannen déi Motioun an déi Konkusiounen nach ëmmer richtig. Mir haten dofir bei där Motioun vum Här Wagner de 5. Mee mat Abstentioun gestëmmt a mir wäerten dat selwecht Stëmmverhalen haut hunn, wéi mer et virun e puer Méint haten. Merci.

■ **M. Fernand Etgen, *Président***.- Merci villmools, Här Wiseler. Dann huet den Här Fernand Kartheiser d'Wuert gefrot.

■ **M. Fernand Kartheiser (ADR)**.- Jo, Här President. Also ech mengen, mir wësse jo alleguer a mir deelen och dat Gefill, datt d'Madamm Oberweis domadder u sech en eist Gewëssen appelléiert. An ech mengen, dat ass ëmmer gutt, fir dat do an Erënerung ze ruffen: Wat kënne mer dann elo wirklech maachen, fir datt méi Leit den Accès zu Impfstoffer kréien? Deen Aspekt, dee si an hirer Motioun hei proposéiert huet, ass awer nëmmen en Deelaspekt. A loosst eis éierlech sinn: Lëtzebuerg kann do net vill maachen.

Mir kënnen awer vläicht op aner Manéieren hëllefen. Zum Beispill ass et jo e grouse Problem net nëmmen, d'Impfstoffer ze kréien, mee och, d'Impfstoffer dohin ze bréngen, wou se gebraucht ginn. Et ass e logisteschen Defi. An do kënne mer als Lëtzebuerg sécherlech vläicht méi hëllef mat deene Méiglechkeeten, déi mer hunn, wéi elo an international Patentrechtsdiskussiounen eranzegoen, wou eis Méiglechkeeten an eis Afloss modest sinn.

Ech géif dann éischer proposéieren an dem Här Cruchten oder aneren un d'Häerz leeën, déi an der Entwécklungshëllef ganz aktiv sinn hei, datt mer an där Kommissioun eng Kéier vläicht kucken, wat mer kënne maachen an deem Kader, fir den Acheminement vun Impfstoffer, Medikamenter a Regiounen ze favoriséieren, wou d'Leit eeben deen Accès méi schwéier hunn. An ech mengen, dann hätte mer eppes gemaach, wat mer vläicht kënne mat änneren, kënne mat verbesseren.

A fir de Rescht géif ech awer soen, datt déi Positioun, déi den Här Cruchten rappeléiert huet, eng realistesch Approche ass. Mir kënnen eis mat aneren zesumme fir verschidde Reformen asetzen, brauchen eis awer do net allze vill kuerzfristeg Hoffnungen ze maachen. Ech soen lech Merci.

■ **M. Fernand Etgen, *Président***.- Merci villmools, Här Kartheiser. Da ginn ech d'Wuert zréck un den Auteur vun der Motioun, d'Madamm Nathalie Oberweis.

■ **Mme Nathalie Oberweis (déi Lénk)**.- Jo, merci, Här President. Also ech ka mech awer wirklech just wonneren iwwert déi Positiounen hei. Op där enger Säit ass ee fir eng Impfflicht, awer net dofir, dass weltwäit eng Populatioun ka méi en Accès kréien zu den Impfstoffer. Da gëtt gesot: „Mir stinn hannert deem Konsens vum Abrëll!“. Abrëll, dat sinn elo, ben, néng Méint hier. Entre-temps hu mer d'Gesetz wéi oft geännert. Entre-temps hu mer d'Mesur wéi oft geännert. Firwat ass et dann net méiglech, och hei eng Proposition, also eng Mesure ze änneren?

D'Pandemie huet evoluéiert, et sinn nei Erkenntnisser do, verschidde Länner hunn hir Positioun geännert. Mir wëssen, d'Variante sinn eng éiweg Insecuritéit, d'Madamm Gesondheetsministesch seet dat ëmmer erëm. Dat hei ass eng absolut legitim Forderung. Ech verstinn net, dass nach ëmmer hannert deem Konsens vum Abrëll gestane gëtt, wa mer en plus gesinn, dass dee Wee, dee Konsens net onbedéngt deen ass, deen eis weltwäit weiderbréngt. Mir brauche méi radikal Mesuren. Dat heiten ass eng Mesure, déi ass virgesi fir a Krisenzäiten. Si mer a Krisenzäiten oder net? Wéini ass dann eng Kris do, wann net haut?! Also ech kann dat wirklech net novollzéien.

Bon, Dir kennt eis Positioun. Merci deenen, déi et matdroen.

■ **M. Fernand Etgen, *Président***.- Merci, Madamm Oberweis. An da kritt den honorabelen Här Yves Cruchten d'Wuert.

■ **M. Yves Cruchten (LSAP)**.- Merci, Här President. Ech gräfen dat op, wat den Här Kartheiser gesot huet. Ech mengen effektiv, dass et derwäert wär, dass mer eis eng Kéier an der Kommissioun géifen Zäit huelen, fir iwwer alleguerten déi Aspekter do ze schwätzen, déi, déi den Här Kartheiser elo genannt huet, mee och d'Madamm Empain war virdru bei mer an huet mat mer driwwer geschwat.

Mir sinn eis eigentlech eens, dass mer déi Fro nach eng Kéier sollte mat dem Här Minister Fayot och diskutéieren. Well eng Saach wëll ech awer ënnersträichen, wou Der ganz Recht hutt an Ärer Motioun, Madamm Oberweis, an dat deelen ech: nämlech déi Enttäuschung iwwert de COVAX-Programm, dass de COVAX-Programm net déi Ziler erreecht huet, déi e sech eigentlech gesat huet. A vläicht kënne mer eis do och nach als Lëtzeburger, déi mer eis doru bedeelegen, un deem Programm, d'Fro stellen: Wat kënne mer dann an Zukunft maachen, fir dass de COVAX-Programm, op dee mer jo alleguerten och setzen, an Zukunft seng Ziler besser a méi séier kann erreechen?

Dofir géif ech proposéieren, dass mer eis eng Kéier Zäit huelen, fir a Rou doriwwer ze schwätzen an alleguerten déi aner Froen, déi ronderëm d'Brevet nach sinn, och nach ze diskutéieren. Merci.

■ **M. Fernand Etgen, *Président***.- Merci villmools, Här Cruchten. Ass d'Chamber d'accord, datt mer dës Motioun ...?

■ **Une voix**.- Nee.

■ **M. Fernand Etgen, *Président***.- Nee, da komme mer zum Vott iwwert d'Motioun Nummer 4.

Vote sur la motion 4

De Vott. De Vote par procuration. De Vott ass ofgeschloss.

D'Motioun Nummer 4 ass bei 4 Jo-Stëmme géint 35 Nee-Stëmmen an 21 Abstentiounen ofgeleent.

Ont voté oui : MM. Sven Clement et Marc Goergen ;

Mmes Myriam Cecchetti et Nathalie Oberweis.

Ont voté non : MM. Guy Arendt, André Bauler, Gilles Baum, Mme Simone Beissel, MM. Frank Colabianchi (par M. André Bauler), Fernand Etgen, Gusty Graas (par M. Claude Lamberty), Max Hahn, Mme Carole Hartmann, MM. Pim Knaff (par M. Max Hahn), Claude Lamberty et Mme Lydie Polfer ;

Mme Simone Asselborn-Bintz, M. Dan Biancalana, Mmes Tess Burton, Francine Closener, MM. Yves Cruchten, Mars Di Bartolomeo, Georges Engel, Claude Haagen, Mmes Cécile Hemmen et Lydia Mutsch ;

Mme Semiray Ahmedova, MM. Carlo Back, François Benoy, Mmes Djuna Bernard, Stéphanie Empain, Chantal Gary, M. Marc Hansen, Mme Josée Lorsché et M. Charles Margue ;

MM. Jeff Engelen, Fernand Kartheiser, Fred Keup et Roy Reding (par M. Fernand Kartheiser).

Se sont abstenus : Mmes Diane Adehm, Nancy Arendt épouse Kemp (par Mme Diane Adehm), MM. Emile Eicher, Félix Eischen, Paul Galles, Léon Gloden, Jean-Marie Halsdorf, Mmes Martine Hansen, Françoise Hetto-Gaasch, MM. Aly Kaes, Marc Lies, Georges Mischo, Mme Octavie Modert, M. Laurent Mosar, Mme Viviane Reding (par M. Jean-Paul Schaaf), MM. Gilles Roth (par M. Paul Galles), Jean-Paul Schaaf, Marc Spautz, Serge Wilmes, Claude Wiseler et Michel Wolter.

Amendement 1

Ier mer elo zur Ofstëmmung iwwert de Projet de loi 7936 kommen, stëmme mer fir d'éischt iwwert den Amendement Nummer 1 vun der ADR of, deen als Objet huet, den Artikel 1 ze änneren.

Vote sur l'amendement 1

De Vott fänt un. Da maache mer de Vote par procuration. De Vott ass ofgeschloss.

An den Amendement Nummer 1 ass bei 4 Jo-Stëmme géint 54 Nee-Stëmmen an 2 Abstentiounen ofgeleent.

Ont voté oui : MM. Jeff Engelen, Fernand Kartheiser, Fred Keup et Roy Reding (par M. Fernand Kartheiser).

Ont voté non : Mmes Diane Adehm, Nancy Arendt épouse Kemp (par M. Laurent Mosar), MM. Emile Eicher, Félix Eischen, Paul Galles, Léon Gloden, Jean-Marie Halsdorf, Mmes Martine Hansen, Françoise Hetto-Gaasch, MM. Aly Kaes, Marc Lies, Georges Mischo, Mme Octavie Modert, M. Laurent Mosar, Mme Viviane Reding (par Mme Diane Adehm), MM. Gilles Roth (par Mme Martine Hansen), Jean-Paul Schaaf, Marc Spautz, Serge Wilmes, Claude Wiseler et Michel Wolter ;

MM. Guy Arendt, André Bauler, Gilles Baum, Mme Simone Beissel, MM. Frank Colabianchi (par M. André Bauler), Fernand Etgen, Gusty Graas (par M. Max Hahn), Max Hahn, Mme Carole Hartmann, MM. Pim Knaff (par M. Claude Lamberty), Claude Lamberty et Mme Lydie Polfer ;

Mme Simone Asselborn-Bintz, M. Dan Biancalana, Mmes Tess Burton, Francine Closener, MM. Yves Cruchten, Mars Di Bartolomeo, Georges Engel, Claude Haagen, Mmes Cécile Hemmen et Lydia Mutsch ;

Mme Semiray Ahmedova, MM. Carlo Back, François Benoy, Mmes Djuna Bernard, Stéphanie Empain, Chantal Gary, M. Marc Hansen, Mme Josée Lorsché et M. Charles Margue ;

MM. Sven Clement et Marc Goergen.

Se sont abstenues : Mmes Myriam Cecchetti et Nathalie Oberweis.

Den Artikel 1 vum Projet de loi bleift ënnert där Form bäibehalen, wéi d'Kommissioun e virgeschloen huet.

Mir kommen elo zur Ofstëmmung iwwert de gesamten Text vum Projet de loi 7936.

Et hu sech e puer Erreurs matérielles an den Text vum Projet de loi ageschlaach. Am Artikel 2 Punkt 3° b) ginn dräi Changementer gemaach:

Am Punkt i) gëtt « La première phrase est modifiée » duerch « La première et la deuxième phrases sont modifiées » ersat.

Am Punkt ii) gëtt « la deuxième phrase » duerch « la troisième phrase, devenue la deuxième phrase » ersat.

Am Punkt iii) gëtt « La troisième phrase » duerch « La quatrième phrase, devenue la troisième phrase » ersat.

De Staatsrot ass iwwer dës Ännerungen a Kenntnis gesat ginn an huet do och näischt auszesetzen.

Mir stëmmen elo iwwert den ofgeännerten Text of.

Vote sur l'ensemble du projet de loi 7936 et dispense du second vote constitutionnel

D'Ofstëmme fänt un.

De Projet de loi ass mat 31 Jo-Stëmme géint 27 Nee-Stëmmen an 2 Abstentiounen ugeholl.

Ont voté oui : MM. Guy Arendt, André Bauler, Gilles Baum, Mme Simone Beissel, MM. Frank Colabianchi (par M. André Bauler), Fernand Etgen, Gusty Graas (par M. Max Hahn), Max Hahn, Mme Carole Hartmann, MM. Pim Knaff (par M. Claude Lamberty), Claude Lamberty et Mme Lydie Polfer ;

Mme Simone Asselborn-Bintz, M. Dan Biancalana, Mmes Tess Burton, Francine Closener, MM. Yves Cruchten, Mars Di Bartolomeo, Georges Engel, Claude Haagen, Mmes Cécile Hemmen et Lydia Mutsch ;

Mme Semiray Ahmedova, MM. Carlo Back, François Benoy, Mmes Djuna Bernard, Stéphanie Empain, Chantal Gary, M. Marc Hansen, Mme Josée Lorsché et M. Charles Margue.

Ont voté non : Mmes Diane Adehm, Nancy Arendt épouse Kemp (par M. Laurent Mosar), MM. Emile Eicher, Félix Eischen, Paul Galles, Léon Gloden, Jean-Marie Halsdorf, Mmes Martine Hansen, Françoise Hetto-Gaasch, MM. Aly Kaes, Marc Lies, Georges Mischo, Mme Octavie Modert, M. Laurent Mosar, Mme Viviane Reding (par Mme Diane Adehm), MM. Gilles Roth (par Mme Martine Hansen), Jean-Paul Schaaf, Marc Spautz, Serge Wilmes, Claude Wiseler et Michel Wolter ;

MM. Jeff Engelen, Fernand Kartheiser, Fred Keup et Roy Reding (par M. Fernand Kartheiser) ;

Mmes Myriam Cecchetti et Nathalie Oberweis.

Se sont abstenus : MM. Sven Clement et Marc Goergen.

Freet d'Chamber d'Dispens vum zweete Vote constitutionnel?

(Assentiment)

Et ass also esou decidéiert.

Den Här Premierminister freet d'Wuert.

■ **Une voix**.- Très bien!

5. Discours de M. Xavier Bettel, Premier Ministre, Ministre d'État

■ **M. Xavier Bettel, Premier Ministre, Ministre d'État**.- Här President, ech wollt just ganz kuerz, well et déi lescht Sitzung ass fir dëst Joer, och dem Rapporteur perpétuel Mars Di Bartolomeo Merci soen, well et ass déi 25. Kéier, wou heizou e Gesetz gemaach ginn ass.

Ech wollt lech just am Numm vun der Regierung all Guddes wënschen, eng gutt Gesondheet, lech, Här President, och dem ganze Greffe, der Verwaltung aus dem Haus, den Deputéierten an Äre Familljen. Passt op lech op, an ech hoffen, lech alleguerten a Form nees d'nächst Joer erëmzegesinn!

■ **Plusieurs voix**.- Merci gläichfalls!

■ **M. Fernand Etgen, *Président***.- Merci villmools.

Ech wëll och vu mir aus jidderengem schéi Chrëschtdeeg wënschen, a viller Rou a mat viller Freed. An ee gudde Rutsch an dat neit Joer!

■ **Une voix**.- Merci gläichfalls!

■ **M. Fernand Etgen, *Président***.- Domat si mer um Enn vun der Sitzung ukomm. Déi nächst Sitzunge si fir den 18., 19. an 20. Januar virgesinn.

D'Sitzung ass opgehewen.

(La séance publique est levée à 12.53 heures.)

Sommaire des séances publiques nos 24, 25 et 26

24e séance

Ouverture de la séance publique..... p. 328

7878 - Projet de loi concernant le budget des recettes et des dépenses de l'État pour l'exercice 2022 et modifiant :

1° le Code de la sécurité sociale ;

2° la loi modifiée du 16 octobre 1934 concernant l'évaluation des biens et valeurs (« Bewertungsgesetz ») ;

3° la loi modifiée du 1er décembre 1936 concernant l'impôt commercial (« Gewerbesteuergesetz ») ;

4° la loi modifiée du 17 avril 1964 portant réorganisation de l'administration des contributions directes ;

5° la loi modifiée du 4 décembre 1967 concernant l'impôt sur le revenu ;

6° la loi modifiée du 24 décembre 1996 portant introduction d'une bonification d'impôt sur le revenu en cas d'embauchage de chômeurs ;

7° la loi modifiée du 28 avril 1998 portant

a) harmonisation de l'enseignement musical dans le secteur communal ;

b) modification de l'article 5 de la loi du 24 mai 1989 sur le contrat de travail ;

c) modification de la loi modifiée du 22 juin 1963 fixant le régime des traitements des fonctionnaires de l'État ;

8° la loi modifiée du 21 décembre 1998 concernant le budget des recettes et des dépenses de l'État pour l'exercice 1999 ;

9° la loi du 7 décembre 2007 autorisant l'État à fournir une garantie bancaire pour la réalisation et l'exploitation d'un réseau de chaleur urbain ;

10° la loi modifiée du 4 juillet 2008 sur la jeunesse ;

11° la loi modifiée du 17 décembre 2010 fixant les droits d'accise et les taxes assimilées sur les produits énergétiques, l'électricité, les produits de tabacs manufacturés, l'alcool et les boissons alcooliques ;

12° la loi modifiée du 23 juillet 2016 portant modification 1. du Code de la sécurité sociale ; 2. de la loi modifiée du 4 décembre 1967 concernant l'impôt sur le revenu, et abrogeant la loi modifiée du 21 décembre 2007 concernant le boni pour enfant ;

13° la loi du 1er août 2019 concernant les mutuelles

7879 - Projet de loi relatif à la programmation financière pluriannuelle

pour la période 2021-2025 (suite) p. 328-330

7848 - Projet de loi portant règlement du compte général de l'exercice 2020 p. 330-331

7878 - Projet de loi concernant le budget des recettes et des dépenses de l'État pour l'exercice 2022 [...]

7879 - Projet de loi relative à la programmation financière pluriannuelle pour

la période 2021-2025 (suite) p. 331-335

Ordre du jour p. 335